

Uměleckoprůmyslové museum v Praze
Výroční zpráva 2016

Obsah

- 1) Úvodní slovo ředitelky UPM Heleny Koenigsmarkové
- 2) Organizační struktura UPM
- 3) Vědeckovýzkumná činnost UPM
- 4) Oddělení evidence a správy sbírek
- 5) Přehled výstavní činnosti UPM
- 6) Další prezentační a edukační činnost UPM
- 7) Sbírkotvorná, vědeckovýzkumná a prezentační činnost sbírek
  - Sběrka skla, keramiky a porcelánu
  - Sběrka užité grafiky a fotografie
  - Sběrka nábytku, kovů a různých materiálů
  - Sběrka textilu, módy a hraček
- 8) Restaurátorské oddělení
- 9) Pobočky UPM
- 10) Knihovna UPM
- 11) Zpráva o finančním hospodaření UPM v roce 2016
- 12) Zpráva auditora

1) Úvodem

131 rok existence UPM byl zcela ovlivněn soustředěnou závěrečnou prací směřující k otevření nového centrálního depozitáře v Praze 13 na Velké Ohradě. Přes určité zpoždění realizace způsobené vyčkáváním na vyjádření ÚHOS v roce 2015, byl provoz nového depozitáře slavnostně zahájen 4. 4. 2016 za účasti ministra kultury Daniela Hermana. Následně byl ještě před navážením sbírek depozitář otevřen pro veřejnost, kdy bylo zaregistrováno kolem 3000 zájemců. Sbírkový depozitář je v depozitářích uložen podle typu materiálu. V ochozech po obvodu budovy jsou umístěny moderně vybavené restaurátorské ateliéry a kanceláře odborných pracovníků, kurátorů, správců sbírek, restaurátorů a pracovníků evidence sbírek. Celkem je objekt projektován pro 56 zaměstnanců UPM. Centrální depozitář je ale zároveň otevřen odborné i laické veřejnosti. Na každém patře se nacházejí badatelné pro odbornou veřejnost a ve vestibulu byla otevřena kavárna, která je zároveň prostorem pro přednášky, workshopy či menší společenské události.

Ihned po kolaudaci k datu 1. 3. proběhlo stěhování zaměstnanců z dočasného umístění v kancelářích na Malém náměstí, zejména správců sbírek, kurátorů sbírek, pracovníků evidence a dokumentace, technické správy a restaurátorů, tedy všech, kdo provádějí nastěhování sbírek z mezidepozitáře. Do konce roku byla většina sbírek do depozitáře převezena. Vybalování a ukládání sbírek je náročná činnost spojená s lokačním systémem, kdy muzeum začalo využívat program Museion. Vybalování je ztíženo nedostatečnou kapacitou příslušných zaměstnanců, neboť nebylo možné najmout adekvátní počet brigádníků, jako tomu bylo při balení sbírek přemísťovaných z historické budovy do mezidepozitáře. Mimořádné nasazení v tomto ohledu tedy vykázali všichni správci sbírek a restaurátoři, ale i kurátoři, stejně jako ostatní složky technické správy. Během roku nebyl zohledněn náš původní požadavek o navýšení pracovní kapacity o dvě plánované pozice: vedoucího nově formulovaného oddělení správy a evidence sbírek a bezpečnostního ředitele, které však bylo nutné obsadit. Stav byl vyrovnán až koncem roku.

Zároveň s ukončenou stavbou pokračovala rekonstrukce historické budovy, kdy se zástupci vedení muzea a správy budov pravidelně zúčastňovali kontrolních dnů. Bylo nutno řešit nové specifikace, které se oproti projektu ukázaly být problematické, ale byly hned operativně řešeny i díky dobré spolupráci s investičním oddělením MK.

Během letních měsíců byl pod dohledem restaurátorského oddělení vystěhováván nábytek uložený v objektu Chlumín, který byl do konce roku zcela vyklizen a připraven na předání Úřadu pro zastupování státu.

V polovině roku se UPM v dohodě s OMG MK rozhodlo řešit situaci s Muzeem textilu v České Skalici i s ohledem na zprovoznění centrálního depozitáře, kam může být textilní

sbírka uložena. Bylo dohodnuto ukončit nájemní smlouvu a smlouvu o provozování pobočky Muzeem Boženy Němcové k 30.3. 2017. Zároveň bylo zahájeno jednání s městem Dvůr Králové o možnostech vybudovat dle dlouhodobého záměru samostatné muzeum textilu a dohodnuta expozice textilního tisku v Textilní škole na 2017/18

Souběžně probíhala péče o administraci sbírek, ale i rozsáhlá akviziční činnost, a to v cílených nákupech sbírek předkládaných Poradnímu sboru (15.11) a potěšitelně i v darech velkého významu. Zcela zásadní bylo rozhodnutí rodiny Jiřího Harcuby, světoznámého rytee nejen skla, rozdělit jeho tvorbu mezi UPM a ČNB. V součinnosti s Českou národní bankou probíhalo její třídění a uložení, UPM se zasadilo i o adekvátní převzetí původní sklářské chalupy v Jizerských Horách do péče Krajského muzea v Liberci.

Přes náročnost všech těchto činností splnila instituce i výstupy DKRVO, realizovala plánované výstavy doma i v zahraničí.

Vyvrcholením odborné činnosti bylo v závěru roku vydání knihy Design v českých zemích 1900 – 2000 s vydavatelstvím Academia, která je výsledkem jak institucionálního grantu MK, tak navazujícího výzkumu a erudice a zapálenosti editorů knihy pro její skvělý obsah i podobu.

Dalším rokem pokračoval rozsáhlý projekt NAKI Panelová sídliště, který v každém nově zpracovaném kraji (pět) přináší nesmírně zajímavý sběr poznatků o životním stylu o tomto fenoménu bydlení druhé poloviny 20. století.

V projektu „Historické tapiserie a textil ze sbírky UPM – konzervace a prezentace“ financovaného z prostředků tzv. Norských fondů, mohla být realizována výstava, která představila soubor liturgických textilií a tapiserií ze sbírek UPM, restaurovaných v letech 2015–2016. První se konala na zámku Žerotínů ve Valašském Meziříčí.

V rámci oslav 700 výročí narození Karla IV. byl ve spolupráci s NPÚ poprvé vystaven téměř celý konvolut tzv. Karlštejnského pokladu původně z Waldesova muzea knoflíků, od roku 1995 jako dar rodiny Waldesů v UPM. Ukázky z tohoto jedinečného souboru knoflíků a spinadel mohly též obsahově obohatit výstavu Karel IV. ve Valdštejnské jízdárně a její pokračování v Germanisches National Museum v Norimberku.

Putovní výstava Skla ze sbírek UPM v Číně se všude setkala s velkým ohlasem jak u kolegů v čínských muzeích, tak u návštěvníků, jichž bylo dohromady skoro jeden milion. Se dvěma provinciemi jsme při návštěvě jejich zástupců v Praze podepsali obecnou dohodu o spolupráci, s výhledem převzetí nespecifikované výstavy v roce 2019 v Praze.

Smlouva na putovní výstavu ze sbírek UPM v USA je též výrazem zájmu o naše sbírky, partnerská výstavní společnost posunula termín první realizace o dva roky, neboť hledá adekvátní muzea k jejímu umístění.

Po ukončení dlouhodobé expozice Secese-Vitální umění v Obecním domě k 31.7 byla dohodnuta repríza výstavy ve spolupráci s výstavní společností Villagio Globale Int. do Terstu, Itálie.

UPM opět zajišťovalo Cenu ministra kultury za produktový design a publikaci v rámci Czech Grand Design a výstavu ve spolupráci s NTM.

Rok 2016 byl tedy pro UPM nikoliv rokem utlumené činnosti, jak by se mohlo zdát vzhledem k uzavření muzea, ale naopak, v podstatě kromě provozu v hlavní budově probíhaly všechny další aktivity muzea více než na 100%. Zcela zásadní pak bylo uvedení do chodu nového centrálního depozitáře a systémová příprava na nový způsob koexistence ve dvou oddělených pracovištích. Je proto třeba opět vyslovit poděkování všem kolegyním a kolegům, kteří se v těchto provizorních podmínkách o kladné výsledky (včetně hospodaření) zasloužili/i.

Helena Koenigsmarková (ředitelka)

2) Organizační struktura vedení UPM

Vedoucí pracovníci UPM

PhDr. Helena Koenigsmarková – ředitelka

JUDr. Evžen Balaš – správní ředitel (statutární zástupce ředitelky)

PhDr. Radim Vondráček – hlavní kurátor, vedoucí sbírky užité grafiky a fotografie

Mgr. Milan Hlaveš, Ph.D. – vedoucí sbírky skla, keramiky a porcelánu

PhDr. Petra Matějovičová – vedoucí sbírky nábytku, kovů a různých materiálů

PhDr. Konstantina Hlaváčková – vedoucí sbírky textilu, módy a hraček

Bc. Šárka Bláhová – vedoucí knihovny

Petr Špaček – hlavní restaurátor

Ing. Dušan Seidl – vedoucí prezentace sbírek

PhDr. Pavel Douša – vedoucí správy a evidence sbírek

Mgr. Filip Wittlich, Ph.D. – vedoucí Centra dokumentace sbírek

Ing. Galina Fiačanová – hlavní ekonom

Jaroslav Švehla – vedoucí správy budov

PhDr. Vlastimil Havlík, Ph.D. – vedoucí kurátor Muzea textilu v České Skalici

Mgr. Luboš Venkrbec – vedoucí zámku v Kamenici nad Lipou

Členové Rady UPM

PhDr. Beket Bukovinská, CSc. – předsedkyně

Prof. PhDr. Milena Bartlová, CSc.

Ing. Roman Bělor

PhDr. Ludvík Hlaváček

Ing. arch. Zdeněk Lukeš

Mgr. Roman Musil

Doc. Mgr.A. Jan Němeček

Prof. PhDr. Roman Prahel, CSc.

PhDr. Zuzana Strnadová

Členové Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost UPM

PhDr. Alena Křížová

PhDr. Jan Mergl

Mgr. Oldřich Palata

Prof. ak. arch. Jiří Pelcl

PhDr. Jan Rous

PhDr. Pavel Scheufler

Ak. mal. Simona Rybáková

3) Vědeckovýzkumná činnost

Nárůst institucionální podpory na dlouhodobý rozvoj výzkumné organizace, do nějž se promítla odborná úroveň a zvyšující se počet výsledků dosažených muzeem za pětileté období, umožnil v roce 2016 realizovat velmi široký a přínosný výzkumný program. Navzdory ztíženým podmínkám, daným stěhováním sbírek a uzavřením odborné knihovny, se podařilo vydat více jak dvě desítky odborných publikací, studií a článků, dokončit tři grantové projekty GAČR a Norských fondů, uskutečnit řadu vlastních výstav (v Galerii Josefa Sudka, v Domě U Černé Matky Boží aj.) a pokračovat v přípravě stálé expozice v historické budově muzea.

Odborní pracovníci historických sbírek zpracovali ideový scénář stálé expozice pro I. patro budovy, s tematickými kapitolami interpretujícími vývoj českého a evropského užitého umění od středověku do konce 19. století. Pokračovala práce na výběru exponátů, doprovodných textech a edukačních programech. V návaznosti na zpřístupněnou stálou expozici kubismu byly v Domě U Černé Matky Boží realizovány výstavy věnované jednak obrazu moderní architektury meziválečného Československa ve fotografiích Josefa Sudka, jednak humoristickému obrazu kubismu v české karikatuře (výstava „Lekce z karikatury – kubismus“ ve spolupráci s Ústavem dějin umění Akademie věd ČR a Památkem národního písemnictví).

Díky institucionální podpoře DKRVO bylo v souladu s Rozhodnutím Ministerstva kultury řešeno celkem 20 interních výzkumných cílů, rozvíjena mezinárodní vědecká spolupráce muzea, koncepčně posilována výzkumná infrastruktura a využity široké možnosti veřejného šíření výsledků prostřednictvím publikací, výstav, přednášek a mezinárodních setkání. Odborně i finančně nejnáročnějším projektem posledních let se stalo vydání rozsáhlých souborných dějin českého designu 20. století. Publikace *Design v českých zemích 1900-2000* s podtitulem *Instituce moderního designu* (eds. Iva Knobloch a Radim Vondráček) představuje vůbec první systematické zhodnocení této oblasti dějin českého moderního umění. Kniha shrnuje práci 40 odborníků na české užité umění, desítek dalších spolupracovníků a také dlouholeté sbírkotvorné úsilí mnoha českých a zahraničních muzeí, archivů a jiných sbírek. Výzkum oděvní módy 2. poloviny 20. století, zaměřený na vývoj módních stylů a na ideologické aspekty odívání v období socialismu, vyústil ve vydání knihy *Móda za železnou oponou – Československo 1948-1989* (autorkou Konstantina Hlaváčková), která se stane základním referenčním titulem k tomuto tématu. Dále byla vydána cizojazyčná odborná publikace věnovaná Muchovým dekorativním malbám pro Pavilon Bosny a Hercegoviny na Světové výstavě v Paříži roku 1900, pokračovala práce na souborném katalogu kubismu ve sbírkách UPM, do tisku byly předány dvě monografie k dějinám pražských módních salonů Oldřicha Rosenbauma a Arnošky Roubíčkové (autorka Eva Uchalová). Respektabilními výstupy výzkumu se staly odborné studie otištěné v renomovaných zahraničních časopisech *Jahrbuch des Kunsthistorischen Museum Wien*, *Journal of Glass Studies* (Corning, USA), v publikaci *Futura – Die Schrift* (Gutenberg-Museum, Mainz), v katalogích výstav uspořádaných v Österreichische Galerie Belvedere (*Formkunst – Klimt, Kupka, Picasso und andere; Ist das Biedermeier? – Amerling, Waldmüller und mehr*) nebo v Galerii hlavního města Prahy (*Jaroslav Horejc*). Významnou byla též spolupráce na retrospektivě fotografií Josefa Sudka (*The Intimate World of Josef Sudek*) uspořádané v Jeu de Paume v Paříži a v National Gallery of Canada v Ottawě.

Úspěšně byl dokončen projekt *Historické tapiserie a textil ze sbírky UPM v Praze – Konzervace a prezentace*, financovaný Norskými fondy a uskutečněný v kooperaci s University of Bergen / Museum of Bergen. Výstava realizovaná ve Valašském Meziříčí představila výsledky náročné konzervace a restaurování vybraných historických textilií ze sbírky UPM. Monografickými publikacemi byly završeny práce na dvou grantech GA ČR, zaměřených na výzkum textilního díla Antonína Kybala a na tvorbu Františka Tkadlíka (ve spolupráci s Národní galerií). Do předposledního roku dospěl pětiletý grant programu NAKI - *Zhodnocení a prezentace obytného potenciálu panelových sídlišť*. V jeho rámci se uskutečnily čtyři exteriérové výstavy v krajských městech a do tisku byla připravena souborná publikace s pasporty architektonicky nejvýznamnějších sídlištních celků České republiky. Pokračovala účast muzea v projektu *Ceramics and Its Dimensions* (Creative Europe Programme, koordinátorem Staatliches Museum für Porzellan, Selb), stejně jako participace na akcích sdružení Licht und Glas, na konferencích Glastag (Augst, Švýcarsko) a Study Days on Venetian Glass (Benátky) nebo na činnosti Mezinárodního výboru pro umělecká řemesla a design ICDAD/ICOM.

Radim Vondráček (hlavní kurátor)

4) Oddělení správy a evidence sbírek

Nově formulované oddělení správy a evidence sbírek se v roce 2016 věnovalo managementu sbírky především s ohledem na spuštění plného provozu Centrálního depozitáře UPM. Zajišťovalo evidenci, digitalizaci a inventarizaci sbírek. Byl vypracován systém uložení a lokace sbírky UPM. Zaveden byl elektronický systém pro správu sbírkových předmětů Museion, do kterého byl importován velký objem textových a obrazových dat z dílčích databází (zejm. Demus).

Správa depozitářů se soustředila zejména na přesun sbírkového fondu z dočasného mezikladu v Čelákovících do nové budovy Centrálního depozitáře UPM ve Stodůlkách. Přestěhování sbírek z dočasného depozitáře a externích pracovišť do nového centrálního depozitáře bylo předmětem tzv. druhé etapy stěhování UPM.

V prvním čtvrtletí roku se správci depozitářů věnovali přípravě na stěhování a ukládání sbírek. Prováděli digitalizaci bednových seznamů zabalených sbírkových předmětů, tak aby vybalování a ukládání v novém depozitáři probíhalo co nejplynuleji. Vzhledem ke zcela odlišným podmínkám v nových prostorách, bylo třeba dobře promyslet způsob ukládání a rovněž tak nový lokační systém, který je propojen se systémem MUSEION.

V rámci stěhování byly přestěhovány kanceláře správců sbírek z domu U Minuty do budovy Centrálního depozitáře, kartotéky a další administrativní materiály byly převezeny z dočasného skladu v Čelákovících. V období od května do října probíhalo převážení paletových kompletů s uloženými sbírkovými předměty z Čelákovic do Centrálního depozitáře. Stěhování opět prováděla firma Hrubý Moving. Postupně se také přestěhovaly fondy ze sbírek textilu, grafiky a historického skla, které byly dočasně uloženy na zámku v Kamenici nad Lipou. Z trezoru České národní banky byla převezena sbírka drahých kovů, z Brandýsa nad Labem se postupně převážel knižní fond a část sbírky zahradní keramiky. Ze zámku Chlumín, byla převezena sbírka nábytku.

Postupně docházelo k úpravě úložného systému depozitářů, tak aby co nejlépe vyhovoval charakteru sbírkových předmětů. Část regálů byla doplněna o bezpečnostní zárazky a mřížky, některé komponenty regálových systémů bylo nutné reklamovat u výrobce. Vybalování

předmětů probíhalo v jednotlivých depozitářích značně odlišně, vzhledem k povaze sbírkového materiálu. Část sbírkových fondů z textilu a papíru byla trvale uložena ve speciálních muzejních kartonových krabicích a pouzdech, které byly pořízeny z prostředků fondu ISO před stěhováním z hlavní budovy. Nejsložitější bylo (a stále je) ukládání křehkých materiálů ze sbírky skla, keramiky a porcelánu, kde byly vyrobeny vhodné podložky a zarážky, tak aby nebyly ohroženy nestabilní předměty. Znečištěné předměty, především ze sbírky plakátů a knih, byly nejprve deponovány v manipulačních prostorách (multifunkční místnosti, příp. karanténa), kde byly pod dohledem restaurátorů očištěny a teprve poté uloženy v samotném depozitáři.

V první polovině roku proběhla kontrola stavu a inventury dlouhodobých zápůjček. V letních měsících proběhlo čištění stálých expozic Národní galerie ve Šternberském a Schwarzenberském paláci, kam jsou zapůjčeny větší konvoluty předmětů ze sbírek skla, keramiky a porcelánu, textilu a kovů. Ihned po přestěhování sbírek do nového depozitáře se značně zvedl zájem o zápůjčky i badatelské návštěvy. Zároveň se také naplno rozběhly přípravy na otevření hlavní budovy muzea. V souvislosti s plánovanými výstavními projekty zajišťovali správci sbírek čištění, adjustování, restaurování či fotografování vybraných předmětů.

Na podzim roku 2016 byl spuštěn ostrý provoz nového sbírkového evidenčního systému MUSEION. Všichni správci sbírek absolvovali pravidelná školení na ovládání tohoto programu.

V roce 2016 proběhla analýza inventarizace sbírky UPM, byl novelizován depozitární řád a upraven režim práce se sbírkou zejména vzhledem k organizaci častých výpůjček a jejich administraci. Popularizace práce se sbírkou byla realizována dnem otevřených dveří a zpřístupněním centrálního depozitáře odborné veřejnosti – více jak 26 návštěv z muzeí, vysokých škol a paměťových institucí včetně prezidentky ICOM.

V roce 2016 bylo uzavřeno 63 tuzemských výpůjčních smluv na celkem 2802 sbírkových předmětů především pro muzea a památkové objekty.

Personálie

Vedoucím oddělení se stal PhDr. Pavel Douša, PhD., který převzal koordinaci stěhování sbírkového materiálu. Dozor nad provizorním uložením v Čelákovících měla nadále na starosti Jana Černovská. V oddělení správy a evidence sbírek došlo k několika personálním změnám. V polovině roku nastoupila na místo správkyně deponitáře moderního a současného skla, keramiky a porcelánu na 75% úvazek BcA. Petra Koničková, která nahradila předčasně po těžké nemoci zesnulou Lucii Urbánkovou. V měsíci září na místo správce deponitáře obecných kovů nastoupil na 50% úvazek restaurátor Bc. Tomáš Mori. Správcem deponitáře plakátů se rovněž na 50% úvazek stal Mgr. Petr Šámal.

Pavel Douša (vedoucí oddělení)

Evidence sbírkových předmětů zanesených do evidenčních knih v roce 2016

- Předměty v dočasné evidenci: DE 12 933–DE 13 018/1–32

- Evidence I. stupně
- **Přírůstky celkem** **57 položek/616 předmětů či jejich souborů**
- **Nákupy celkem** **14 položek/994 794,- Kč**
- Dotace MK ČR **0**

- Nákupní komise – položky budou zařazeny do evidence 2017
- Mimořádné nákupy 14 položek

- **Dary celkem 40 položek**
- výtvarníci, školy 14 položek
- (autorské dary)
- zahraničí 5 položek
- firmy 1 položka
- ostatní 20 položek

- **Jiné způsoby nabytí 3 položky**
- (převod Úřadu pro zastupování státu)

- **Evidence II. stupně inv. č. 106 381–106 713**
- (převedeno 332 položek)

- **Vyřazení z evidence 3 položky/34 předmětů**

- **CES, doplňování průběžně k ukončení roku 2016**

Shrnutí

Vedení majetkoprávní agendy muzea

- vedení přírůstkových knih
- vedení inventárních knih
- vedení DE a majetkoprávního protokolu
- vedení spisů

Příprava jednání Komise pro akvizice do sbírek (15.11)

Hlášení CES na MK ČR

Ověřování zápůjček pro zahraniční výstavy v CES

Vyřizování církevních restitucí (dokončeno vydání Římskokatolické farnosti kostela Sv. Václava v Praze Proseku, Arcibiskupství pražskému)

Vrácení depozitů (řád Křižovníků, dep. Holoubková)

Vypracování seznamu předmětů nepřevezených do II. stupně evidence

Četné rešerše týkající se evidence sbírek a sbírkového fondu

Vyhotovování a evidence tuzemských zápůjčních smluv

Smluvní evidence cizího majetku uloženého v UPM

Církevní restituce

Vydávali jsme celkem dvěma církevním subjektům, předmětem vydání byly v obou případech liturgické textilie.

- Arcibiskupství pražské.....21 položek
- Římskokatolická farnost u kostela sv. Václava v Praze – Proseku ...11 položek/12 kusů

Soubor parament vydaných Arcibiskupství pražskému pochází původně z kostela sv. Jana na Skalce, významné památky barokní architektury Nového Města Pražského. Kostel byl důležitým místem šíření kultu sv. Jana Nepomuckého, proto se také na těchto oděvech objevují vyšívání medailony s jeho podobiznou. Předměty jsou kvalitní ukázkou dobové textilní produkce i dekoračních, především vyšivačských technik a vývoje ornamentu. Z těchto důvodů jsme před vydáním podali návrh na prohlášení za kulturní památku, kterému bylo 13. 1. 2016 vyhověno.

Obdobnou skladbu mají i liturgické textilie vydané římskokatolické farnosti u sv. Václava na Proseku. Jedná se o homogenní, celistvě zachovaný soubor bohoslužebných rouch pro kněze a dva jáhny. Historicky je spjat s osobou donátorky – císařovnou Marií Terezií, která jej v roce 1770 darovala farnosti při kostele sv. Václava v Praze Proseku při příležitosti domnělého osmistého výročí položení základního kamene kostela knížetem Boleslavem II. Pobožným. Souprava byla zhotovena patrně ve Vídni z hedvábného atlasu s bohatou výšivkou. Vzhledem k vysoké umělecké i historické ceně byla rovněž prohlášena kulturní památkou.

Přesto, že se v obou případech jedná o kvalitní soubory uměleckých předmětů, jejich vydání neohroží sbírkotvornou koncepci UPM ani výstavní plán případně vědeckovýzkumné záměry. Předměty z obou souborů vystavené v expozici barokního užitého umění UPM v NG ve Schwarzenberském paláci nám restituenti dlouhodobě zapůjčili. Spolupráce s církevními institucemi je na dobré úrovni.

Vydané předměty má církev v úmyslu expozičně využívat v chystaném arcidiecézním muzeu na Pražském hradě. Předměty byly vyřazeny z CES.

Vyhotovování a evidence zápůjčních smluv

Celkově bylo uzavřeno 63 tuzemských zápůjčních smluv na 2 808 sbírkových předmětů.

Z toho bylo 31 smluv krátkodobých (431 předmětů) a 4 na restaurátorské a studijní práce (6 předmětů).

Smlouvy se týkaly těchto vypůjčitelů: NG v Praze, ND v Brně, MG v Brně, NPÚ Praha, kulturní zařízení ve Valašském Meziříčí, ateliér tapiserií Jindřichův Hradec, GHMP, Muzeum Kampa Praha, Muzeum východních Čech Hradec Králové, NPÚ Kroměříž, Galerie umění Karlovy Vary, VŠCHT Praha, město Nové Strašecí, NPÚ Praha – hrad Karlštejn, Česká pošta Praha, UK Praha, NM-Náprstkovo muzeum, Muzeum českého stříbra Kutná Hora, Eva Rydlová Janov n.N., Galerie Jar.Frágnera Praha, Dům umění Ústí n.L., Arte Partner Prague, NPÚ České Budějovice –zámek Jindřichův Hradec, galerie VŠUPRUM Praha.

Platných dlouhodobých smluv je 26, což představuje 2 371 zapůjčených předmětů. Prodlouženy byly smlouvy těmto vypůjčitelům: NPÚ OPS na Sychrově-zámek Lemberk a hrad Grabštejn; NM-HM v Praze; Sklářské muzeum v Kamenickém Šenově; Nadace českého kubismu-Bauerova vila; NPÚ České Budějovice – zámek Kozel, hrad Velhartice, klášter Kladruby, zámek Kratochvíle; muzeum v Roztokách u Prahy; Památník A.Dvořáka ve Vysoké u Příbrami; UKPF Praha; PNP Praha letohrádek Hvězda; Muzeum Českého ráje Turnov; NPÚ v Praze – zámek Duchcov, muzeum v Železném Brodě, město Kašperk – hrad Kašperk; Muzeum Šumavy v Sušici; NM-HM – pro muzeum v Prachaticích a zámek Vrchotovy Janovice; Muzeum Podblanicka ve Vlašimi; Moser Karlovy Vary; NPÚ Kroměříž - zámek Vranov; muzeum v Železném Brodě.

Smluvní evidence cizího majetku uloženého v UPM

Nově byly uzavřeny 2 krátkodobé, 3 dlouhodobé a 9 dlouhodobých smluv bylo obnoveno (týká se 159 předmětů).

Přehled akvizic 2016

Nákupy

Mimořádné nákupy „per rollam“

- číslo přírůstku, původní majitel > autor: předmět, materiál, datace, sbírka
- 3. Tomáš Hubík > květinový stolek ve stylu geometrické secese, kov, kolem 1900
- 11. Firma Tranzit.cz > Jiří Valoch: série šesti fotografií „Vyslovení slova hrouda“, fotoakce 1970/2015
- 15. David Suchopárek: autorská váza a mísa „Drive“, sklo, 2007

- 16. Adam Železný: autorské keramické mísy „Výbuch“, 3 ks a videozáznam výroby, 2015 I
- 17. Milan Pekař: autorská váza, porcelán, 2015
- 18. Aukční dům Sýpka :
- Josef Maria Olbrich: podlahové hodiny, firma Gerstel, Praha, dřevo, kolem 1900

- Mísa s dívčími akty, keramika, střední Evropa, po roce 1930 I
- Talíř k výročí sovětské armády, porcelán, Rusko, návrh M. M. Adamovič, 1918 - 1923
- 21. Hana Krausová > secesní židle, dřevo, řezba, kožený potah, Čechy, kolem 1900, 3 ks
- 22. Pražská galerie českého skla > Tami Ishida: „Poháry“, 7 ks, sklo, 2015, vítězné dílo ze Soutěže Stanislava Libenského
- 27. Vetešnictví Milan Dračka – mísa „Perforal“, návrh Rudolf Schröter, Dubí u Teplic, sklo, 1947
- 29. Aukční dům Sýpka:
- Lavice z módního salónu, lakované bukové dřevo, původní čalounění, lité mosazné područky, vsazené původní zrcadlo, Vídeň, kolem roku 1900
- Pavel Janák (?): lavice, řezané dubové polychromované dřevo, 10. – 20. léta 20. století
- 32. Markéta Jarošová > Vlastislav Hofman: stojánek na sirky, Artěl, mosaz, kolem 1920
- 33. Zdeňka Fusková: pohřební urna, sklo, 2016, cena ředitelky UPM za studentský design I
- 45. Aukční dům Sýpka :
- stolek s kruhovou deskou ve stylu rondokubismu, třešňová dýha, Odborná škola truhlářská ve Volyni, 1925 – 1927
- Kozma Lajos: sekretář, 2 kusy, kavkazský ořech, palisandr, Maďarsko, 20. léta 20. století
- Hodiny nástěnné v kubistickém stylu, dřevo, Čechy, 20. léta, 20. století
- Firma Julius Dressler: párové opěrky knih, keramika, Bělá, 30. léta 20. století

- Firma František Bibus: kuřácká souprava čtyřdílná, stříbro, ČSR, po roce 1929

- 46. Cohnauction:
- Stolek kulatý bílý, kov, Vídeň, 2. polovina 19. století
- Křeslo salonní bílé, kov, Vídeň, 2. polovina 19. století
- Křesla geometrizující pro zimní zahradu, dřevo lakované, Vídeň, počátek 20. století
- Paul Heningsen: stolní lampa, niklovaná mosaz, opálové sklo, 30. léta 20. století
- Firma František Bibus: trojplamenný svícen, postříbřený mosazný plech, Moravská Třebová, kolem 1930
- Niko Kralj: dvojice překližkových křesel „Lupina“, kov, dřevo, textilní čalounění, Jugoslávie, 50. – 60. léta 20. století

- **Dary**
- **Dary výtvarníků (autorské) a uměleckých škol**
- Číslo přírůstku, dárce-autor: předmět, materiál, datace, sbírka
- 12. Tomáš Vrana: cyklus fotografií „Sedm smrtelných hříchů“, 7 ks, 2015
- 14. Jolana Havelková: soubor fotografií a CD, 19 ks, 1999 – 2013
- 24. Petr Zhoř: soubor fotografií, 34 ks, 1967 - 2009
- 25. Zdena Kolečková: dvojice fotografií „Just a Story“, 1999
- 26. Alice Čermáková: soubor fotografií Zdeňka Voženílka, 73 ks, 2. polovina 20. století
- 34. Milan Pekař: váza, porcelán, 2015
- 35. Markéta Kalivodová: váza ze souboru „Soukromý rituál“, porcelán, 2015
- 37. Jindřiška Radová: soubor keramických objektů, 7 ks, 60. – 90. léta 20. století
- 38. Zdeněk Merta: soubor fotografií „Dvojportréty“, 42 ks, 90. léta 20. století
- 39. Gabriel Fragner, Anna Gutová: soubor fotografií z cyklu „I love my family“, 17 ks, 2010 - 2012
- 51. Mezinárodní sympozium keramiky Bechyně: keramické objekty, 2014, 2 ks
- 53. Vladimír Uhlík: 2 objekty, diturvit, 2016
- 54. Eva Pelechová: 2 objekty, diturvit, 2016
- 55. Simona Janišová: 3 objekty, porcelán, 2012 – 2014
- **Dary firem**
- Číslo přírůstku, dárce > autor: předmět sbírka
- 31. TON, a.s. > 2 předměty
- Arik Lévy: židle „Split“, dřevo bukové, 2015
- Eugenia Minerva: němý sluha „Petal“, dřevo bukové, 2010
- **Dary ze zahraničí**
- Číslo přírůstku, dárce > autor: předmět sbírka
- 5. Tora Urup (Dánsko): autorský objekt „Plochá nádoba“, sklo, 2015
- 28. Harald Bäumlér (Německo): konvolut autorských kreseb, grafik a návrhů, po 2000
- 30. Rainer Zietz (Velká Británie) > Jaromír Rybák: plastika „Muž“, sklo, 1982
- 44. Alice Brunnberg Ascher (Švýcarsko) > soubor šátků podle návrhů Ziky Aschera, 28 ks, hedvábí, bavlna, 40. – 70. léta 20. století
- 56. Jaroslav Libánský (Rakousko): soubor autorských fotografií, 32 ks, 1977, 1998
- **Dary zaměstnanců**
- Číslo přírůstku, dárce > autor: předmět sbírka
- Milan Hlaveš – Věra Vejsová: pivní pohár, sklo, 1998
- Dita Hálová – Keras Bechyně : keramická plastika „Plachetnice“, polovina, 60. léta 20. století

- Roman Šedina, Eva Havelka: Tapeta porcelánová ze souboru „Recycle.Project“, 2015
- 19. Jana Croy –soubor hraček, lakovaný plech, Čechy, 1. čtvrtina 20. století
- 52. Dita Hálová – Keras Bechyně: 2 keramické dózy, 70. léta 20. století

- **Ostatní dárci**
- Číslo přírůstku, dárců > autor: předmět sbírka
- Eva Kosáková > Emila Medková: soubor fotografických a kresebných prací, 66 ks, 40. léta 20. století
- 6. Dagmar Kozáková > soubor dámského a dětského ošacení, 6 ks, 50. – 60. léta 20. století
- 7. Renata Hanzlíková > Helena Skočdopolová: soubor fotografií, 11 ks, 30. léta 20. století
- 8. Věra Ottová > Hertha Bengtson, Thomas Flammfest: jídelní soubor, varný porcelán, Německo, 1973
- 9. Robert Votický > soubor dámského ošacení, 79 ks, 1960 - 1980
- 10. Vojtěch Svoboda > firma Robert Wagner: pracovní židle polohovatelná, model č. 364, dřevo, Německo, 30. léta 20. století
- 13. Radimír Tomek > Jan Sklenář: soubor fotografií s tematikou 1. světové války, 17 ks, 1914 - 1918
- 20. Derek Paton > soubor oděvů a oděvních doplňků, 37 ks, 30. – 80. léta 20. století
- 23. Hana Larvová > pánská peněženka z krokodýlí kůže, Čechy, 20. – 30. léta 20. století
- 36. Zdena Bláhová > neorenesanční dóza, mléčné sklo, Čechy, 70. – 80. léta 20. století
- 40. Eva Kopecká > dámská obuv, kůže, Čechy, 1938
- 47. Jan Jaroš > sklárna Beránek, Škrdlovice: váza, sklo, 40. léta 20. století
- 48. Stanislava Škorpíková > dámská obuv, semišová kůže, 30. léta 20. století

- 49. Barbora Preinhaelterová > soubor oděvů, doplňků a dokumentace z pražského módního salonu Marie Zlonické-Skálové, 1. polovina 20. století
- 50. Jana Přikrylová > souprava prádla, 3 ks, Čechy, kolem 1930
- 57. Robert Votický > soubor dámského ošacení, 7 ks, Módní závody Praha, 70. léta 20. století

- **Bezúplatné převody**
- Číslo přírůstku, instituce > autor: předmět, materiál, datace sbírka
- 41. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových > soubor nábytku, hodin a předmětů ze skla a porcelánu z pozůstalosti po Boženě Jelínkové, 34 ks, 2. polovina 19. století – 1. polovina 20. století

- 42. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových > reliéf s andělem, bronz, polovina 19. století
- 43. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových > Jan Kastner: Madona s Ježíškem, lipové dřevo, kolem 1900

Jana Croy (Vedoucí evidence sbírek)

5) Přehled hlavní výstavní činnosti UPM

Přehled návštěvnosti v roce 2016

<u>Výstavy a expozice v Praze</u>	počet návštěvníků
Výstavy a expozice v domě U Černé Matky Boží	
Josef Sudek – Milerád budu fotografovati... moderní architekturu	7 282
Lekce z karikatury – kubismus	4 287
Český kubismus, expozice	21 028
Výstavy v komorní Galerii Josefa Sudka (GJS) celkem	2 608
Zdeněk Pluhař	128
Jelena Látalová	685
Jan Kubíček	923
Zdeněk Voženílek	872
Expozice v Obecním domě	
Secese/Vitální umění 1900	14 834
Expozice ve Schwarzenberském paláci – NG	
Barokní umělecké řemeslo ze sbírek UPM	30 262
<u>Celková návštěvnost v Praze</u>	<u>80 301</u>
<u>Mimopražské výstavy</u>	
Zámek Žerotínů ve Valašském Meziříčí	
Umění restaurovat	1 200
<u>Mimopražské stálé expozice</u>	
Zámek Kamenice nad Lipou	14 203
Muzeum textilu v České Skalici	6 313

Zámek Vranov nad Dyjí	5 400
Zámek Světlá nad Sázavou – expozice hodin	3 999
Zámek Světlá nad Sázavou – expozice skla	4 271
Zámek Klášterec nad Ohří	30 255
<u>Celková návštěvnost mimopražských expozice</u>	<u>64 441</u>

Výstavy v zahraničí

The Masterpieces of Glass from the MDA in Prague, Čína

Liaoning Provincial Museum, Shenyang	160 000
Shenzen Museum, Shenzhen	350 000
Zhejiang Provincial Museum, Hangzhou	240 000
Hubei Provincial Museum, Wuhan	185 000
<u>Celková návštěvnost v Číně</u>	<u>935 000</u>

Návštěvnost všech výstav a expozic doma i v zahraničí 1 080 942

Hlavní výstavní projekty

Výstavy v Praze

Dům U Černé Matky Boží

„Milerád budu fotografovati moderně moderní architekturu.“

Stavby Josefa Gočára, Jaroslava Fragnera a dalších na fotografiích Josefa Sudka

18. května – 18. září 2016

návštěvnost: 7 282 osob

kurátorka: Mariana Kubištová

grafický design: Štěpán Malovec

Výstava představila dosud nikdy nevystavené fotografie moderní architektury od fotografa Josefa Sudka. Sudek není pouze autorem známých fotografických cyklů, jako například *Z Invalidovny*, *Svatý Vít*, *Okno mého ateliéru*, *Procházka po kouzelné zahrádce*, *Prales Mionší*, *Kontrasty a Labyrinty* či *Praha panoramatická*, které bychom mohli označit za jeho volnou tvorbu, ale zejména ve třicátých a čtyřicátých letech působil rovněž jako zakázkový fotograf. Fotografoval portréty a spolupracoval s řadou firem. Pro nakladatelství Družstevní práce a jeho prodejnu Krásná jizba vytvořil nezapomenutelné snímky moderního skleněného a porcelánového nádobí, alpakových příborů či moderních textilií navržených předními designéry. Ve stejné době spolupracoval rovněž s významnými architekty – například Josefem Gočárem, Pavlem Janákem, Jaroslavem Fragnerem, Janem E. Koulou, Richardem F. Podzemným, Vladimírem Grégrem, Karlem Hannauerem a mnoha dalšími. Vznikl tak obsáhlý soubor snímků moderní architektury (například Gočárovy moderní stavby v Hradci Králové, kostel sv. Václava ve Vršovicích, kavárna Juliš v Praze na Václavském náměstí, „Skleňák“ v Dejvicích, elektrárna ESSO v Kolíně ad.), který dokládá fotografovu schopnost přizpůsobit svůj charakteristický rukopis modernímu námětu a dává rovněž nahlédnout do každodenní praxe Sudkova ateliéru.

Edukační programy

- > komentované prohlídky výstavy s kurátorkou (24. 5., 12. 7.)
- > přednáška *Josef Sudek a meziválečná fotografie architektury*, Mariana Kubištová (13. 9.)
- > aktivní zóna s fotoalby detailů Sudkových fotografií, které mohli návštěvníci hledat při prohlídce výstavy

Dům U Černé Matky Boží

Lekce z karikatury: kubismus

13. října 2016 – 12. února 2017

Návštěvnost (13. 10.–31. 12. 2016): 4 287 osob

pořadatelé: UPM ve spolupráci s Ústavem dějin umění Akademie věd České republiky, v. v. i.,
a Památkem národního písemnictví

kurátor výstavy: Tomáš Winter

grafický design: Colmo, v.o.s.

Výstava ukázala prostřednictvím českého materiálu, jak humorističtí a satiričtí kreslíři reagovali na skutečná i fiktivní kubistická díla a jakým způsobem se moderní karikatura, jejíž podstata tkví v deformaci, výtvarné zkratce a autonomii výrazových prostředků, bezprostředně uplatňovala při hledání nových uměleckých forem. Neopomíjela přitom ani karikaturní portréty členů Skupiny výtvarných umělců ani satirické kresby a karikatury, které vytvářeli sami čeští kubisté.

Sekce „Podoby Skupiny“ obsahovala karikaturní a humoristické podobizny členů Skupiny výtvarných umělců. Oddíl „Před kubismem“ zahrnoval rané karikaturní kresby malířů Emila Filly, Antonína Procházky a Zdeňka Kratochvíla, jednoho z průkopníků moderní české karikatury. Kratochvílovi byla věnována i samostatná kapitola, prezentující zejména práce určené pro *Umělecký měsíčník*, vydávaný v letech 1911–1914. Sekce „Karikatura kubismu“ ukazovala, jak bylo nové umění viděno očima karikaturistů a humoristických kreslířů. Zbylé tři části výstavy mají politicko-satirický charakter. Kapitola „Emil Filla a Michl v bahně“ představila umělcovy protiněmecké a protiválečné kresby, určené pro časopis *Michel im Sumpf*, na jehož vydávání se Filla podílel v letech 1917–1918 během své emigrace v Nizozemsku. Oddíl „Ve službách sociální kritiky“ byl výběrem ze satirického alba kolorovaných litografií *Mravnost pod úředním sklem*, které vytvořil v roce 1923 Emil Artur Pittermann-Longen a formálně v něm čerpal z expresionismu a kubismu. Závěrečná část „Zvrhlé umění“ byla věnována reakcím karikaturistů na kontroverzní anketu *Národních listů* Národu národní kulturu, uspořádanou v roce 1936, dále na neblaze proslulou výstavu *Entartete Kunst*, konanou následujícího roku, a nakonec na ostré vystoupení S. K. Neumanna proti modernímu umění.

Edukační programy

> komentované prohlídky s kurátorem výstavy (18. 10., 3. 1.)

> přednáška *Vraždy karikaturou a moderní umění*, Tomáš Winter (8. 11.)

> v aktivní zóně měli návštěvníci možnost nakreslit si vlastní karikaturu a zařadit ji do připravených alb (karikatury byly rovněž zveřejňovány na webových stránkách muzea, FB a Twitteru)

> medailonky karikovaných osobností (součást výstavních panelů)

> pracovní listy – průvodce výstavou: *Tahák k lekci z karikatury kubismu* (čj a aj verze),
v elektronické verzi na www.cz-kubismus.cz

Galerie Josefa Sudka (GJS)

Výstavy fotografií

kurátor výstav GJS: Jan Mlčoch
grafický design: Štěpán Malovec
celková návštěvnost: 2 608 osob

Zdeněk Pluhař: fotografie

29. října 2015 – 29. ledna 2016
celková návštěvnost: 372 osob (návštěvnost v r. 2016: 128 osob)

Zdeněk Pluhař je známý především jako autor psychologických románů a jako barrandovský dramaturg, „...který vyšel vstříc požadavkům na společenský, tj. výrobní román a pokusil se napsat apoteózu pracovního nadšení, obraz morální proměny člověka-budovatele,“ (tolik o Pluhařovi slovník). Méně známé už je, že to byl člověk velice aktivní, jenž vynikal i v dalších oborech. Jako vystudovaný stavař po válce pracoval na velkých vodních stavbách, byl aktivním horolezcem, speleologem, motoristou a fotografem. Stal se významným členem Českého klubu fotografů amatérů v Brně a věnoval se hned několika tematickým okruhům. Nevšední jsou jeho zátiší z běžných domácích předmětů; fotografoval architekturu, ocelové konstrukce ale i krajinu předválečného Slovenska a Švédska. Zvláštní pozornost Zdeněk Pluhař věnoval automobilům a jejich detailům. Jeho práce se vyznačuje přísnou kompozicí, ovlivněnou funkcionalismem, a precizním technickým provedením. Výstava se uskutečnila díky daru autorovy dcery Heleny Tayschlové, která muzeu věnovala Pluhařovo doposud nezveřejněné dílo.

Jelena Látalová: Etnografické studie

11. února – 29. května 2016
návštěvnost: 685 osob

Jedním z výrazných proudů české fotografie byly národopisné práce, které obrátily pozornost badatelů i amatérů ke zpodobnění obyvatel venkova, lidové architektury, krojů, krajových zvyků a obyčejů. Jelena Látalová (1921–2003) studovala v letech 1940–1943 na pražské Státní grafické škole, kde byla mimo jiných žačkou Jaromíra Funkeho, a po válce dějiny umění a národopis na Univerzitě Karlově. Svou odbornost uplatnila později v národopisném oddělení Národního muzea, kde také využila předchozí fotografické školení. Zvláště se věnovala lidové sochařské tvorbě.

komentovaná prohlídka s kurátorem výstavy: 15. 3.

Jan Kubíček: fotografie

10. června – 25. září 2016
návštěvnost: 923 osob

Většina milovníků umění zná Jana Kubíčka jako specifického autora konstruktivistických obrazů šedesátých až devadesátých let 20. století. Jeho tvorba však zasahuje významně i do oboru fotografie, byť se v ní autor více soustředil na strukturální kvality objektů bližší

českému informelu. Výstavu připravil Jan Mlčoch jako připomenutí dílčí tvorby Jana Kubíčka krátce po fotografově smrti.

komentovaná prohlídka s kurátorem výstavy: 20. 9.

Zdeněk Voženík: fotografie

6. října 2016 – 15. ledna 2017

celková návštěvnost: 1 003 osob (návštěvnost v r. 2016: 872 osob)

Voženílkovo dílo je dnes velice aktuální nejen pro jeho osobitost, ale protože je dokladem mnohaletého růstu hlavního města a jeho jednotlivých sídlištních celků v šedesátých až osmdesátých letech. Snímky jsou také jedinečným zdrojem informací o životním stylu své doby. Podstatná část fotografových pozůstalostí zahrnuje profesionální práce, rozsáhlé konvoluty negativů, kontaktních kopií i autorských zvětšenin architektury, sídlištních celků i samostatných budov. Autorský archiv obsahuje rovněž dokumentaci sochařských realizací ve veřejném prostoru, soubor prací Evy Kmentové, Valeriána Karouška, Ladislava Kovaříka, Miloše Zeta, Miloslava Chlupáče, mobilních plastik Jiřího Nováka a práce dalších sochařů. Jsou zachyceny nedlouho po osazení a mnohé z nich již dnes neexistují.

komentovaná prohlídka s kurátorem výstavy: 11. 10.

Výstavy mimo Prahu

Zámek Žerotínů ve Valašském Meziříčí

Umění restaurovat

Tapiserie a liturgický textil ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze

1. července – 30. října 2016

návštěvnost: 1 200 osob

kurátorka: Martina Lehmannová

architektonické řešení: Dušan Seidl

grafický design: Colmo, v. o. s.

Výstava představila soubor liturgických textilií a tapiserií ze sbírek UPM, restaurovaných v letech 2015–2016 v rámci projektu „Historické tapiserie a textil ze sbírky UPM – konzervace a prezentace“ financovaného z prostředků tzv. Norských fondů. Svým rozsahem je projekt naprosto unikátní. Žádná jiná instituce dosud nezrealizovala v tak krátkém čase podobně rozsáhlé restaurování historických textilií. Všechny čtyřicet předmětů (osm tapiserií a šestnáct liturgických textilií) také dosud nikde vystaveno. Pro restaurování byly vybrány tapiserie výjimečné kvality z předních evropských center výroby. Prostřednictvím restaurátorských zpráv a videozáznamů postupu prací se návštěvníci měli možnost seznámit s průběhem restaurování jednotlivých předmětů.

Edukační programy

- > v první haptické zóně si návštěvníci vyzkoušeli tkaní gobelínu a různé techniky stínování
- > druhá haptická zóna přiblížila historický vývoj barvířství
- > pracovní listy *Květomluva* detailně představily jeden z exponátů výstavy – vyšívání paraván
- > velkoformátová skládačka dvou tapiserií

Cyklus exteriérových výstav **„Příběh paneláku“**

V putovním cyklu exteriérových výstav postupně představujeme ve všech krajských městech výsledky mezioborového projektu, zaměřeného na výzkum vybraných panelových sídlišť v České republice. Běží mezi lety 2014 až 2017 a je určen zájemcům z řad odborné i laické veřejnosti. Návštěvníkům výstav předkládáme příběhy vybraných sídlišť, v nichž často figurují velmi schopní architekti, kteří tvůrčím způsobem rozvíjeli myšlenky architektů a urbanistů meziválečné avantgardy. Zajímalo nás, jaký urbanistický koncept a jaké technologie byly pro stavbu sídlišť zvoleny, jaké jsou dispozice bytů a jaká umělecká díla se zde nacházejí. Na příkladech ukazujeme, co se s vybranými panelovými sídlišti děje dnes, zda regenerační zásahy přispěly k zlepšení obytného prostředí nebo naopak narušily genia loci těchto celků. Položili jsme si také otázku, jaká je věková, vzdělanostní a profesní struktura zdejších obyvatel a jak se proměnila od doby výstavby.

Pro návštěvníky, které zajímají širší souvislosti tohoto fenoménu, jsou určeny obecnější texty o tom, proč se vlastně panelová sídliště začala v Evropě stavět, jak se vyvíjelo „bydlení v panelu“ v Československu, kolik lidí tak u nás v současné době žije, jak jsou nebo nejsou se svým bydlením spokojeni či jaké jsou scénáře budoucího vývoje sídlišť.

Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu

Projekt podpořilo Ministerstvo kultury ČR v rámci Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI).

identifikační kód projektu: DF13P01OVV018

dobu trvání projektu: leden 2013 – prosinec 2017

vedoucí projektu: Lucie Skřivánková (Zadražilová)

autoři textů a výběru reprodukcí – úvodní texty: Rostislav Švácha, Lucie Skřivánková (Zadražilová); texty k sídlištím: Klára Eliášová, Jindřich Chatrný, Jana Kořínková, Jan Kristek, Eva Novotná, Martina Koukalová (Flekačová), Michaela Janečková, Martina Mertová, Ladislava Horňáková a Martin Strakoš; demografické studie: Lucie Pospíšilová a Petra Špačková

fotografie ze současnosti: Jaromír Čejka, Jan Rasch

obrazová editorka: Mariana Kubištová

architektonické řešení: A1 Architects (Tereza Schneiderová, Lenka Křemenová, David Maštálka)

grafický design: Štěpán Malovec

www.panelaci.cz

nabídka programů pro školy: www.panelaci.cz/stranka/pro-skoly

Příběh paneláku v Jihomoravském kraji

13. ledna – 28. března 2016

Ve Vaňkovce 2, u Galerie Vaňkovka, Brno

návštěvnost: cca 8 000 osob

kurátoři: Lucie Skřivánková (Zadrazilová), Jindřich Chatrný

autoři textů: Jindřich Chatrný, Lucie Pospíšilová

V pořadí sedmá exteriérová výstava z cyklu „Příběh paneláku“ představila čtyři panelová sídliště v krajském městě a jedno malé, ještě cihlové v Mikulově, postavené v první polovině padesátých let podle zásad socialistického realismu. Ve výběru byla dvě experimentální panelová sídliště z šedesátých let: Juliánov, první brněnský obytný soubor postavený z celoplošných panelů montovaným způsobem, a výjimečný urbanistický soubor Lesná, jako ukázka realizace konceptu zahradního města. V technokratických sedmdesátých letech bylo postaveno panelové sídliště na území Bohunic a Starého Lískovce, koncipované jako samostatná městská čtvrť pro téměř 30 tisíc obyvatel. Pokus o návrat k organizované městské struktuře v osmdesátých letech pak představoval nejmladší obytný celek výstavy, brněnské Vinohrady.

Edukační programy

> aktivizační a studijní prvky ve výstavě

> edukační programy pro školy v elektronické verzi: *Poznejte svou školu a Sbíráš, sbírám, sbíráme*

> komentovaná prohlídka výstavy s kurátorem Jindřichem Chatrným (Muzeum města Brna) (7. 3.)

> komentovaná procházka po sídlišti Vinohrady II s Alicí Stuchlíkovou v rámci Týdne výtvarné kultury (17. 5.)

Příběh paneláku v Kraji Vysočina

6. dubna – 19. června 2016

Masarykovo náměstí (u obchodního domu Prior), Jihlava

návštěvnost: cca 3 000 osob

kurátoři: Lucie Skřivánková (Zadrazilová), Jana Kořínková

autoři textů: Jana Kořínková, Jan Kristek, Lucie Pospíšilová

Návštěvníci další výstavy ve veřejném prostoru byli seznámeni s třemi sídlišti v krajském městě a jedním ve Žďáru nad Sázavou. Jihlavské Sídlíště I i žďárské sídliště Stalingrad, později Žďár nad Sázavou III, tvoří typizované zděné bytové domy. Urbanismus obou celků ovlivnily zásady socialistického realismu padesátých let, který dal vzniknout kvalitnímu městskému prostředí. Podobu dvou mladších sídlišť v Jihlavě určil architekt Zdeněk Gryc. V roce 1961 mu bylo svěřeno dokončení Sídlíště II – do jeho výstavby zavedl panelovou technologii a změnil rozvržení i počet bytových domů. Od druhé poloviny šedesátých let pracoval na projektu největšího jihlavského sídliště Březinovy Sady pro zhruba třináct tisíc obyvatel a navzdory řadě realizačních obtíží se mu podařilo vytvořit celek přirovnávaný svými kvalitami k brněnské Lesné.

Edukační programy

- > aktivizační a studijní prvky ve výstavě
- > edukační programy pro školy v el. verzi: *Poznejte svou školu a Sbíráš, sbírám, sbíráme*
- > přednáška *Příběh paneláku v kraji Vysočina: urbanismus, architektura a výtvarné řešení sídliště Stalingrad ve Žďáru nad Sázavou, Sídlíště I, II a Březinovy Sady v Jihlavě*, Jana Kořínková (FaVU VUT v Brně) a Jan Kristek (FA VUT v Brně) (6. 4.)
- > cyklojízda s architektem Zdeňkem Grycem po sídlišti Březinky (5. 5.)
- > dílna pro děti *Postavit si sídliště* s architektkou Janou Novákovou (UNArchitekti) (7. 5.)

Příběh paneláku v Jihočeském kraji

22. června – 18. září 2016

České Budějovice

návštěvnost: cca 4 700 osob

kurátoři: Lucie Skřivánková (Zadražilová), Klára Eliášová

autoři textů: Klára Eliášová, Petra Špačková

Další exteriérová výstava přiblížila čtyři sídliště v krajském městě a jedno v Otíně u Jindřichova Hradce. Dvouletkové sídliště v Otíně navržené funkcionalistickými architektky Karlem Filsakem a Josefem Havlíčkem v sousedství textilní továrny tvoří řadové zděné domky s předzahrádkami. Lidická Třída je prvním sídlištěm v Českých Budějovicích, které bylo kompletně postavené panelovou technologií. Pražské sídliště se stavělo od poloviny šedesátých let a svými čtrnáctipodlažními věžovými domy výrazně proměnilo městské panorama. Obě sídliště se začlenila do starší historické zástavby, což se neobešlo bez asanačních zásahů. Sídlíště Vltava se budovalo „na zelené louce“ v průběhu sedmdesátých a osmdesátých let a jeho specifikem je obytná ulice. Největší českobudějovické sídliště Máj pro více než třicet tisíc obyvatel je ukázkou pozdní etapy panelové výstavby, kdy se upřednostňovalo ekonomické hledisko.

Edukační programy

- > aktivizační a studijní prvky ve výstavě
- > edukační programy pro školy v el. verzi: *Poznejte svou školu a Sbíráš, sbírám, sbíráme*
- > dílna vedená teoretickou uměnkou Anežkou Bartlovou a umělcem Janem Pfeifferem byla zaměřená na mapování sídliště na Lidické třídě z hlediska architektury a urbanismu (6. 9.)
- > komentovaná prohlídka výstavy s architektem Václavem Štěpánem a kurátorkou Klárou Eliášovou (15. 9.)

Příběh paneláku v Plzeňském kraji

21. září 2016 – 1. ledna 2017

Presslova 14, u galerie DEPO2015, Plzeň

návštěvnost: cca 6 000 osob

kurátoři: Lucie Skřivánková (Zadražilová), Martina Koukalová

autoři textů: Martina Koukalová, Lucie Pospíšilová

Desátá výstava z cyklu „Příběh paneláku“ přiblížila široké veřejnosti jeden experimentální dům a čtyři panelová sídliště v krajském městě a dva rozsahem nevelké celky v Klatovech: experimentální dům PL 60 architekta Karla Janů v Tomanově ulici v Plzni představuje zajímavý doklad vývoje prefabrikovaného stavitelství. Sídliště Slovany bylo projektováno v padesátých letech a tvoří ho pět různorodých částí, v nichž se uplatnily tradiční zděné domy i první paneláky. Pro sídliště Doubravka je typický kontrast mezi nízkými rodinnými domy a daleko objemnějšími paneláky. Sídliště Bory z šedesátých let patří z hlediska architektury i urbanismu mezi nejkvalitnější obytné soubory tohoto typu u nás. Naproti tomu Lochotín se stavěl v sedmdesátých letech, kdy byl politický tlak na počet nově postavených bytů nejsilnější, a kvantita tak převážila nad kvalitou. Dvě malá panelová sídliště v Klatovech – sídliště U Pošty ze sedmdesátých a sídliště Nad Rybníčky z osmdesátých let – byla postavena na místě asanovaných historických předměstí.

Edukační programy

- > aktivizační a studijní prvky ve výstavě
- > edukační programy pro školy v el. verzi: *Poznejte svou školu a Sbíráš, sbírám, sbíráme*
- > komentovaná prohlídka sídliště Slovany s kurátorkou Martinou Koukalovou (26. 11.)
- > fotografický workshop *Městská divočina* s fotografem Tomášem Hružou (27. 11.)

Výstavy v Muzeu textilu v České Skalici – pobočce UPM

kurátor výstav: Vlastimil Havlík

celková návštěvnost muzea: 6 313 osob

(níže uvedené výstavy jsou součástí návštěvnického okruhu zahrnujícího stálou expozici),

z toho čtyři jsou akce Muzea Boženy Němcové, dvě se týkají textilu:

Zašitá krása

18. července – 21. srpna 2016

Výstava a bienále patchworku představily textilní obrazy dámské skupiny Ten to Twelwe, jejichž společným tématem byl rok 1866 a prusko-rakouská válka.

S elegancí a noblesou

6. srpna – 30. září 2016

Výstava ze soukromé sbírky Muzea Kouzlo starých časů v Praze se věnovala životnímu stylu vyšších společenských vrstev na přelomu 19. a 20. století. Přiblížila zákoutí starého měšťanského domu s oděvy pro dámy, služebné i děti, prádlem, chovacími a křticími oděvy, ale i doplňky a kuriozitami.

Výstavy a expozice ve spolupráci

Karlštejnský poklad – kultura císařského dvora Karla IV.

Hrad Karlštejn

7.5. 2016 – 7.1. 2018

Návštěvnost: 7965

Pořadatel: NPÚ a UPM

Kurátorka: Helena Koenigsmarková (UPM), Naďa Kubů (NPÚ)

Architektonické řešení: Dagmar Nechanická-Loskotová

Grafický design: Nikola Kratky

V rámci oslav sedmistého výročí narození Karla IV. byl na Karlštejně vystaven téměř celý konvolut tzv. Karlštejnského pokladu, který byl nalezen na konci 19. století při úpravách hradu. Unikátní soubor dokládá vysokou úroveň zlatnického umění v době Karla IV. a dokumentuje módu a stolování císařského dvora. Zahrnuje několik druhů knoflíků, přezky, šperky, několik picích nádob a šatní spínadla vesměs z druhé poloviny 14. století. V místě nálezů byl takto vystaven vůbec poprvé. Výstavu doprovázela projekce filmového dokumentu věnovaného historii pokladu a jeho složení a její součástí byla i ukázka slavnostně prostřeného stolu s replikami nádobí, příborů, mis a číší a také kopie oděvů.

Život s keramikou – Jindřiška Radová

Rabasova galerie, Nová síň pod Vysokou bránou, Rakovník

22. ledna – 6. března 2016

návštěvnost: 703 osob

pořadatel: Rabasova galerie, Rakovník

kurátorka: Dita Hálová (UPM)

architektonické řešení: Dita Hálová

grafický design: Vojtěch Marek

Výstava přinesla průřez rozsáhlým celoživotním dílem Jindřišky Radové (1925). Byla rozšířenou reprízou úspěšné výstavy, na níž se podílelo UPM, představené na jaře roku 2015 v pražské Novoměstské radnici. Přiblížila všechny zásadní autorčiny tvůrčí etapy od uměleckých začátků na konci čtyřicátých let 20. století po současnost. Jindřiška Radová se užití tvorbě věnovala zejména v padesátých a šedesátých letech. Nejprve pracovala s malovanou majolikou, posléze navrhovala pro podnik Karlovarský porcelán, jeho pobočku Royal Dux v Duchcově, a její drobné porcelánové plastiky vstoupily do tisíců domácností. Českou volnou keramickou plastiku obohatila o rozsáhlou škálu glazur, které uplatňovala na porcelánových plastikách a kameninových objektech s rostlinnými a zvířecími motivy, v té době v Čechách unikátních.

Autorčiny realizace pro architekturu byly ve výstavě představeny prostřednictvím fotografií. V posledních letech se Jindřiška Radová soustředí na tvorbu porcelánových reliéfů převážně s krajinnými motivy.

komentovaná prohlídka (6. 3.)

Výstava Ex-IGS

Centrum sklářského umění huť František na Sázavě

31. března – 19. června 2016

návštěvnost: 2 085 osob

pořadatelé: Centrum sklářského umění huť František na Sázavě a UPM

kurátor: Milan Hlaveš (UPM), odborná spolupráce: Eva Nováková

architektonické řešení: Adam Šimeček

grafický design: Dagmar Petrovická, Jana Hradcová

Prezentace současného autorského skla v autentickém prostředí zrekonstruované kulturní památky – sklářské huti František v Sázavě – byla jednou z největších výstav, co do rozsahu i zastoupení umělců ze zahraničí. Představeno bylo okolo 200 děl, která vznikala pod rukama špiček světové umělecké sklářské tvorby na Mezinárodním sklářském sympoziu, jež se konalo v Novém Boru v roce 2015. Na výstavě se objevila díla všech 73 účastníků sympozia z 22 zemí, mezi které patřili René Roubíček, Paul Marioni, Mihai Topescu či Dana Zámečnicková.

komentované prohlídky a prezentace výtvarníků (23. 4., 14. 5., 10. 6.)

7 + 1 Mistři českého skla

Museum Kampa, Praha

1. června – 28. září 2016

návštěvnost: 25 402 osob

pořadatelé: Museum Kampa a UPM

kurátor: Milan Hlaveš (UPM)

architektonické řešení: Jiří Novotný

grafický design: Martina Donátová a Tereza Melenová (Studio gd3)

Museum Kampa, Praha, připravilo společně s UPM přehlídku děl zásadních osobností českého sklářského umění 20. století. Výstava sedmi, respektive osmi mistrů českého skla svou koncepcí navázala na výstavu, která se uskutečnila v roce 1983 v The American Craft Museum na Manhattanu v New Yorku (dnešní MAD – Museum of Arts and Design). Tam byli prezentováni Jaroslava Brychtová se Stanislavem Libenským, René Roubíček, Věra Lišková, Jiří Harcuba, Václav Cigler a Vladimír Kopecký, tedy plejáda osobností, jež v druhé polovině 20. století zásadním způsobem přispěly k emancipaci skla jako výsostného materiálu volné umělecké tvorby. Výstava v Museu Kampa se konala k poctě nedávno zesnulé umělkyně Miluše Roubíčkové (1922–2015), jejíž dílo připomněly série pestrobarevných květin, zdí a klubek citlivě rozvíjených originálními principy, které autorku proslavily.

komentované prohlídky s kurátorem (31.5. [2x], 9. 6., 20. 6., 22. 6., 14. 7., 7. 8., 22. 8., 6. 9., 12. 9. [2x], 14. 9., 19. 9. [2x], 20. 9. [2x])

XXII. letní keramická plastika

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy

25. června – 31. října 2016

návštěvnost: cca 10 000 (z toho 7 873 platících)

pořadatelé: Středočeské muzeum Roztoky u Prahy ve spolupráci s UPM

kurátoři: Petr Lada a Milan Hlaveš (UPM)

Zdi nedávno zrekonstruovaného zámku, rozsáhlý vodní příkop a přívětivý park se starými stromy tvořily výjimečné pozadí pro různorodá díla zhotovená převážně z keramické nebo porcelánové hmoty, často doplněné o další materiály. Od doby svého vzniku v Bechyni v roce 1993 se každoroční výstava rozvinula v ojedinělou exteriérovou přehlídku keramických prací. Umělci často vytvářejí svá díla přímo pro tuto akci a mnohdy i pro konkrétní místo. V Roztokách svou tvorbu tentokrát představilo třiadvacet sochařů a keramiků. K těm významným náleží například profesori Jan Koblasa a Jan Hendrych, Karel Pauzer, Hana Purkrábková, Šárka Radová, Helena Samohelová, Jindra Víková nebo Bohumil Zemánek.

27. Mezinárodní sympozium keramiky Bechyně 2016

Galerie Na chodbě, Střední uměleckoprůmyslová škola Bechyně

19. srpna – 16. září 2016

návštěvnost: cca 500 osob

pořadatel: Mezinárodní keramické sympozium, o. p. s.

spolupořadatel: UPM

kurátorka: Dita Hálová (UPM)

architektonické řešení: Dita Hálová, Petr Macek

grafický design: Jana Hradcová

V roce 2016, kdy slavilo sympozium keramiky padesáté výročí svého založení (1966), bylo z Evropy a zámoří přizváno dalších osm umělců, aby se připojili k téměř 380 účastníkům předchozích ročníků. Na sympozium přijeli Francouz Frederic Pagace a polský sochař a keramik Tomasz Niedziółka, již tradičně jej navštívil zástupce rakouské výtvarné scény Franz Tišek, kterému není české prostředí neznámé – spolupracoval na několika sympoziích „Proudění“ v severočeských Řehlovicích. Po deseti letech mělo svého zástupce i Německo – po legendární Antje Scharfe přijala pozvání Aino Nebel, USA reprezentoval Kyle Triplett. Z České republiky se připojili dva absolventi místní Střední uměleckoprůmyslové školy, sochařka a pedagožka Jana Krejzová a vizuální umělec a sochař Vladimír Uhlík. Třetí domácí zástupkyní byla vycházející hvězda nejen české keramické scény Eva Pelechová.

Společným motivem sympozia je experiment a propojování média keramické hmoty s dalšími výtvarnými tendencemi – od malby, kresby, práci s videem, instalaci až po site specific. V tvorbě účastníků překračuje využití keramiky běžnou hranici vnímání tohoto tradičního materiálu.

Jaroslav Horejc (1886–1983). Mistr českého art deca

Dům U Kamenného Zvonu

28. září 2016 – 8. ledna 2017

návštěvnost: cca 12 000 osob

pořadatelé: Galerie hl. města Prahy ve spolupráci s UPM

kurátorka: Olga Malá (GHMP)

odborná spolupráce: Martina Lehmannová (UPM), Eva Neumannová (UPM), Vendula Hnídková

architektonické řešení: Josef Pleskot, Eva Vopátková

grafický design: Belavenir – Jan Havel

Výstava představila jednu z nejpozoruhodnějších osobností českého sochařství 20. století. Horejc vytvořil dílo, které zaujímá nezaměnitelné místo na české výtvarné scéně, zůstalo však soliterním, uzavřeným názorem bez následovníků. Již mezi svými vrstevníky byl Horejc oceňován pro svoji všestrannost, již dokázal podnětně zasáhnout nejen do oblasti sochařství, ale také dalších oborů – užitého umění a architektury. UPM pečuje o stovku předmětů, z nichž většina byla na výstavě představena. V úvodu výstavy se návštěvník setkal se sousoším alegorie *Umění*, které Horejc navrhl spolu s alegorií *Práce* pro Světovou výstavu v New Yorku 1939, kam se ale kvůli rozpoutání druhé světové války díla nedostala. V oboru uměleckého řemesla patří k nejpozoruhodnějším kusům Horejcovy keramické kubistické vázy z let 1911–1912 nebo čtyři skleněné poháry vyrobené v první polovině dvacátých let a oceněné na Mezinárodní výstavě dekorativního umění v Paříži v roce 1925 Grand Prix v oboru skla. Horejcovy sochařské práce spravuje Galerie hlavního města Prahy, ostatní práce zapůjčily další veřejné instituce a soukromí sběratelé.

Designéři dětem

Galerie Czechdesign, Praha

19. října 2016 – 6. ledna 2017

návštěvnost: 2 350 osob

pořadatel: Galerie CzechDesign

autorky: Jana Vinšová, Kamila Matějková

odborná spolupráce: Helena Koenigsmarková (UPM) a Marie Míčová (UPM)

architektonické řešení: H3T architekti

grafický design: Kamila Kučerová

Tímto výstavním projektem Galerie CzechDesign ve spolupráci s UPM představila tradici a současnost českého designu hraček, didaktických a rozvojových her, textilu a ilustrací dětských knih. Cílem bylo podpořit kvalitní českou produkci, aby se stala plnohodnotnou součástí návrhářské kultury. Oblast designu předmětů určených dětem by neměla být opomíjená, neboť právě v dětství se člověk nejvíce rozvíjí a učí se rozpoznávat estetiku předmětů. Vystaveny byly také známé a dosud vyráběné hračky autorů dříve narozených. Mezi výrobci hraček nechyběly firmy Směr, Kovap, Fatra Napajedla, Dino Toys či Modernista, mladé i zavedené autory reprezentovali například Jerry a Anna Kozovi, Jan Čapek (návrhy pro

Fatru), René Šulc, Vrtilška a Žák, NUXO, Moles in Holes, Kutulu, Václav Mlynář (DeForm), Jaroslav Juřica, Václav Kvapil (Pišlák) či Lillipop.

4D – Anna Klimešová

Topičův klub při Topičově salonu, Praha

15. prosince 2016 – 8. ledna 2017

návštěvnost: 478 osob

pořadatel: ART1 Consulting Brno

záštita: ředitelka UPM

kurátorka: Dita Hálová (UPM)

architektonické řešení: Dita Hálová

grafický design: Jana Hradcová

Výstava aktuální malířské a sochařské tvorby akademické sochařky Anny Klimešové přinesla čtvrtou dimenzi – čas. Reflektovala více témat, ale převládalo jedno zásadní – příroda a člověk ve své cykličnosti. Důležitá je nejen kontinuita těchto inspirací, ale také souběžnost autorčiny malířské a sochařské tvorby. V té sochařské Anna Klimešová pracuje s porcelánem v kombinaci s akrylátovým sklem. Velkým tématem jejích současných prací zůstávají struktury a odlitky přírodnin.

Výstavy v zahraničí

Čína

The Masterpieces of Glass from the Museum of Decorative Arts in Prague

24. října 2015 – 14. února 2016

Liaoning Provincial Museum, Shenyang

návštěvnost: 160 000 osob

2. března – 12. června 2016

Shenzen Museum, Shenzhen

návštěvnost: 350 000 osob

28. června – 3. září 2016

Zhejiang Provincial Museum, Hangzhou

návštěvnost: 240 000 osob

28. října 2016 – 3. února 2017

Hubei Provincial Museum, Wuhan

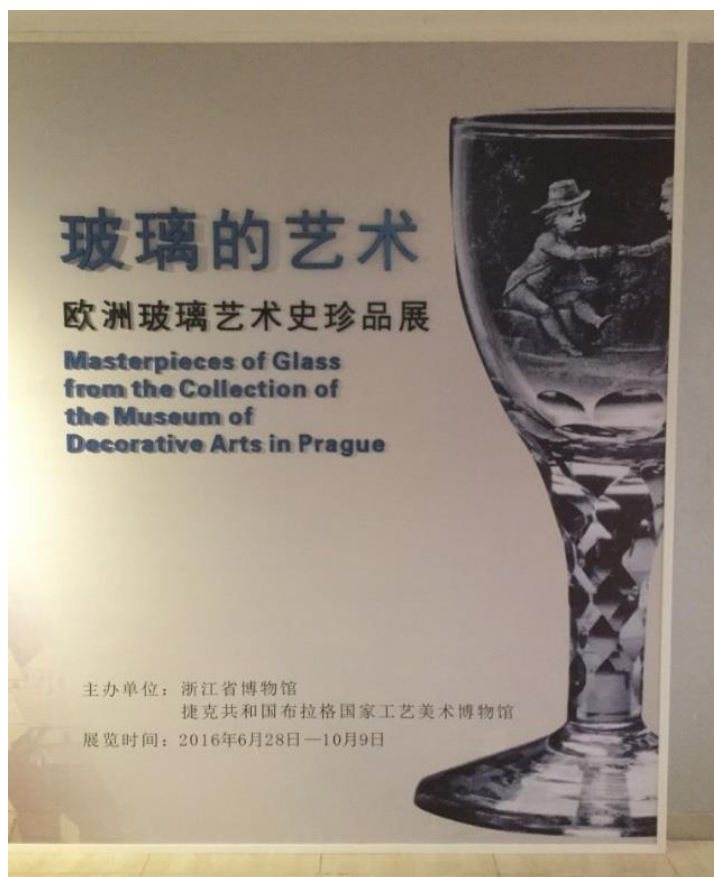
návštěvnost: 290 000 (z toho 185 000 osob v r. 2016)

pořadatelé: UPM a Shanghai Youxiang Art Exhibitions and Exchange Development

hlavní autorka koncepce: Helena Brožková
spoluautoři: Jan Schöttner, Milan Hlaveš

Pod názvem *Mistrovská díla ze sbírek UPM* (či jeho variantou *Elegance a šarm evropského umění skla*) putuje v Číně od června roku 2014 výstava věnovaná historii evropského skla. Její premiéra se uskutečnila ve městě Changsha v provincii Hunan. V roce 2015 se představila v dalších čtyřech městech, včetně Pekingu, v roce 2016 se uskutečnily její reprízy ve významných muzeích center provincií Liaoning, Shenzen, Zhejiang a Hubei. Je to historicky první výstava skla, která absolvuje tak náročnou cestu. Transport exponátů zajišťuje čínská pobočka firmy Hasenkamp ve spolupráci s odborníky z UPM.

Expozice přibližuje na více než dvou stovkách předmětů vývoj evropského sklářského umění od antiky až po třicátá léta 20. století. Zahrnuje všechny základní hutní techniky i techniky rafinace, které se podílely na utváření specifické podoby evropského skla. Ve výběru dominují skla české provenience, návštěvník však může spatřit také skla ostatních významných sklářských oblastí – Itálie, Nizozemska, Anglie, Německa, Francie, Švédsko a Španělska. Sklo doprovází dobové i současné fotografie ilustrující sklářskou výrobu i krásy České republiky, ale také několik filmů o skle a jeho výrobě (Studio VAAR a Preciosa Lighting).

Výstava v zahraničí ve spolupráci

Stanislav Libenský & Jaroslava Brychtová

Toyama Glass Art Museum, Toyama, Japonsko

15. října 2016 – 5. února 2017

návštěvnost: 14 355

pořadatel: Toyama Glass Art Museum, Toyama

kurátorka: Yasuko Nakagawaová

odborná spolupráce: Milan Hlaveš

Retrospektivní výstava díla světově proslulého autorského dua. Podíl zastoupených exponátů z UPM tvořil zhruba čtvrtinu výstavy a týkal se rané tvorby Libenského a Brychtové. K výstavě vznikl reprezentativní katalog.

Stálé expozice v Praze

Český kubismus

Dům U Černé Matky Boží

od 2. prosince 2015

návštěvnost (2.–31. prosince 2016): 21 028 osob

autorka koncepce: Lucie Vlčková

kurátorky: Lucie Vlčková, Daniela Karasová

architektonické řešení: Jiří Javůrek, Sylvie Bednaříková, Jakub Žák (SGL project, s. r. o.)

grafický design: Štěpán Malovec

projekce a tablety: Oficina, s. r. o.

Nová expozice prezentovaná v první pražské kubistické stavbě ukazuje český kubismus jako styl ideově propojující volné a užité umění i architekturu. Obsahuje soubory i solitérní kusy nábytku, interiérové doplňky z keramiky, skla a kovů, tapety, plakátovou tvorbu či knižní grafiku. Zastoupeni jsou přední architekti a designéři, jako Pavel Janák, Josef Gočár, Josef Chochol, Vlastislav Hofman, Otakar Novotný či František Kysela. Jejich díla doplňuje výběr kubistické malby autorů Emila Filly, Bohumila Kubišty, Josefa Čapka, Václava Špály a plastiky Otto Gutfreunda.

Instalace je umístěna ve dvou patrech domu. Postupuje od ideového vymezení stylu a problematiky formy uměleckého díla přes historii institucí spojených s českým kubismem až po inspirační zdroje a proměny kubismu po první světové válce. Klíčovým exponátem je soubor nábytku Josefa Gočára, původně určený pro autorovu vlastní jídelnu, jenž byl vystaven na mezinárodní výstavě německého sdružení Werkbund v Kolíně nad Rýnem roku 1914, či efektní a po funkční stránce patrně nejzdařilejší vybavení interiéru, které Josef Gočár navrhl pro herce Národního divadla Otto Bolešku v roce 1913. Expozice představuje i neméně významná díla malířská a sochařská, jako například ikonické dílo českého kubismu plastiku *Úzkost* od Otto Gutfreunda, jež byla na I. výstavě Skupiny výtvarných umělců v roce 1912 ústředním exponátem instalace.

www.czkubismus.cz

Edukační programy

- > projekce kubistické architektury
- > aktivní zóna s replikami kubistických židlí
- > skládačka loga ČMB
- > pracovní listy *Procházka po pražské kubistické architektuře* (čj a aj verze)
- > pracovní listy *Obyčejná židle nebo vzácný exponát?* (čj a aj verze)
- > elektronická verze všech pracovních listů je k dispozici v elektronické podobě na

www.czkubismus.cz

- > cyklus komentovaných prohlídek expozice s kurátory (12. 1., 9. 2., 12. 4., 10. 5., 14. 6., 27. 9., 22. 11., 20. 12.)

- > cyklus přednášek *Český kubismus:*

SVU – dobové prezentace a reflexe kubismu, Lucie Vlčková (19. 4)

Teorie kubismu, Radim Vondráček (17. 5.)
Artěl a kubistická keramika, Jiří Fronek (21. 6.)
Kubistický interiér a jeho objednatelé, Daniela Karasová (6. 9.)
Kubismus a práce v kovu, Michal Stříbrný (25. 10.)
Pražské umělecké dílny, Daniela Karasová (29. 11.)

Secese – Vitální umění 1900 ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze

Obecní dům v Praze

1. listopadu 2013 – 31. července 2016

návštěvnost (1. 1.–31. 7. 2016): 14 834 osob

kurátoři: Radim Vondráček, Lucie Vlčková, Iva Knobloch a kol. kurátorů UPM
architektonické řešení: Dušan Seidl
grafický design: Štěpán Malovec

Expozice v pražském Obecním domě představila výběr špičkových děl české a evropské secese ze sbírek UPM. Jejím cílem bylo ukázat užité secesní umění jako součást převratného modernizačního a emancipačního úsilí závěru 19. století, jako reformní umělecký proud, usilující o „zmnožení a stupňování života“. Expozice proto přiblížila secesi jak z hlediska uměleckých ambicí moderních tvůrců, tak z hlediska nového životního pocitu, zasahujícího celou společnost.

Ukázány byly mistrovské práce dekorativního umění ze slavné Světové výstavy v Paříži 1900, vlivy dobových ideových proudů (vitalismu, spiritismu a dalších), stylové a tvarové inovace sklářské tvorby, keramiky či nábytku i bohaté proměny celkového životního stylu, projevujícího se v tvorbě obytného interiéru, ve vizualitě reklamy nebo v secesní módě.

Edukační programy

- > tablety s rozšiřujícími informacemi o vybraných exponátech, jejich tvůrcích a dobovém kontextu s on-line propojením na portál Europeana s digitalizovanými fondy evropské secese z významných evropských institucí
- > digitální časová osa
- > aktivní zóna s digitální hrou *Vytvoř si svůj secesní interiér*
- > aktivní zóna s modelem secesního interiéru
- > pracovní listy *Jak se bydlí v secesi* (čj a aj verze)
- > vystřihovánka secesního interiéru (čj a aj verze)
- > edukační program pro školy s pracovními listy pro školy *Obrázky z výstavy* v elektronické verzi
- > edukační program *Výlet do secesní Prahy*
- > edukační program a pracovní listy pro mateřské školy *Řeč věcí: secese*
- > cyklus komentovaných prohlídek pro veřejnost (5. 1., 2. 2., 1. 3., 5. 4., 3. 5., 7. 6.)
- > komentované prohlídky pro školní skupiny

> cyklus přednášek *Secesní inspirace ve 20. a 21. století:*

Secesní inspirace v nábytku, Daniela Karasová (19. 1.)

Secesní móda, Eva Uchalová (23. 2.)

Secesní evropské sklo, Jan Schöttner (25. 4.)

Rudolf Schlattauer – Marie Teinitzerová: textilní tvorba počátku 20. století, Konstantina Hlaváčková (31. 5.)

> přednáška *Učíme secesi v secesi*, Marie Fulková a Helena Kafková (28. 5.)

> FB profil *Moje secese se*, kde se zájemci mohli zapojit do aktivního mapování secese v celé České republice: <https://www.facebook.com/pages/Moje-Secese/467207150060788>.

Schwarzenberský palác, Praha

Barokní umělecké řemeslo ze sbírek UPM

Schwarzenberský palác

Hradčanské náměstí 2, Praha 1

návštěvnost: 30 262 osob

koncepte expozice: Petra Matějovičová

odborná spolupráce: Markéta Grill Janatová

architektonické řešení: Eva Eisler

grafický design: Pavel Jehlička, Radana Lencová

Uměleckoprůmyslové museum v Praze obohatilo expozici českého barokního umění Národní galerie o samostatnou část, věnovanou užitému umění středoevropského kulturního prostoru od manýrismu přelomu 16. a 17. století až po klasicismus sklonku 18. století. Instalace v atraktivním prostředí zrekonstruovaných klenutých sálů podzemního podlaží paláce představuje na více než čtyřech stech uměleckých předmětů vývoj výzdobných technik, ornamentiky i ikonografie. Expozice se soustředí na tři tematické okruhy nazvané Liturgie, Stolování a Ornament.

Edukační program

tištěný průvodce a audioprůvodce

Mimopražské stálé expozice

Zámek Kamenice nad Lipou – pobočka UPM

celková návštěvnost: 14 203 osob

Angličáci

autor námětu, odborná spolupráce: Alexander Goldscheider

kurátorka: Marie Míčová

architektonické řešení: Jana Bačová Kroftová, Monika Krausová, Dušan Seidl

grafický design: Štěpán Malovec, Tereza Hejmová

Vystavená kolekce patnácti set miniaturních modelů aut anglické firmy Lesney vyráběných pod značkou Matchbox zahrnuje všechny řady modelů od nejstarších kovových autíček po současnou produkci s plastovými součástmi, včetně aut-veteránů Models of Yesteryear. Anglická firma Lesney začala vyrábět kovové modely aut, strojů a různých hraček koncem čtyřicátých let. Značka Matchbox odkazuje na způsob balení modelů do krabiček od zápalek. Fenomén Matchbox zasáhl několik generací dětí i dospělých – v českém prostředí si tyto modely získaly velkou popularitu díky nevídané preciznosti a dotaženosti provedení, funkčnosti, zářivé barevnosti a vysoké odolnosti.

Edukační program

> aktivní zóna s autodráhou nabízí možnosti vyzkoušet si jízdní, parkovací i rychlostní vlastnosti vlastních modelů či zapůjčeného muzejního angličáka

> papírová skládačka garáže – dárek pro návštěvníky

1 + kk pro panenky

autorky koncepce: Helena Koenigsmarková, Marie Míčová

architektonické řešení: Dušan Seidl

grafický design: Štěpán Malovec

Domečky a pokojíčky pro panenky patří k nejstarším a nejoblíbenějším druhům hraček vůbec. Nová expozice představuje soubor ze sbírky UPM v Praze z období od druhé poloviny 19. století do třicátých let století dvacátého. Repliky či zmenšené kopie interiérů byly vymezeny převážně třemi stěnami vyrobenými z překližky, nebo skládacími stěnami z kartonu. Druh interiérového vybavení závisel na charakteru a účelu místnosti, v miniaturním provedení interiérů se odrážely i měnící se styly nábytku. Srovnat pokojíčky s předlohou ve skutečné velikosti umožňuje soubor nábytku z původního vybavení zámku, které patřilo poslednímu předválečnému majiteli, rodině Geymüllerů.

Edukační program

> aktivní zóna s magnetickou hrou *Vytvoř si interiér z nábytku ze sbírky UPM* (vystaveného ve studijním depozitáři v prvním patře zámku) je vybavena dětským nábytkem firmy TON

> kresba návrhů interiérů či modelů aut na velkoformátových školních tabulích v kreslárně

Geneze nábytkového designu v Čechách, na Moravě a v dalších evropských zemích **Studijní depozitář nábytku 19. a 20. století**

koncepte expozice – Daniela Karasová, Karel Lapka

architektonické řešení – Karel Lapka

grafický design – Jiří Sušanka

Tato expozice dokládá klíčové momenty vzniku a vývoje designu nábytku související s přechodem individuální řemeslné výroby na hromadnou strojovou v průběhu 19. století: vliv nových technologií a materiálů na nábytkový design, moderní způsob života ovlivňující typologickou skladbu nábytku, okouzlení plasty a posléze jejich kritiku, úlohu jednotlivců i nábytkářských škol. Plochou 634 m² a několika sty exponáty tvoří nejrozsáhlejší expozici tohoto typu u nás. Najdeme tu ikony světového designu, byť často v replikách, i práce nejmladší generace českých designérů.

Mříže, klíče, zámky – kované železné práce ze sbírek UPM

kurátor – Jiří Nimrichter

architektonické řešení – Karel Lapka, Rostislav Ilík

spolupráce – Rostislav Ilík, Petr Albrecht a studenti Fakulty reklamní fotografie a designu a Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně

grafický design — Štěpán Malovec

Expozice historických kovaných železných prací, která začíná v renesančním sále zámku, je první specializovanou expozicí tohoto uměleckého řemesla u nás. Představuje ukázky středověkých, renesančních a barokních mříží a zábradlí a také soubory historických zámků, klíčů, klepadel a kování od doby románské až do 19. století. Interaktivní program umožňuje vyzkoušet si mechanismy zámků a klepadel nebo uvést do pohybu kovaného draka.

Alena Matějková: Cesta

Monumentální objekt *Cesta* od sklářské výtvarnice a sochařky Aleny Matějkové se nachází v gotickém sále v podzemí zámku. Pojetím blízkým archaické architektuře se autorka přiblížila atmosféře dávných rituálů, keltskému směřování ke zdroji života – světlu. Dílo z hrubého kamene záměrně navozuje dojem, který v nás zanechávají menhiry a megalitické stavby rozesté před staletími v Evropě. Autorka prožila své dětství v Kamenici nad Lipou a dnes pobývá a pracuje v nedalekém Betlémě.

Zámek Světlá nad Sázavou

celková návštěvnost expozic UPM: 8 270 osob

Historické hodiny ze sbírek UPM

1. června 2015 – 31. prosince 2017

návštěvnost: 3 999 osob

kurátorka: Daniela Karasová
odborná spolupráce: Jiří Fomín

Prezentace sbírky historických hodin představuje zásadní rozšíření expozic ze sbírek UPM instalovaných na zámku ve Světlé nad Sázavou, který patří soukromému majiteli. Vystavené mechanické hodiny z období od 16. do poloviny 19. století zahrnují širokou škálu typů (např. hodiny sluneční, skříňkové, sloupkové, konzolové či rámové), jež podstatnou měrou zasáhly do historického vývoje oboru. Doplnují je ukázky hodin slunečních. Jde o dosud nejrozsáhlejší prezentaci hodin ze sbírek UPM mimo prostory muzea.

Historické evropské sklo ze sbírek UPM

1. června 2014 – 31. prosince 2017

návštěvnost: 4 271 osob

výběr exponátů: Helena Brožková

Na tomto prohlídkovém okruhu v roce 2014 zpřístupněném v nově upravených prostorách zámku Světlá nad Sázavou návštěvníci zhlédnou rozsáhlý soubor v počtu téměř 1 100 kusů skel od období baroka do počátku 20. století. Jedná se o unikátní kolekci evropského a především českého skla „pro všední i slavnostní den“, která doposud nebyla vystavena v takovém množství. UPM zapůjčilo cenné sbírkové předměty zámku Světlá nad Sázavou v souvislosti s rekonstrukcí pražské historické budovy muzea a výstavbou nového centrálního depozitáře.

Zámek Vranov nad Dyjí

Evropská kamenina ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze

20. června 2014 – 31. prosince 2017

spolupořadatel: Národní památkový ústav

výběr exponátů: Magdalena Prosková

návštěvnost: 5 400 osob

Pro expozici historického uměleckého řemesla ve Státním zámku ve Vranově nad Dyjí UPM zapůjčilo celou sbírku kameniny, která patří k nejucelenějším a nejkvalitnějším souborům svého druhu ve střední Evropě čítající více než 1 500 předmětů.

Vranovská expozice připravená ve spolupráci s Národním památkovým ústavem nabízí soubor vybraných keramických výrobků od sedmdesátých let 18. století do sedmdesátých let 19. století. Zastoupena je produkce anglických, francouzských, italských, německých, rakouských, uherských, ruských, lucemburských a belgických manufaktur. Z českého a moravského prostředí se mimo jiné uplatňují kameninové továrny pracující v Praze, Týnci, Staré Roli, Dalovicích, Kravsku, Teplicích, Děčíně, a také ve Vranově nad Dyjí, kde v 19. století působila významná manufaktura vyrábějící jemnou kameninu v anglickém stylu.

6) Další prezentační a edukační činnost UPM

Muzejní edukace

Uměleckoprůmyslové museum v Praze v roce 2016 realizovalo své edukační programy v pražských externích prostorech Obecního domu a Domu u Černé Matky Boží, v Galerii Josefa Sudka, nově otevřeném Centrálním depozitáři UPM a ve svých mimopražských expozicích.

V expozici secese v Obecním domě jsme rozšířili programovou nabídku o procházku po pražské secesní architektuře a program pro mateřské školy *Řeč věcí: secese*. Současně zde probíhala výuka studentů katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty UK v Praze v rámci semináře galerijní a muzejní edukace *Orbis Pictus*, která byla zakončena přednáškou *Učíme secesi v secesi* pedagožek katedry Marie Fulkové a Heleny Kafkové.

V Domě U Černé Matky Boží, kde se nachází stálá expozice kubismu, jsme ve výstavním sále ve čtvrtém patře vytvořili prostor pro přednášky a v dubnu zahájili jeho provoz cyklem *Český kubismus*, jehož koncepci připravila autorka expozice Lucie Vlčková.

Pro související web cz.kubismus.cz jsme zpracovali edukační podklady včetně elektronické verze pracovních listů k expozici a výstavám.

Návštěvníkům jsme také nabídli edukační programy ke krátkodobým výstavám. K výstavě fotografií Josefa Sudka *Milerád budu fotografovat moderně moderní architekturu* jsme připravili aktivní zónu s fotoalby detailů vystavených fotografií, které návštěvníci mohli hledat při prohlídce výstavy. Současně jsme je vyzvali, aby fotografovali detaily architektury

domu a dalších pražských kubistických staveb a využili přitom tištěnou mapy, která je k dispozici ve stálé expozici.

Ve výstavě *Lekce z karikatury: kubismus* jsme prostřednictvím portrétních a textových medailonků návštěvníkům přiblížili osobnosti zachycené na vystavených karikaturách. V aktivní zóně si mohli nakreslit vlastní karikaturu. Pokud ji ve výstavě nechali, byla zařazena do jednoho z alb, které si návštěvníci mohli prohlížet. Tyto karikatury byly rovněž zveřejňovány na webových stránkách muzea a FB. Téma výstavy přiblížily pracovní listy (průvodce výstavou) *Tahák k lekci z karikatury kubismu* v české a anglické verzi, které jsou k dispozici také v elektronické podobě na www.cz.kubismus.cz. Kromě komentovaných prohlídek se uskutečnila přednáška autora Tomáše Wintera *Vraždy karikaturou a moderní*

V dubnu jsme otevřeli Centrální depozitář UPM v Praze-Stodůlkách veřejnosti. Během dne otevřených dveří probíhala projekce s informacemi o historii a současnosti muzea a skupinové prohlídky budovy. V prosinci 2016 byla v prostoru tamní kavárny uspořádána první přednáška *Muzeum včera, dnes a zítra* s historikem Filipem Wittlichem.

Součástí výstavy *Umění restaurovat/Tapiserie ze sbírek UPM v Praze* na zámku Žerotínů ve Valašském Meziříčí byly haptické zóny, kde si návštěvníci mohli vyzkoušet tkaní gobelínu a techniky stínování a kde se mohli seznámit s historickým vývojem barvířství. Pracovní listy *Květomluva* přiblížily jeden z exponátů výstavy – vyšívání paraván. Zájemcům byla k dispozici také velkoformátová skládačka dvou tapiserií.

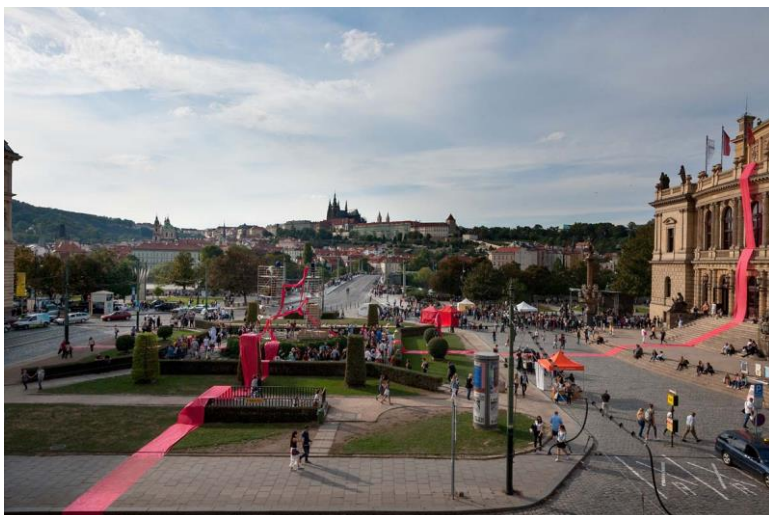
Edukační a doprovodné programy ke grantovému projektu *Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí* se v letošním roce uskutečnily v několika rovinách. Cílem bylo zkoumat, jak lze zprostředkovat téma panelových sídlišť. Rozhodli jsme se proto kombinovat jak osvědčené, ale důležité a nosné přístupy, tak i experimentálnější postupy. Základ programů tvořily komentované prohlídky exteriérových výstav „Příběh paneláku“ v Brně, Jihlavě, Českých Budějovicích a Plzni, které se v roce 2016 zaměřily na místní kontext. Všechny prohlídky probíhaly v terénu na vybraných panelových sídlištích. Program dále tvořily přednášky historiků umění, které umožnily porovnání různých sídlišť z hlediska urbanismu, výtvarného řešení společných prostor případně instalovaných uměleckých děl.

Dalším doprovodným programem byl workshop, který byl zaměřený především na postoje obyvatel k prostředí, které spoluvytvářejí. Účastníci společně vytvářeli model sídliště a v něm pak označovali místa, která mají rádi, kudy nejčastěji procházejí nebo která by chtěli v dané lokalitě změnit. Vznikla tak mentální mapa sídliště, z níž bylo možno vyčíst jeho silné a slabé stránky.

Dalším formátem, který jsme letos vyzkoušeli, byly dílny se zvláštními hosty. Konkrétně jsme se zaměřili na „městskou divočinu“ a zeleň na sídlištích a společně s návštěvníky jsme se rozhodli ji zmapovat pod vedením profesionálního fotografa, který se zaměřuje právě na tzv. brownfields na městských periferiích a městskou zeleň. Výsledkem je jak fotodokumentace z dílny, tak diskuse s účastníky o estetických kvalitách území.

V říjnu 2016 připravilo UPM v Praze v rámci Open Square/Otevřené Palachovo náměstí prezentaci v podobě celodenní projekce v budově Filozofické fakulty UK v Praze, komentovanou prohlídku expozice českého kubismu a tři přednášky kurátorů UPM: *Umění kouřit – kuřácké soupravy* s Michalem Stříbrným, *Letem u(p)m světem: o muzeu včera, dnes a zítra* s Filipem Wittlichem a *Století designu* s Ivou Knobloch.

V květnu se uskutečnila prezentace výsledků výběrového kurzu *Výchovně vzdělávací potenciál paměťových a památkových institucí* katedry dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty UK v Praze realizovaného ve spolupráci s UPM, který byl zaměřený na možnosti využití expozice českého kubismu ve vyučování. Studenti zde představili dva návrhy edukačních programů *Kubistická dražba* a *Pojďte s námi po stopách kubismu v Praze* vycházejících z expozice a odpovídajících požadavkům rámcových vzdělávacích programů.

Do edukativní publikace *Cooking with Clay* připravované v rámci mezinárodního grantového projektu *Ceramics and its dimensions. Cultural heritage and creativity in a multicultural Europe* jsme zpracovali edukační program – tvůrčí dílnu *Kávu nebo čaj? Co prozradí snídaňový hrnek*. Vychází z konceptu objektového učení a zabývá se zkoumáním subjektivních a objektivních kritérií, podle nichž vytváříme i hodnotíme předměty každodenní potřeby.

„Programové úterky v UPM“ se i v roce 2016 uskutečnily v externích expozicích. V expozici secese v Obecním domě pokračovaly do konce června komentované prohlídky s kurátory UPM zaměřené na jednotlivé materiály (fotografie, plakát, šperk ad.) a dále přednáškový cyklus *Secesní inspirace ve 20. a 21. století*. Poslední přednášku jsme věnovali tématu edukace.

V Domě U Černé matky Boží každý měsíc proběhla jedna komentovaná prohlídka expozice kubismu pro veřejnost, některé z nich byly rovněž zaměřeny na určité druhy exponátů (nábytek, práce v kovech).

K fotografickým výstavám v Galerii Josefa Sudka jako již tradičně připravoval komentované prohlídky autor Jan Mlčoch.

Přehled programových úterků v UPM 2016:

měsíc	počet programů	počet účastníků programů
leden	3	57

únor	3	75
březen	3	59
duben	4	46
květen	5	80
červen	4	56
červenec	0	0
srpen	0	0
září	4	84
říjen	3	57
listopad	3	110
prosinec	2	32
celkem	34	656

V prvním pololetí 2016 se uskutečnilo 22 programů s 373 účastníky, tzn. s průměrem 17 návštěvníků na 1 vzdělávací program.

Ve druhém pololetí 2016 se uskutečnilo 12 programů s 283 účastníky, tzn. s průměrem 24 návštěvníků na 1 vzdělávací program.

Celková návštěvnost programů za rok 2016 je 656 účastníků, což představuje průměr 20 účastníků na 1 program.

Ve srovnání s rokem 2015 jsme připravili o 6 programů více, kterých se zúčastnilo o 225 účastníků více, a zvýšila se průměrná účast 1 programu o 4 účastníky.

Ediční činnost

Design v českých zemích 1900–2000

Instituce moderního designu

Publikace představuje vůbec první systematické zhodnocení této oblasti dějin českého moderního umění. Mapuje ji v širokém záběru, sahajícím od designu interiéru, užitkových předmětů, průmyslového a grafického designu až po oblast módy a textilního designu, šperku, užitě fotografie či nových hmot 20. století.

Dvacet tematických kapitol názorně ukazuje, jak se utvářela podoba předmětů denní potřeby i luxusní designové produkce, jak se měnil životní styl a životní prostor. Kapitoly ilustruje kolem 950 fotografií předmětů z více než 100 českých i zahraničních sbírek a archivů. Tento bohatý obrazový materiál je uspořádán pro „dvojí čtení“: jako logický doprovod textů a zároveň jako autonomní komentovaný výklad.

Publikace poskytuje možnost souhrnně přehlédnout „století designu“ na našem území, seznámit se s pestrá strukturou a sítí lidí, spolků, výrobních subjektů a dalších institucí, které se designem zabývaly a dosud zabývají a nahlédnout do jejich osudů skrze předměty, které tvoří naši kulturní a civilizační paměť a identitu.

Závěrečnou část publikace tvoří medailony více než 300 institucí designu, zaznamenávající jejich často dramatické osudy ve 20. století. Ze zastoupených institucí, kterým se jednotliví autoři věnují, uvádíme například družstvo Artěl, unikátní kubistickou produkci Pražských uměleckých dílen nebo činnost prvorepublikového Svazu československého díla. Během čtyř dekad socialismu se designérský vývoj soustředil do výzkumných ústavů a středisek, jako byl Ústav bytové a oděvní

kultury (ÚBOK) nebo teoretizující Institut průmyslového designu (IPD). Publikace se zabývá rovněž alternativními projevy, které vznikaly na okraji zájmu oficiálních institucí a socialistického průmyslu. Sleduje také dopad transformace společnosti po roce 1989.

vydavatelé: Academia a UPM

editoři: Iva Knobloch, Radim Vondráček

autoři kapitol: Jiří Fronek, Milan Hlaveš, Lada Hubatová-Vacková, Jiří Hulák, Daniela Karasová, Iva Knobloch, Dagmar Koudelková, Mariana Kubištová, Petra Matějovičová, Jana Johanna Pauly, Hana Rousová, Lucie Skřivánková, Petr Štembera, Lucie Vlčková, Radim Vondráček, Filip Wittlich

vydání: české s anglickým resumé

fotografie: Gabriel Urbánek, Ondřej Kocourek, Salim Issa, Štěpánka Stein a další

grafický design: Štěpán Malovec

formát: 24,5 x 28,5 cm, pevná vazba

počet stran: 660

počet reprodukcí: cca 935

náklad: 1500, z toho UPM 750 ks

ISBN 978-80-7101-157-6 (UPM)

ISBN 978-80-200-2612-5 (Academia)

cena: 1 550 Kč

Výzkum byl financován z prostředků Ministerstva kultury ČR v rámci projektu České instituce moderního designu 20. století, č. MK 00002344201.

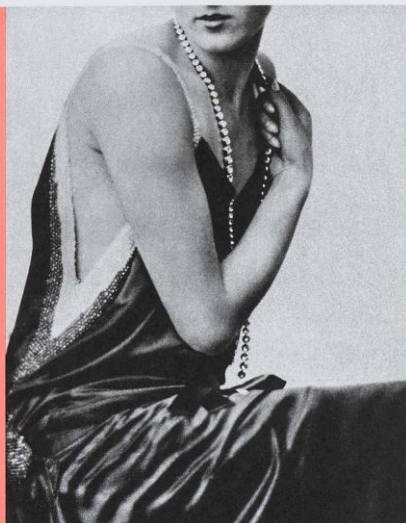
DESIGN V ČESKÝCH ZEMÍCH 1900—2000

Academia
Uměleckoprůmyslové museum v Praze

Modelový dům Arnoštka Roubíčková Praha 1909—1943)

Eva Uchalová (ed.)

**Modelový dům Arnoštka Roubíčková, Praha
1909–1943**

3. svazek edice Kontexty

Krejčovský závod Arnošky Roubíčkové patřil od svého založení v roce 1909 mezi nejvýznamnější pražské módní salony; největší slávu zažil v období stylu art deco ve dvacátých letech, ale kvalitní úroveň a dobrou pověst si zachoval až do svého zániku v době německé okupace. Studie historičky umění Evy Uchalové je založena na archivních materiálech, dobovém tisku i na údajích pamětníků a doplňuje ji bohatá dokumentace tvorby tohoto salonu – fotografie modelů a návrhových kreseb uveřejňovaných v soudobých časopisech i ukázky šatů dochovaných ve sbírce oděvů UPM.

Pro přiblížení dobového kontextu jsou ke studii připojeny vzpomínky Heleny Mautnerové – starší dcery Arnošky Roubíčkové – vydané jejími dětmi Nelly Urbachovou a Willy Mautnerem ve Washingtonu, D. C., v roce 1996. Přes značný časový odstup od událostí Helenina pohnutého osudu názorně vypovídají o životě v multikulturní Praze v období jejího největšího společenského i kulturního rozmachu, o rozvoji modelového domu i o zakotvení české imigrantky ve Spojených státech amerických. Propojení obou částí publikace nabízí čtenářům plastický obraz příběhu pražské židovské rodiny i možnost hlouběji nahlédnout do historie pražské módní tvorby.

vydavatelé: UPM a Karel Kerlický – KANT

editor: Eva Uchalová

autoři textů: Eva Uchalová, Helena Mautnerová, Filip Wittlich

vydání: česká s anglickým resumé

grafický design: Štěpán Malovec

formát: 21 x 18 cm, měkká vazba

počet stran: 280

počet reprodukcí: cca 80

náklad: 800 ks, z toho UPM 400 ks

ISBN 978-80-7101-163-7 (UPM)

ISBN 978-80-7437-221-6 (Karel Kerlický – KANT)

cena: 440,- Kč

Paneláci 1

Padesát sídlišť v českých zemích

Kritický katalog k cyklu výstav Příběh paneláku

Kniha je katalogem cyklu výstav *Příběh paneláku*, realizovaných v letech 2014–2017 ve všech krajských městech. Formou pasportů představuje padesát (nejen) panelových sídlišť ze čtrnácti krajů České republiky. Čtenáře seznamuje s okolnostmi a důvody výstavby sídlišť, architekturou a urbanismem těchto celků i s osobnostmi jejich autorů. Součástí knihy jsou též demografické studie o proměnách obyvatelstva sídlišť, rozsáhlá dobová fotodokumentace, slovníček pojmů a přehled základních konstrukčních soustav. Publikace je rozdělena do šesti kapitol podle vývojových etap, které sledují proměny ekonomických, společenských a kulturních podmínek i technických možností ve stavebnictví. Tato periodizace vychází z hloubkového průzkumu třiasedmdesáti sídlišť různého stáří i velikosti a je v této knize prezentována vůbec poprvé, stejně jako řada mezioborových poznatků shromážděných a analyzovaných v rámci výzkumného projektu Uměleckoprůmyslového musea v Praze *Panelová sídliště jako součást městského životního prostředí*. Na konec roku 2017 připravujeme publikaci *Paneláci 2* zaměřenou na syntézu těchto poznatků.

autorka koncepce publikace – Lucie Skřivánková

editoři: Lucie Skřivánková, Rostislav Švácha, Eva Novotná, Karolina Jirkalová

texty: Martina Koukalová, Lucie Pospíšilová, Lucie Skřivánková, Petra Špačková a autoři pasportů

vydání: české s anglickým resumé

obrazová editorka: Mariana Kubištová

fotografie ze současnosti: Jaromír Čejka, Ondřej Kocourek, Jan Rasch a další

grafický design: Štěpán Malovec

formát: 19,5 x 19,5 cm, měkká vazba

počet stran: 464

počet reprodukcí: 611

náklad: 800 ks

ISBN 978-80-7101-161-3

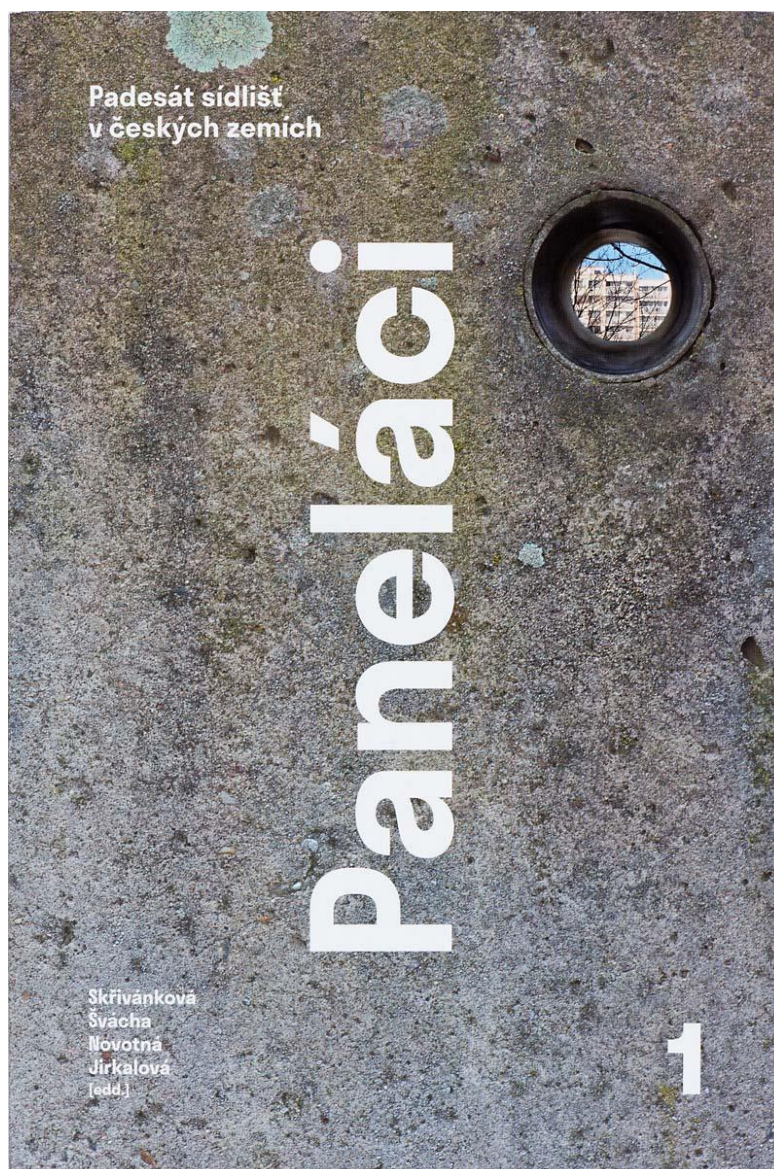
cena: 720,- Kč

www.panelaci.cz

Publikace je jedním z výstupů projektu *Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu/Prefabricated Housing Estates in the Czech Republic as Part of the Urban*

Environment: An Evaluation and Presentation of Their Housing and Living Potential. Výzkum a vydání knihy byly financovány z prostředků Ministerstva kultury ČR v rámci programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury ČR.

Móda za železnou oponou

Společnost, oděvy a lidé v Československu 1948–1989

Výpravná obrazová publikace sleduje vývoj módy v Československu mezi lety 1948 až 1989 v politickém a sociálním kontextu. Na 300 reprodukcí zahrnujících dobové fotografie z časopisů, reprodukce oděvních exponátů ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze a také snímky předních českých fotografů dokumentuje čtyřicetileté období poznamenané totalitním komunistickým režimem, který zásadně ovlivnil všechny oblasti života včetně módy.

Způsob odívání se stal součástí ideologického boje a nástrojem utváření nového podřízeného vztahu jedince ke společnosti. Omezování individuality se projevovalo stejně důsledně v módě jako v každodenním životě a tento tlak působil v různé intenzitě celé čtyřicetileté období vlády komunistické strany. Procházel vývojem od tvrdého postoje oficiálních míst na začátku padesátých let, přes přijetí vnějších forem životního a oděvního stylu západní demokratické společnosti od poloviny let šedesátých až k zhroucení totalitního režimu v Československu v roce 1989.

text: Konstantina Hlaváčková

vydavatelé: Grada Publishing a UPM

vydání: české s anglickým resumé

grafický design: Kristína Ambrozová, Štěpán Malovec

formát: 16,7 x 24,1 cm, pevná vazba

počet stran: 288

počet reprodukcí: 340

náklad: 2000 ks, z toho UPM 270 ks

ISBN 978-80-7101-156-9 (UPM)

ISBN 978-80-247-5833-6 (Grada Publishing)

cena: 399,- Kč

Antonín Kybal

Cesty designu a textilní tvorby 20.–60. let 20. století

První komplexní monografie Antonína Kybala (1901–1971), jedné z nejvýznamnějších osobností českého designu textilu a textilní tvorby 20. století, dokumentuje a přibližuje autorovo dílo ve velkoryse pojaté publikaci s reprezentativním obrazovým doprovodem. Hlavní text Lucie Vlčkové sleduje Kybalovo působení v kontextu dobového umění a designu i v souvislostech jeho osobního života. Ve čtrnácti tematických kapitolách představuje jednotlivé tvůrčí etapy od počátků spjatých s malbou, přes obrat k designu textilu a zřízení vlastního ateliéru a dílen, až po peripetie Kybalovy adaptace na poválečnou situaci a nové výzvy emancipovaného textilního díla. Některé z kapitol poskytují důkladnější exkurs do problematiky principů textilní tvorby a vymezení role ornamentu, i do obecnějších otázek bytové kultury. Samostatný oddíl Markéty Vinglerové je věnován pedagogickému působení Antonína Kybala na Vysoké škole uměleckoprůmyslové a fenoménu tzv. Kybalovy školy. Obrazový doprovod představuje z velké části dosud nepublikovaná díla ze soukromých sbírek a státních institucí (UPM v Praze, MG v Brně, MVU v Olomouci a dalších), která doplňují cenné dobové dokumentační snímky interiérů, zboží a osobní fotografie. Bohaté přílohy zahrnují biografii a chronologii tvorby, výběrový soupis Kybalovy účasti na výstavách a získaných ocenění, dobovou obrazovou dokumentaci, seznam vyobrazení, bibliografii a jmenný rejstřík.

vydavatelé: UPM a Karel Kerlický – KANT

autorka koncepce, editorka: Lucie Vlčková

texty: Lucie Vlčková, Markéta Vinglerová, Alice Hekrdlová

vydání: české s anglickým resumé

fotografie: Ondřej Kocourek, Jan Brodský, Gabriel Urbánek, Kamil Till, Andrea Bratrů-Velnerová ad.

grafický design: Vladimír Vimr

formát: 28,7 x 24,5 cm, pevná vazba

počet stran: 288

počet reprodukcí: 322

náklad: 800 ks, z toho UPM: 400 ks

ISBN 978-80-7101-166-8 (UPM)

ISBN: 978-80-7437-223-0 (KANT)

cena: 900 Kč

Výzkum a realizace publikace byly umožněny díky podpoře Grantové agentury České republiky a je výsledkem projektu *Antonín Kybal – cesty designu a textilní tvorby 20.–60. let 20. století*, podpořeného Grantovou agenturou České republiky: GAČR: P

Alfons Mucha

**The Pavilion of Bosnia and Herzegovina at the Exposition Universelle Paris 1900
Paviljon Bosne i Hercegovine na Svjetskoj izložbi u Parizu 1900. Rodine**

Kniha se v první části zabývá fenoménem světových výstav druhé poloviny 19. století a především tou největší a na dlouhou dobu nejvýznamnější, výstavou v roce 1900 v Paříži. Všechny ostatní texty se věnují zejména pavilonu Bosny a Hercegoviny na této výstavě, který byl do značné míry politickou záležitostí – rakousko-uherská monarchie chtěla ukázat pokrok, jakého dosáhla tato donedávna zaostalá část Balkánu pod správou Vídně. Pavilon byl postaven podle návrhu českého architekta Karla Pánka, převážnou většinu vnitřní výzdoby provedl v Paříži žijící další Čech, Alfons Mucha. Na všech čtyřech stěnách horního patra zobrazil na velkých plátnech především dějiny těchto zemí, silně ovlivněné různými náboženstvími a kulturami: pohanstvím, antickými a křesťanskými tradicemi i islámem. Na rozdíl od samotného pavilonu (stejně jako pavilonů ostatních států, včetně jejich interiérů) se Muchovy malby zachovaly a jsou dnes v majetku Uměleckoprůmyslového musea v Praze. Po alespoň částečné opravě byly malby, ať už jako celek, či části, od roku 1998 několikrát prezentovány veřejnosti na výstavách v Praze, Vídni, Montpellieru a Mnichově. Publikace byla vydána pod záštitou Velvyslanectví Bosny a Hercegoviny v ČR.

vydavatelé: UPM a The Luka Praha Association

autor koncepce: Petr Štembera

texty: Jan Brabcová-Orlíková, Christian Richet, Jasna Šamić, Petr Štembera, Filip Wittlich

vydání: anglicko-bosensko-srborhorvatské

fotografie: Ondřej Kocourek a Gabriel Urbánek (UPM), Ota Palán, Mucha Trust

grafický design: Patrik Svoboda

formát: 30 x 20,2 cm, pevná vazba

počet stran: 168

počet reprodukcí: 50

náklad: 800 ks, z toho UPM 250 ks

ISBN: 978-80-7101-154-5 (UPM)

cena: 600,- Kč

Příběh Karlštejnského pokladu

Publikace shrnuje peripetie pokladu po jeho nálezů ve zdech hradu Karlštejna, o jeho cestě do sbírek UPM, věnuje se jeho zařazení v rámci současného stavu známých nálezů-pokladů v posledních

desítiletích, které nebyly předchozím badatelům známy. Hlavní část je věnována katalogovému zpracování jednotlivých položek a jejich vyobrazení. Text je doplněn o text Duni Panenkové čerpající z Velkých francouzských kronik a stať Světlany Spiwokové o technikách a restaurování těchto předmětů.

Vydavatelé: UPM a Kerlický

Autor koncepce: Helena Koenigsmarková,

Texty: Helena Koenigsmarková, Duna Panenková, Světlana Spiwoková

Vydání: české

Fotografie: Gabriel Urbánek, Ondřej Kocourek

Grafický design:

K vydání v roce 2017.

7) Sbírkotvorná, vědeckovýzkumná a prezentační činnost sbírek

Sbírka skla, keramiky a porcelánu

V roce 2016 byl pro I. sbírku prioritou přesun pracovišť a sbírkového fondu skla, keramiky a porcelánu do nového Centrálního depozitáře. Přesto s nezmenšenou intenzitou pokračovalo také odborné zpracovávání sbírky s důrazem na historické podmalby, antické sklo z Lannovy sbírky, historické lustry 18.–19. století, na ateliérovou sklářskou a keramickou tvorbu a na průmyslovou výrobu užitkového a dekorativního skla a keramiky. Pracovníci se podíleli na přípravě nové stálé expozice UPM (na rok 2019) či výstavy Jaroslava Horejce v GHMP. Na základě dokumentace současnosti vznikly rozsáhlé výstavy skla a keramiky: Mistrů českého skla v Museu Kampa, Mezinárodního sklářského sympozia IGS 2015, stejně jako souborné výstavy současné **Sbírkotvorná, vědeckovýzkumná a prezentační činnost sbírek**

keramiky v Kadani a Roztokách u Prahy. Pokračovalo turné výstavy historického evropského skla ze sbírek UPM po významných čínských muzeích. Pracovníci sbírky se nadále podíleli na řešení evropského grantu Ceramics and its Dimensions. Úspěšnou zahraniční prezentací sbírky bylo uspořádání přednášek na mezinárodních konferencích ve Švýcarsku, Itálii, Číně, Francii i samostatných přednášek v Japonsku, v Benátkách a Bratislavě.

Akvizice a péče o sbírky

Pod organizačním vedením pracovníků správy sbírek (P. Douša, J. Černovská, P. Koníčková) začal náročný přesun a následné vybalování veškerých sbírek a také stěhování pracoven do

nově vzniklého Centrálního depozitáře UPM. Ve II. stupni sbírkové evidence bylo zpracováno celkem 32 nových odborných karet, v I. stupni evidence 92 položek (D. Hálová, M. Hlaveš, spolupráce Lucie Urbánková, Petra Koničková). Přírůstky se obratem fotografovaly v ateliérech UPM. Kontrolou a doplněním prošlo několik stovek záznamů moderního skla v databázi DEMUS (L. Urbánková). Vznikala fotodokumentace a podklady pro zpracování sbírek Jílek DE 9713 a Lobmeyr Dep. 1313 a DE 10925 trvale uložených ve Sklářském muzeu v Kamenickém Šenově (D. Hálová). Restaurovány byly mimo jiné barokní podmalby (z programu ISO), sousoší Umění a Práce Jaroslava Horejce ad. Digitalizovala se další část dokumentačního archivu I. sbírky. Společně s ČNB proběhlo třídění pozůstalosti sklářského výtvarníka prof. Jiřího Harcuby (M. Hlaveš, D. Hálová).

Průběžně se dařilo formou darů a nákupů obohacovat sbírkovou kolekci; z předmětů získaných v roce 2016 jmenujme akvizice vzácného broušeného a dvojstěnného barokního skla, neorenesanční dózu, likérový set v duchu art deco a početná díla z oblasti designu a ateliérové tvorby keramiky a skla: např. soubor sedmi keramických prací Jindřišky Radové, monumentální skleněnou plastiku Jaromíra Rybáka, avantgardní talíř z petrohradské porcelánky, keramickou mísu Gézy Gorky (Maďarsko), skleněný objekt Tory Urup (Dánsko), vázy Milana Knížáka a Lukáše Jabůrka (Moser), sklo Rudolfa Schrötera, Studia IRDS, Tami Ishidy (Jap.), Zdeňky Fuskové, vázu ze Škrdlovic, keramické práce Milana Pekaře, Gabriela Vacha, Collen Tolledano (USA), Vladimíra Uhlíka, Evy Pelechové, Simony Janišové, Romana Šediny, Ivy Kukurić, Markéty Kalivodové, Adama Železného, porcelánový soubor Scandic a další. Ostatní předměty získané v roce 2016 budou zapsány a vykázány v následujícím roce. Nejvýznamnější přírůstky sbírky současného skla UPM za rok 2015 zveřejnila (jako každoročně) prestižní ročenka *New Glass Review*, kterou vydává Museum of Glass v Corningu, USA.

Prezentace sbírky

Čtyřmi zastávkami pokračovalo za velkého zájmu návštěvnického publika putování výstavy *Masterpieces of Glass from the Collection of The Museum of Decorative Arts in Prague* po významných muzeích Číny – v Liaoning Provincial Museum (Shenyang), Shenzhen Museum (Shenzhen City), Zhejiang Provincial Museum (Hangzhou City) a Hubei Provincial Museum (Wuhan City). Realizace těchto výstav byla spojena s náročnými kurýrními cestami (2x Jana Černovská). Postoupily práce na výběru *Masterpieces from the Collections of the Museum of Decorative Arts in Prague* pro USA a na koncepci části nové stálé expozice UPM: *Renesanční a barokní slavnosti*, kterou byl pověřen Jan Schöttner. Eva Neumannová se podstatně podílela coby spoluautorka na výstavě sochaře *Jaroslava Horejce* v Galerii hlavního města Prahy. Byla kurátorkou výstavy *Grafika roku* (s PhDr. Hanou Larvovou) a autorkou výstav Václava Balšána v Galerii umění v Karlových Varech a Oldřicha Jelínka v Divadle bez zábradlí v Praze. Milan Hlaveš započal práci na koncepci výstavy UPM *Plejády skla*. K realizaci stálé expozice UPM *Base* pro ZIBA Glass Experience Museum, kterou byl M. Hlaveš za UPM pověřen, nedošlo z důvodu zrušení celého projektu. Naopak v únoru 2016 bylo otevřeno *Retromuseum* coby součást Galerie výtvarného umění v Chebu mapující poválečný československý design s kolekcí skla z UPM. M. Hlaveš dále připravil rozsáhlé výstavy *7+1. Mistři českého skla* pro Museum Kampa v Praze (31. 5. – 28. 9. 2016) a *EX-*

IGS. Mezinárodní sklářské sympozium Nový Bor 2015 pro Centrum sklářského umění v Sázavě (31. 3. – 19. 6. 2016). Byl spolukurátorem výstavy *XXII. Letní keramická plastika*, Středočeské muzeum, Roztoky u Prahy (s Petrem Ladou, 14. 6. – 31. 10. 2016), garantem výstavy *Stanislav Libenský Award 2016* (Centrum současného umění DOX, Praha, 15. 9. – 14. 11. 2016) a podílel se na přípravě a realizaci výstavy S. Libenského a J. Brychtové v japonské Toyamě (*Stanislav Libenský and Jaroslava Brychtová*, Toyama Glass Art Museum, 15. 10. 2016 – 5. 2. 2017, společně s autorkou výstavy Yasuko Nakagawa). Dita Hálová autorsky koncipovala soubornou výstavu keramiky Sdružení výtvarných umělců – keramiků v Městském muzeu v Kadani (5. 6. – 31. 7. 2016, spoluautorem František Vlček), reprízu retrospektivy *Jindřiška Radová. Život s keramikou* v Rabasově galerii v Rakovníku (22. 1. – 6. 3. 2016), výstavu Šárky Radové v Praze v Galerii Original móda (1. 6. – 27. 10. 2016), výstavu Anny Klimešové v Topičově salonu v Praze (15. 12. – 8. 1. 2016), stálou expozici Lubomíra Šilara v Městském muzeu v Lanškrouně, a připravila reprízu výstavy *Václava Šeráka* v Galerii umění v Karlových Varech a výstavu Zdeňka Maniny v Nové síni v Praze (2017). Byla též autorkou výstavy *27. Mezinárodní sympozium keramiky Bechyně 2016* ve Střední uměleckoprůmyslové škole v Bechyni (19. 8. – 16. 9. 2016). Tyto akce byly organizovány ve spolupráci s UPM nebo pod jeho záštitou.

Významné zápůjčky byly sbírkou poskytnuty např. na výstavy *Formkunst* do Vídně (kubistická keramika); *Landesausstellung Salzburg 2016* (křišťálová loďka), *Císař Karel IV. 1316–2016*, Národní galerie v Praze (gotické vitraje ze Slivence z majetku Rytířského řádu křižovníků s červenou hvězdou); *Stanislav Libenský and Jaroslava Brychtová*, Toyama Glass Art Museum, Japonsko (kolekce raných děl autorů) nebo rovněž na putovní výstavu *European Cultural Lifestyle in Ceramics from Baroque until Today*, uspořádanou v National Museum of Ceramics and Sumptuary Arts “González Martí”, Valencia, v Museo Internazionale delle Ceramiche, Faenza a v The Potteries Museum & Art Gallery, Stoke-on-Trent (keramika 19. a 20. stol.).

Vědeckovýzkumná činnost

Helena Brožková společně s Hedvikou Sedláčkovou intenzivně pracovaly na projektu *Antické sklo* ve sbírce Uměleckoprůmyslového musea v Praze – Rekonstrukce Lannovy sbírky skla. Na tato témata připravily do tisku v prestižních časopisech několik studií (mj. pro *Journal of Glass Studies*, Corning). Helena Brožková se nadále věnovala výzkumu historických podmaleb, publikovala hesla v průvodci výstavou NG *Císař Karel IV.* a podílela se na publikaci UPM *Design v českých zemích 1900-2000* spoluprací na kapitolách *Raná moderna* a *Funkcionalismus jako pokrokový životní styl* či vytvořením osmi slovníkových hesel. Eva Neumannová se zásadním způsobem podílela na přípravě výpravného katalogu výstavy Jaroslava Horejce v GHMP a napsala o tomto umělci časopiseckou recenzovanou studii, dále též katalog výstavy Václava Balšána v GU Karlovy Vary a publikaci k 25. výročí rady galerií ČR. Zpracovávala dílo sklářského výtvarníka Jiřího Šuhájka pro vydání knihy v roce 2018. Jan Schöttner vydal odborný text ve sborníku k 70. narozeninám prof. Jiřího Kuthana a katalogová hesla v publikaci Národní galerie v Praze *Bez hranic. Umění Krušnohoří mezi gotikou a renesancí*. Též spolupracoval jako koordinátor za UPM na přípravě výstavy a katalogu *Arcivévoda Ferdinand II. Tyrolský* (NG v Praze a Ústav dějin umění AV) a

pokračoval v rešerších v databázi NPÚ pro výzkumný úkol *Lustry a osvětlovací tělesa v Čechách 18.–19. století*. Dita Hálová zpracovala několik katalogů výstav současné keramiky (Václav Šerák; Lubomír Šilar; Anna Klimešová; Zdeněk Manina). Milan Hlaveš spolupracoval na dokončení publikace UPM *Design v českých zemích 1900-2000. InSTITUTE moderního designu* (mj. kapitola *Ateliérová tvorba*, podíl na dalších kapitolách a vytvoření 27 slovníkových hesel), byl autorem katalogu výstavy *7+1. Mistři českého skla* pro Museum Kampa a dalších textů v publikacích a recenzovaném časopisu *Sklář a keramik*. Pokračoval v přípravě publikace *Biografický slovník českých sklářských výtvarníků 20.–21. stol.* a monografie o sklářském výtvarníku Pavlu Hlavovi (s D. Hálovou).

Přehled publikační činnosti

Helena Brožková – Hedvika Sedláčková, The Collection of Ancient Glass in the Museum of Decorative Arts, Prague, *Journal of Glass Studies*, Corning Museum of Glass, Corning, USA (odevdáno do tisku)

Helena Brožková, 8 slovníkových hesel, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, UPM a Academia, Praha 2016, s. 569, 573, 575, 576, 579, 590

Helena Brožková, Kristus Trpitel, Sv. Petr, dvě hesla ke gotickým sklomalbám ze Slivence, in: *Císař Karel IV. 1316–2016*, průvodce výstavou, Národní galerie v Praze 2016, s. 84

Helena Brožková – Hedvika Sedláčková, *Sbírka antického skla v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze, Staletá Praha* 2017 (odevdáno do tisku)

Helena Brožková – Hedvika Sedláčková, *Číše s choboty ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze aneb nové objevy ve starých fondech*, Archeologické rozhledy (odevdáno do tisku)

Eva Neumannová, Život v datech, in: *Jaroslav Horejc. Mistr českého art deca*, Galerie hlavního města Prahy, Praha 2016, s. 132–149, angl. resumé s. 158-159

Eva Neumannová, Soupis díla, in: *Jaroslav Horejc. Mistr českého art deca*, Galerie hlavního města Prahy, Praha 2016, s. 161–323

Eva Neumannová, Jaroslav Horejc (1886–1983). Tvorba mezi sochařstvím a užitým uměním, *Sklář a keramik* 2016, č. 11–12, s. 255–259

Eva Neumannová (ed.), *Rada galerií České republiky (25 let činnosti)*, Rada galerií ČR, Praha 2016, ISBN 978-80-903422-5-5

Eva Neumannová, *Václav Balšán / Obrazy, kresby*, in: *Václav Balšán / Obrazy, kresby*, kat. výstavy Galerie Umění, Karlovy Vary 2016, ISBN 978-80-270-0268-9

Jan Schöttner, *Dvě číše (torza)*, kat. č. III-20; *Vitraj se znakem cechu koželuhů*, kat. č. VI-6a; *Vitraje s erbem neznámého šlechtického rodu a se znakem cechu zlatníků (?)*, kat. č. VI-6b; in: Jan Klípa – Michaela Ottová (eds.), *Bez hranic. Umění v Krušnohoří mezi gotikou a renesancí*, Národní galerie v Praze, Praha 2016, s. 294-295, 416-417

Jan Schöttner, *Religiózní náměty na harrachovském skle dekorovaném zatavenými keramickými inkrustacemi (pastami) v období biedermeieru a druhého rokoka*, in: Magdalena

Nespěšná Hamsíková – Stefan Scholz (eds.), *Ecclesia docta. Společenství ducha a umění. K životnímu jubileu profesora Jiřího Kuthana*, Katolická teologická fakulta UK, Ústav dějin křesťanského umění, Praha 2016, s. 551-562

Dita Hálová, *Oheň – Hlína – Led. Václav Šerák a žáci*, kat. výstavy Galerie umění, Karlovy Vary 2017, ISBN 978-80-87420-66-9 (GU KV), ISBN 978-80-7101-165-1 (UPM)(vyšlo 2/2017)

Dita Hálová, *Zdeněk Manina. Expozice*, kat. výstavy Galerie Nová síň, Praha 2017, 48 stran, ISBN 978-80-270-1033-2 (vyšlo 1/2017)

Dita Hálová – Milan Hlaveš: *Anna Klimešová. 4D*, kat. výstavy Topičův salon, Praha 2016, 58 stran, ISBN 978-80-270-0915-2

Milan Hlaveš (ed.), *XII International Glass Symposium IGS Nový Bor / XII. Mezinárodní sklářské sympozium IGS Nový Bor*, Město Nový Bor 2016, 140 stran, ISBN 978-80-905263-8-9 (Město Nový Bor), 978-80-7101-164-4 (UPM).

Milan Hlaveš (ed.), *7+1 Mistři českého skla / 7+1 Masters of Czech Glass*, katalog výstavy Museum Kampa, Praha 2016, 160 stran, ISBN 978-80-87344-32-3

Milan Hlaveš, *Ateliérová tvorba*, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, UPM a Academia Praha 2016, s. 433-459

Milan Hlaveš, 27 slovníkových hesel, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, UPM a Academia Praha 2016, s. 561 ad.

Milan Hlaveš, *Od XII. Triennale po EXPO v Montrealu – Design skla na zahraničních výstavách 60. let, Sklár a keramik 2016*, č. 3-4, s. 55-59

Milan Hlaveš, Stanislav Libenský and Jaroslava Brychtová, in: Yasuko Nakagawa (ed.) *Stanislav Libenský. Jaroslava Brychtová*, kat. výstavy Toyama Glass Art Museum, Toyama 2016, Japonsko (bez ISBN), s. 14-26

Milan Hlaveš, *Umělecké osobnosti sklářské školy 2006-2016. Artistic Personalities of the Glass Making School 2006-2016*, in: Pavel Kopřiva (ed.), *Sklo a světlo. 160 sklářské školy v Kamenickém Šenově. 160 Years of the Glass Making School in Kamenický Šenov*, SUPŠS Kamenický Šenov a FUD UJEP Ústí nad Labem 2016, s. 32-41

Milan Hlaveš, *Československé sklo na stůl i do vitríny*, in: Daniela Kramerová (ed.), *Retromuseum. Životní styl a design v ČSSR*, GAVU Cheb 2016, s. 157-170

Kateřina Čapková – Milan Hlaveš (eds.), *Stanislav Libenský Award 2016*, kat. výstavy DOX, Foibos, Praha 2016, 118 stran, ISBN 978-80-905760-2-5

Další odborná činnost a práce s veřejností

Pokračovala spolupráce na grantu EAC/S16/2013 *Ceramics and its Dimensions* (2014–2018) v rámci programu Evropské unie Creative Europe. Modul edukace zahrnoval přípravu edukačního programu *Coffee or Tee?* (V. Sehnalíková, spolupráce M. Hlaveš, D. Hálová),

Modul keramika v architektuře obsahoval sestavení prezentace Keramika v české architektuře 20. století (M. Hlaveš), přípravu zpráv do Aktualit a Newsletterů (D. Hálová) a pracovní jednání týmu grantu: Stoke-on-Trent, Faenza, Helsinky (M. Hlaveš). H. Brožková se zúčastnila s přednáškami mezinárodních konferencí ve Švýcarsku a v Jablonci nad Nisou a podnikla studijní cestu do Basileje. Eva Neumannová byla členkou komise pro sbírkotvornou činnost Galerie moderního umění v Hradci Králové a poroty Hlavní ceny soutěže Grafika roku. Jan Schöttner vyučoval na Katolické teologické fakultě UK (Evropské umělecké řemeslo; pro Ústav pro dějiny křesťanského umění), kde byl členem komise státních závěrečných zkoušek. Nadále pracoval v oddělení akvizic a vývozu UPM. Dita Hálová měla přednášku na pozvání Vysoké školy výtvarných umění v Bratislavě. Byla členkou hodnotící komise Cen Hrnčířských trhů v Berouně. Společně s Petrem Krejzkem a jeho studenty Ateliéru grafického designu a vizuální komunikace na VŠUP zrealizovala projekt inovace dekorů servisů porcelánového studia Lesov. Podílela se též na přípravě Mezinárodního symposia keramiky Bechyně 2016. Milan Hlaveš v červnu ukončil funkční období coby člen předsednictva ICOM Glass Committee. Byl předsedou Rady stipendijního programu pro oblast výtvarného umění, architektury, designu a užitých umění MK ČR, členem Regionální komise Národního památkového ústavu v Praze, Umělecké rady Fakulty umění a designu UJEP v Ústí nad Labem, Akademie designu ČR (ceny Czech Grand Design), komise pro sbírkotvornou činnost Muzea hlavního města Prahy a sklářských muzeí v Novém Boru a Kamenickém Šenově (zde i členem muzejní rady), redakčního kruhu časopisu Sklář a keramik, Správní rady Pražské galerie českého skla a sboru Artistic Program Advisory Committee – Pilchuck Glass School, USA. Byl členem soutěžní komise Cena Ludwiga Mosera 2016, komise evropské soutěže Glasplastik und Garten v německém Münsteru, garantem mezinárodní sklářské soutěže Stanislav Libenský Award 2016. Vyučoval na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (Historie a současnost sklářské tvorby; pro Katedru užitého umění) a na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně (Historie designu skla III a Aktuální tendence sklářské tvorby; pro ateliér Design skla Fakulty multimediálních komunikací). Na VŠUP předsedal komisi obhajob magisterských prací, na UTB ve Zlíně byl členem komise obhajob magisterských a bakalářských prací a komise státních závěrečných zkoušek, na FUD UJEP byl oponentem doktorské disertace. Účastnil se generální konference ICOM v Miláně a byl vyzván k přednáškám na konferencích v Benátkách a Číně, kde byl hlavním řečníkem konference Collision and Fission v rámci International Glass Art Festivalu IGAF. Pracovníci sbírky propagovali odbornou činnost ve sdělovacích médiích (např. opakovaně Čro a ČT) a poskytli stovky odborných konzultací. Vysoký byl počet jimi komentovaných prohlídek výstav a úvodních slov vernisáží (celkem 44). Kromě již zmíněných vlastních výstav zahajovala D. Hálová výstavy v pražské Galerii 9 (*Jana Železníková / Kateřina Smolíková*) a v Muzeu berounské keramiky v Berouně (*Pravoslav Rada*), M. Hlaveš uvedl stálou expozici *Jiřího Harcuby* v ČNB v Brně, expozici Retromusea v GVU Cheb, výstavu *Marie Glückaufové* ve Sklářském muzeu Kamenický Šenov nebo *Zdeňka Maniny* ve Vlastivědném muzeu ve Slaném.

Konference, přednášky, komentované prohlídky

Helena Brožková – Hedvika Sedláčková: *Antike Glasfunde der Sammlung Lanna – damals überwiegend in Deutschland erworben, heute im Kunstgewerbemuseum Prag*, mezinárodní konference Glastag, Augst, Švýcarsko, 16. 10. 2016

Helena Brožková: *Glassammlung zur Zeit der Rekonstruktionsarbeiten am historischen Gebäude des Kunstgewerbemuseums Prag*, 6. Mezinárodní konference Historie sklářské a bižuterní výroby v českých zemích, Jablonec nad Nisou, 20. – 22. 10. 2016

Jan Schöttner: *Český křišťálový lustr v objektech NPÚ*, generální konference sdružení Light and Glass, Gargas, Francie, 16. – 19. 6. 2016

J. Schöttner: komentovaná prohlídka výstavy *Secese. Vitální umění* – Obecní dům, Praha

Dita Hálová: *Současná česká keramika – Rodina Radova*, Mezinárodní symposium keramiky *Bechyně*, Vysoká škola výtvarných umění, Bratislava, 2. 12. 2016

Milan Hlaveš: *Czech Glass of the Turn of the Century*, mezinárodní konference *The Origins of Modern Glass Art in Venice and Europe*, Instituto Veneto di Scienze, Lettere ed Arti, Benátky, Itálie, 1. – 5. 3. 2016

Milan Hlaveš: *My Life with Glass (Recent Years)*, International Glass Art Festival IGAF & Collision and Fission Conference, Tianyuan, Čína, 27. 9. – 1. 10. 2016

Milan Hlaveš: *Stanislav Libenský and Jaroslava Brychtová and Their Contribution to the Czech Glass Art*, Toyama Glass Art Museum, Toyama, Japonsko, 16. 10. 2016 (rovněž zahájení výstavy)

Milan Hlaveš: *Czech Glass and the Cultural Landscape*, ICOM 24th General Conference of the International Council of Museums & ICOM GLASS Committee Annual Meeting, Miláno, Itálie, 2. 7. – 10. 7. 2016

Milan Hlaveš: *Aktivita UPM v oblasti skla*, PechaKucha Night, Železný Brod, 1. 4. 2016

Milan Hlaveš: komentované prohlídky výstav *7+1. Mistři českého skla* – Museum Kampa, Praha (celkem 13x), *Stanislav Libenský Award 2016* – DOX, Praha (2x), *EX-IGS* – Centrum sklářského umění, Sázava, a *Stálé expozice IGS 1982–2003*, tamtéž

Eva Neumannová: komentované prohlídky výstavy *Jaroslav Horejc* (3x), GHMP, Praha

Personálie

V polovině roku 2016 po dlouhé těžké nemoci tragicky odešla paní Lucie Urbánková, která byla skvělou správkyní depozitářů moderního a současného skla, keramiky a porcelánu a milou kolegyní po téměř 18 let. Na místo správkyně depozitářů moderního a současného skla, keramiky a porcelánu nastoupila BcA. Petra Koničková. PhDr. Jan Schöttner, Ph.D. přešel na zkrácený úvazek, na uvolněný čtvrtinový úvazek kurátora sbírky skla nastoupila PhDr. Eva Neumannová. K externí odborné spolupráci byla angažována PhDr. Hedvika Sedláčková, CSc. Jana Černovská pokračovala ve studiu na KTF UK.

sbírka užité grafiky a fotografie

Na správu sbírky a její odborné vedení byly v průběhu stěhování sbírek a pracovišť kladeny nemalé nároky, které často přesahovaly možnosti časového a personálního zajištění těchto činností. Vybalování, čištění a ukládání početně velmi rozsáhlých fondů grafiky, knih a plakátů, čítajících několik set tisíc předmětů, bylo prováděno pracovníky na pouze dva přepočtené úvazky. Obdobně náročné úkoly čekaly v roce 2016 odborné pracovníky sbírky, kteří se ujali řady výzkumných projektů a grantových úkolů celomuzejního charakteru, připravili několik odborných publikací, přednášeli doma i v zahraničí a podíleli se na koncepci nové stálé expozice UPM i četných mezinárodních výstav českého užitého umění a fotografie, mj. pro Museo storico Miramare (Itálie), Jeu de Paume v Paříži, Gutenberg-Museum v Mohuči, Setagaya Museum v Tokiu nebo pro National Czech & Slovak Museum v Iowě (USA).

Péče o sbírky a akvizice

Díky obětavému nasazení správců sbírek, zvláště L. Kölblersberger a J. Štětkové, a za pomoci několika volunteerů (českých i zahraničních), asistentky sbírky T. Janouškové a restaurátorky M. Chadimové se od května 2016 po zprovoznění CD podařilo vybalit a nově uložit velkou část grafických a fotografických fondů, kolekci miniatur a přibližně polovinu sbírky vzácných tisků. Jen samotná grafická sbírka představovala objem více jak 70 vybalených kontejnerů a tří desítek zásuvkových skříní s grafickými listy. Přislíbená pomoc placených brigádníků se v roce 2016 bohužel neuskutečnila. Největší problémy působilo čištění sbírky plakátů, náročné jak vzhledem k velkému rozsahu fondu, tak k míře poškození (způsobeného dřívějším neuspokojivým uložením). Oddělení restaurátorů vydatně pomáhalo hlavně s balením sbírky obrazů v depozitáři v Kamenici nad Lipou, která byla připravena k nastěhování do centrálního depozitáře. Ukládání sbírkových fondů v nových prostorách CD vyžadovalo jednak průběžné pořizování lokačních záznamů a provedení četných konzervátorských zásahů, ale také dovybavení nových depozitárních prostor, reklamaci a opravy úložných sestav a jejich optimalizaci podle konkrétního sbírkového materiálu. Problémy zkušebního provozu nové budovy často zabíraly podobně jako v jiných sbírkách značnou část času určeného pro vybalování.

Sbírku grafiky obohatily v roce 2016 nákupy významných souborů návrhů předních českých návrhářů a grafiků. Nákupní komisí bylo odsouhlaseno zakoupení 144 kreseb Vojtěcha Preissiga, reprezentujících unikátní průřez tvorby od 90. let 19. století po třicátá léta 20. století, který zahrnuje práce z oblasti knižní tvorby (knižní značky, viněty, výzdobné prvky), akcidenční grafiky (pozvánky, novoročenky), plakátu (kolorované návrhy), ilustrace (záhlaví pro časopisy, bordury pro knihu Broučci J. Karafiáta, ilustrace pro Slezské písně P. Bezruč) a dekorativní práce (ornamentální studie, návrhy na textilní výšivky a dekorace talířů). Dále byl zakoupen nově objevený konvolut cenných návrhů Karla Špillara, Františka Urbana a dalších autorů na obálky Volných směrů, Listů z Palety, pozvánky uměleckých spolků aj. Velmi zajímavou a objevnou akvizicí alternativního grafického designu 80. let byl nákup sbírky magnetofonových kazet a osobního archivu Petra Holečka, disidentského tvůrce obalů na demonahrávky undergroundových hudebních skupin. K nákupu byl odsouhlasen též soubor návrhů z pozůstalosti arch. Josefa Místeckého, Plečnikova žáka a významného ředitele odborné školy pro zpracování dřeva ve Valašském Meziříčí (bude realizováno v roce 2017). Z oblasti současného grafického designu byl zakoupen soubor plakátů a pozvánek Parallel Practice, který vytvořili Jan Brož a Michal Landa pro pražskou výstavní síň Futura. Dojednána byla též akvizice části pozůstalosti výtvarnice, návrhářky a scénografky Ester Krumbachové. Rozsáhlý dar poskytl UPM ředitel festivalu Pražské jaro Roman Bělou, který sbírce předal soubor soutěžních návrhů propagačních tiskovin festivalu z posledních desetiletí. Sbírkou uměleckořemeslných návrhů obohatil dar německého sochaře Haralda Bäumlera, který věnoval 12 návrhových kreseb pro práce z kovu (mj. pro interiér poutního

kostela sv. Vintíře v Dobré Vodě u Hartmanic). Bezúplatným převodem z pozůstalosti B. Jelínkové byla do sbírky převedena jedna miniatura a klášterní výšivka.

Sbírka fotografie jako tradičně převzala do fondů i v tomto roce četné dary. Z klasiků to byl například soubor 73 fotografií z pozůstalosti architekta a fotografa Zdeňka Voženíla z 50. - 70. let, v nichž tento autor zachytil růst naší metropole a které jsou současně zdrojem informací o životním stylu tehdejší doby. Fotografie získalo muzeum díky velkorysosti autorovy dcery. Nejsoučasnější tvorbu sbírka podchytila cyklem *Sedm smrtelných hříchů* od čerstvého absolventa pražské AVU Tomáše Vransy, provedenou v technice velkoformátových barevných zvětšenin (7 ks), a diptychem Zdeny Kolečkové nazvaným *Just and Story*. Dále byly do sbírky získány darem autorské konvoluty fotografií Zdeňka Mertvy (42 ks), Jolany Havelkové (19 ks), Petra Zhoře (34 ks) a Gabriely Fragnera (17 ks). Proplaceny byly dvě fotografie Libuše Jarcovjákové a jedna fotografie Jiřího Valocha (*Vyslovení slova hrouda*), schválené již v roce 2015, a nově byl nákupní komisí odsouhlasen k nákupu soubor 66 fotografií Alfonse Muchy, autorizovaných jeho synem.

Prezentace sbírek

I když po většinu roku byl sbírkový fond kvůli stěhování nedostupný, přesto sbírka připravila několik samostatných výstav a vyšla v mezích možností vstříc i žadatelům o zápůjčky. V Galerii Josefa Sudka se pod kurátorským vedením Jana Mlčocha uskutečnila výstava národopisných fotografií Jeleny Látalové, absolventky pražské Státní grafické školy a žačky Jaromíra Funkeho. Druhou výstavou uspořádanou v bývalém Sudkově bytu byla výstava fotografií Jana Kubíčka, třetí pak komorní přehlídka díla architekta Zdeňka Voženíla, která jej představila jako významného fotografa architektury 2. poloviny minulého století. Velký ohlas měly dvě výstavy uspořádané v Domě U Černé Matky Boží, kde nejprve Mariana Kubištová realizovala výstavu „*Milerád budu fotografovati moderně moderní architekturu*“: *díla Josefa Gočára a dalších ve fotografiích Josefa Sudka* (18. 5.-18. 9.2016), věnovanou Sudkovým snímkům moderní architektury meziválečného Československa, zčásti dosud nezveřejněným. Touto výstavou muzeum v roce 2016 připomnělo dvojité životní jubileum Josefa Sudka (1896-1976). Druhou výstavu *Lekce z karikatury – kubismus* připravila sbírka spolu s Tomášem Winterem z Ústavu dějin umění Akademie věd ČR, který pro prostory Domu U Černé Matky Boží koncipoval výběr karikaturistické tvorby reagující – vážně i satiricky - na podněty českého kubismu. Výstava zároveň ukázala karikaturu jako pozoruhodné experimentální pole, podílející se na hledání nových uměleckých forem.

Dále se sbírka grafiky podílela zápůjčkou na výstavě *Aristokracie vkusu* v Moravské galerii v Brně, věnované dějinám salmovské obrazárny, a přispěla k retrospektivě Jaroslava Horejce v GHMP či k výběru děl Zdenka Rykra v Národní galerii v Praze a Stanislava Suchardy v Českém muzeu stříbra v Kutné Hoře. Z předchozího roku pokračovaly zápůjčky sbírkových předmětů ve výstavách *Smysl pro umění* (NG, Salmovský palác) a *Budování státu. Reprezentace Československa v umění, architektuře a designu* (NG, Veletržní palác) a rovněž v dlouhodobé muzejní expozici *Secese. Vitální umění 1900* v Obecním domě v Praze, která byla ukončena k 31. 7. 2016. Na počátku roku byla pro tuto expozici zhotovena faksimile kreseb Alfonse Muchy a Vojtěcha Preissiga.

Asi nejvýznamnější zahraniční akcí, na níž se sbírka podílela odbornou účastí i zápůjčkou, byla retrospektivní výstava *Josef Sudek. Le monde à ma fenêtre*, konaná v Jeu de Paume v Paříži (7. 6. – 15. 9. 2016), na níž za UPM spolupracoval Jan Mlčoch. Po premiéře ve Francii se výstava přesunula do kanadské Ottawy, kde se konala pod názvem *The Intimate World of Josef Sudek* v National Gallery of Canada (28. 10. 2016 – 26. 2. 2017). Rovněž Iva Knobloch odborně přispěla k realizaci mezinárodní výstavy *Futura – Die Schrift!*, uspořádané v Gutenberg Museum v německé Mohuči. Radim Vondráček spolupracoval na výstavě *Ist das Biedermeier? Amerling, Waldmüller und mehr* v galerii Belvedere ve Vídni a zahájil jednu z dalších repríz výstavy českého skla ze sbírek UPM v Číně (Hubei Provincial Museum, Wuhan). Připravovaná zápůjčka na výstavu japonismu v českém umění pro Manggha Museum v Krakově se nakonec neuskutečnila. Pracovníci sbírky se zároveň zapojili do zahraničních výstavních projektů plánovaných na příští roky, mj. přehlídky českého modernismu pro

National Czech & Slovak Museum v Iowě ve Spojených státech amerických (za UPM kurátorem Iva Knobloch) nebo výstavy Josefa Sudka pro Setagaya Museum v Tokiu (autorem koncepce Jan Mlčoch).

Vědeckovýzkumná činnost

Stěžejním odborným úkolem bylo dokončení edičních prací na knize *Design v českých zemích 1900-2000*, na níž se v posledních letech podíleli všichni pracovníci sbírky, jak v roli editorů (Iva Knobloch, Radim Vondráček) a spoluautorů (Lucie Vlčková, Petr Štembera, Mariana Kubištová), tak redakční a technickou pomocí při zajišťování reprodukčních podkladů a repropráv (Tereza Janoušková). Současně probíhaly práce i na dalších edičních počinech. Pod vedením Petra Štembery vznikla anglicko-bosenská publikace věnovaná Alfonsu Muchovi a jeho dekoracím pro Pavilon Bosny a Hercegoviny na Světové výstavě v Paříži 1900. Odbornou pomocí sbírka podpořila též monografii Viktora Olivy, kterou napsala Marie Nechvátalová. Pracovníci sbírky byli zapojeni do řešení projektu NAKI *Zhodnocení a prezentace obytného potenciálu panelových sídlišť* (zejména Mariana Kubištová). Do závěrečné fáze dospěl grant GAČR zaměřený na zpracování díla Antonína Kybala; řešitelka grantu Lucie Vlčková dokončila rozsáhlou monografii tohoto textilního výtvarníka, kterou vydalo UPM ve spolupráci s nakladatelstvím KANT. Muzeum se podílelo také na grantovém výzkumu díla Františka Tkadlíka a na jeho souborné monografii, podpořené GAČR a vydané Národní galerií v Praze v roce 2017 (řešitelem Radim Vondráček). Ke spolupráci na grantu NAKI II - *Josef Sudek a fotografická dokumentace uměleckých děl*, jehož nositelem je ÚDU AV ČR, byla přizvána Mariana Kubištová. Druhým rokem pokračovalo pod vedením Lucie Vlčkové řešení grantu GAČR *Krásná jizba 1927-1948. Design a bytová kultura – zboží, autoři, producenti*, jehož hlavním výstupem bude publikace a výstava plánovaná do UPM na rok 2018.

Publikační činnost

Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000. InSTITUTE moderního designu*, Praha, Uměleckoprůmyslové museum – Academia 2016, 658 s., ISBN 978-80-7101-157-6

Iva Knobloch, Auf der Suche nach der Schrift der Zeit, in: Petra Eisele (ed.), *Futura. Die Schrift*, Gutenberg Museum Mainz 2016, s. 264-283

Iva Knobloch, Umprum Attack!, in: Lukáš Fišárek - Iva Knobloch – Petr Krejzek – Pavla Pauknerová (eds.), *Umprum Attack!*, Vysoká škola uměleckoprůmyslová, Praha 2016, s. 9-17 (nečísl.)

Mariana Kubištová, Design padesátých let: Východiska a podoby bruselského stylu, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), **Design v českých zemích 1900–2000: InSTITUTE moderního designu**, Praha: Academia – Uměleckoprůmyslové museum v Praze, 2016, s. 341–371

Mariana Kubištová, Knihovna Jana Kaplického v Uměleckoprůmyslovém museu v Praze, **Bulletin UHS** 28, 2016, č. 2, s. 11 – 13

Mariana Kubištová, Inspirace místo boje, **Art & Antiques**, 2015/2016, č. 12/1, s. 78–81 [recenze výstavy Dohnat a předechnat: Československý a polský design 60. let 20. století, Muzeum umění Olomouc, 15. 10. 2015 – 24. 1. 2016]

Jan Mlčoch – Vladimír Birgus, in: *The History of European Photography 1970 - 2000*, vydal Stredoeurópsky dom fotografie, Bratislava 2016, s. 144-173

Jan Mlčoch – Ann Thomas – Ian Jeffrey – Vladimír Birgus – Vojtěch Lahoda – Christophe Vischi, *The Intimate World of Josef Sudek*, Milano - Paris 2016

Petr Šámal, Architektonický dekor paláce Lucerna, in: *Palác Lucerna. Minulost, přítomnost, budoucnost*, Praha 2016, s. 75–90

Petr Šámal, Topičův dům a jeho podoba před první světovou válkou, in: *Topičův salon 06–11*, Praha 2016, s. 41–51

Petr Štembera (ed.), *Alphonse Mucha. The Pavillion of Bosnia and Hercegovina at the xposition Universelle 1900*, Praha, Uměleckoprůmyslové museum – The Luka Praha Association 2016, ISBN 978-80-7101-154-5

Lucie Vlčková (ed.), *Antonín Kybal*, Nakladatelství KANT ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým museem v Praze, Praha 2016

Lucie Vlčková, Kubismus, in: I. Knobloch – R. Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, Academia ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým museem v Praze, Praha 2016, s. 103-126

Lucie Vlčková – Petr Štembera, Reklama a popkultura 30. let, in: I. Knobloch – R. Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, Academia ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým museem v Praze, Praha 2016, s. 261-288

Radim Vondráček, The Provenance of the Thun-Hohenstein Albums: Děčín Castle Library, Its History and Vicissitudes, *Jahrbuch des Kunsthistorischen Museums Wien*, Bd. 15, 2015, s. 140-149

Radim Vondráček, The Idealized Image and Reality: Biedermeier in Bohemia after 1830, in: Sabine Grabner (ed.), *Is that Biedermeier? Amerling, Waldmüller, and more* (kat. výstavy), Österreichische Galerie Belvedere, Wien 2016, s. 26-35

Radim Vondráček, Kurátor uměleckých sbírek v kontaktu s originálem, **Bulletin UHS** 28, 2016, č. 1, s. 5-6

Další odborná činnost a práce s veřejností

Záhy po nastěhování části fondů sbírka umožnila první badatelské návštěvy a poskytla rešeršní informace, např. k dílu Anny Suchardové Boudové, Stanislava Suchardy, Jaroslava Horejce, Karla Votlučky, k tarotovým hracím kartám (pro německého badatele) nebo k ilustracím Karafiátových Broučků. Kurátoři pedagogicky působili na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze - I. Knobloch přednášela Dějiny grafického designu a R. Vondráček Teorii designu, oponovali magisterské a doktorské práce (na VŠUP a FF UK), pořádali exkurze v novém depozitáři (např. M. Kubištová pro Ústav průmyslového designu FA ČVUT a pro kurátorská studia FUD UJEP), prováděli ve výstavách a expozicích.

Iva Knobloch zasedala ve vědecké radě Moravské galerie v Brně a v Akademii designu, Lucie Vlčková byla členkou akviziční komise Památníku národního písemnictví, Mariana Kubištová členkou Akademie designu, Jan Mlčoch působil v komisích a radách Fakulty umění a designu UJEP v Ústí nad Labem a FAMU. Radim Vondráček byl členem poroty Gloria musaealis, členem komise CES (Centrální evidence sbírek) při Ministerstvu kultury, působil ve vědeckých radách Památníku národního

písemnictví v Praze, Západočeského muzea v Plzni i v nákupní komisi Západočeské galerie. Třetím rokem pracoval jako člen výboru Uměleckohistorické společnosti.

Přednášky a konference

Iva Knobloch, Máte rádi secesi?, Obecní dům v Praze, březen 2016
Iva Knobloch, Czechoslovak Pavilion at the World Exhibition in New York 1939-1940, přednáška na kongresu - 28th World Congress of Society of Arts and Science, Bratislava, 1. 9. 2016
Iva Knobloch, Czech Book and its visual tradition, Tabook, Tábor, 1. 10. 2016
Iva Knobloch, Století designu, přednáška v rámci Open Square Praha, 1. 10. 2016
Iva Knobloch, Design a Veletržní palác, přednáška v NG v Praze, 28. 10. 2016
Iva Knobloch, Futura in Czech Lands, přednáška na mezinárodním symposiu Futura - Tribute to Paul Renner, Gutenberg Museum, Mainz, 4. 11. 2016
Mariana Kubištová, Josef Sudek – k 120. výročí narození, DČMB, 17. 3. 2016
Mariana Kubištová, 8 komentovaných prohlídek výstavy "Milerád budu fotografovati moderně moderní architekturu", DČMB, květen – září 2016
Mariana Kubištová, Josef Sudek a meziválečná fotografie architektury, DČMB, 13. 9. 2016
Mariana Kubištová, Josef Sudek – fotograf moderní architektury, příspěvek na mezinárodním symposiu Naléhavá přítomnost: umělecká díla na fotografiích, 1. a 2. 12. 2016
Jan Mlčoch, Josef Sudek a fotografie uměleckých děl - předchůdci i současníci, přednáška v rámci projektu Josef Sudek a fotografická dokumentace uměleckých děl: Od soukromého archivu umění k reprezentaci kulturního dědictví, ÚDU AV ČR, Praha, 1. 2. 2016
Jan Mlčoch, komentované prohlídky výstav v Galerii Josefa Sudka, leden – prosinec 2016
Lucie Vlčková, 3 komentované prohlídky expozice Český kubismus, DČMB, leden-prosinec 2016
Lucie Vlčková, Skupina výtvarných umělců – dobové prezentace a reflexe kubismu, DČMB, 19. 4. 2016
Radim Vondráček, Teorie kubismu, DČMB, 17. 5. 2016
Radim Vondráček, 3 komentované prohlídky expozice Český kubismus, DČMB, leden-říjen 2016
Radim Vondráček, Masterpieces of Bohemian Glass, přednáška k zahájení výstavy, Hubei Provincial Museum, Wuhan (Čína), 27. 10. 2016

Personálie

Lucie Vlčková nastoupila na plný úvazek po ukončení rodičovské dovolené. Správcem depozitáře sbírky plakátů se stal Mgr. Petr Šámal (na částečný úvazek). Mariana Kubištová úspěšně obhájila doktorskou disertaci na FF UK a získala titul Ph.D.

Radim Vondráček
vedoucí sbírky užité grafiky a fotografie

Milan Hlaveš (*Vedoucí kurátor*)

Sbírka prací ze dřeva, kovů a různých materiálů

Rok 2016 představoval pro pracovníky sbírky mimořádně náročné období, podobně jako tomu bylo i u ostatních zaměstnanců UPM. Díky nasazení kurátorů a správců depozitářů se podařilo skloubit stěhování pracovišť a sbírkových předmětů do nových prostor i s odbornými výstupy, pokrývajícími dlouhou časovou osu od vrcholného středověku po současnost a svědčícími o pestrosti spravovaných fondů. Byla rozpracována koncepce nové stálé expozice (gesce jednotlivých kurátorů oddělení) i finalizována příprava putovní výstavy pro USA (pod vedením kurátora sbírky). I přes nepřístupnost drtivé většiny sbírkových předmětů se podařilo realizovat řadu zápůjček a výstav konaných ve spolupráci s UPM. Muzeum se tak mohlo důstojně zapojit do oslav 700. výročí narození Karla IV. (prezentace především části tzv. Karlštejnského pokladu na hradě Karlštejn, ve Valdštejnské jízdárně v Praze, v Germanisches Nationalmuseum v Norimberku). Zásadní roli sehrály muzejní fondy při přípravě výstavy *Jaroslav Horejc (1886 – 1983), Mistr českého art deco*, kterou realizovala Galerie hlavního města Prahy v Domě U Kamenného zvonu.

Akvizice a péče o sbírku

Heuristická práce z dob příprav expozice *Český kubismus* vyústila i v roce 2016 v několik akvizic předmětů v kubistickém stylu, dále z období secese, modernismu či art deco. Návrhářskou činnost Adolfa Loose ze samého počátku 20. století dokumentuje závěsné svítidlo s kovovou kostrou ve tvaru dvanáctistěnu, vyrobené patrně v Československu 20. let. Pluralitu stylů 20. let 20. století dokládají akvizice rondokubistického stolku, výrobku Odborné školy truhlářské ve Volyni, dále mosazného stojánku na sirky, navrženého Vlastislavem Hofmanem v intencích dekorativismu pro družstvo Artěl (jde o dosud chybějící součást kuřácké soupravy ze sbírek UPM), i funkcionalistické kuřácké soupravy z produkce moravské firmy Bibus. Autorská tvorba druhé poloviny 20. století byla mezi akvizicemi roku 2016 zastoupena zejména náhrdelníkem s abstraktním závěsem z hutně tvarovaného a broušeného vícebarevného skla, dílem sklářského výtvarníka Vladislava Urbana z 60. či 70. let. Běžnější ukázky produkce a životního stylu 20. století byly do sbírky získány díky odkazům pozůstalostí i činností Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Ze sbírek byla naopak vyřazena neorenesanční mříž, ovšem šlo jen o zdánlivé ochuzení fondu, neboť mříž byla osazena na původní místo v hale rekonstruované budovy muzea.

Na stěhování sbírek do nových úložných prostor CD plynule navázaly další činnosti nezbytné pro řádné uložení sbírkových předmětů i dlouhodobou péči o jejich stav. Pohyblivé i pevné regály či zásuvky některých typů bylo třeba rozměrově upravit (depozitář drahých kovů) nebo opatřit výztužemi (depozitář nábytku). Teprve poté bylo možno plánovat lokaci předmětů a zahájit jejich faktické ukládání. Zároveň probíhaly přípravy na zavedení nového systému elektronické evidence předmětů (s přesným a operativním záznamem lokace předmětů). Při vybalování předmětů byla prováděna odborná revize jejich stavu a připravován plán restaurátorských zásahů, v nezbytných případech byly předměty předávány restaurátorskému oddělení. Nejen tyto kroky, ale veškeré úkony související se stěhováním a ukládáním sbírek, se podařilo zvládnout součinností správců depozitářů s restaurátory UPM. Pokračovala i spolupráce se školami zaměřenými na restaurátorské obory – vybrané sbírkové předměty byly pod dozorem odborných pracovníků UPM ošetřeny studenty VŠCHT v Praze a VOŠ a SUPŠ grafické v Praze v rámci semestrálních či ročníkových prací.

Probíhalo náročné stěhování historického nábytku, dosud uloženého v objektu v Chlumíně.

Transportům předmětů předcházela podrobná kontrola jejich stavu a základní čištění, případně ošetření. Již v letních měsících bylo dokončeno stěhování fondů uložených v paletových nástavcích

v meziskladu v Čelákovcích (hodiny a drobnější kusy nábytku). Do CD byly převezeny též početné kolekce historického i moderního nábytku z rušených či inovovaných expozic, zejm. ze zámku Zákupy. Obdobně byly realizovány převozy všech externě uložených sbírkových předmětů ze sbírek drahých a obecných kovů do CD, zejména z meziskladu v Čelákovcích a z pronajatého trezorového prostoru České národní banky, a rovněž většina předmětů uložených v zámku Kamenice n. Lipou. V průběhu roku proběhly inventury dlouhodobých zápůjček (v objektech Národní galerie v Praze a Muzea hl. m. Prahy).

V průběhu roku došlo k zaškolení nového správce depozitáře obecných kovů a podařilo se tak napravit nevhodný stav, kdy praktickou správu sbírky zastával kurátor.

Prezentace sbírek

Sbírka se zapojila do expozičních projektů UPM realizovaných v předchozích letech (*Secese. Vitální umění 1900*. Obecní dům, Praha; *Český kubismus*. Dům U Černé Matky Boží, Praha) a připravila k nim mnohé doprovodné akce. Výstava v Obecním domě byla v posledním období před uzavřením obohacena o mimořádný exponát, hodiny se stříbrnou schránkou ve formě modelu Průmyslového paláce v Praze, zhotovenou v dílně Josefa Ladislava Němce, předního zlatníka české secese (předmět dlouhodobě zapůjčen UPM ze soukromé sbírky). Zároveň se započalo s přípravou reprízy výstavy *Secese* pro italská muzea v letech 2017–2018. Šíře sbírek se ukázala v průběhu roku 2016 též ve výstavě *Jaroslav Horejc (1886 – 1983), Mistr českého art deco* (GHMP, Dům U Kamenného zvonu, září 2016 – leden 2017). V průběhu roku byly vybrány kolekce pro výstavy připravované na rok 2017 ve spolupráci s jinými institucemi, zejména *Smalt a email* (Technické muzeum v Brně a Moravská galerie v Brně) a *Montreal 1967* (Galerie výtvarného umění v Chebu).

Z oblasti nábytkové produkce byla prezentována zejména česká tvorba 20. století. Životní dílo manželů Machoninových připomněla výstava v Galerii umění v Karlových Varech (*V. a V. Machoninovi 60'/70*, duben – květen 2016). Dílu architekta a designéra *Jaroslava Kadlece* věnovalo pozornost samostatná výstava v Muzeu umění a designu v Benešově u Prahy (říjen – prosinec 2016). Sedací nábytek druhé poloviny 20. století doplnil i výstavu *Prostory touhy*, otevřenou ve Fragnerově galerii v Praze (srpen – září 2016).

Podsbírka drahých kovů měla obsahově nosné zastoupení na výstavách pořádaných k výročí Karla IV. Dvorské kultuře období panování českého i římského krále a říšského císaře z rodu Lucemburků byly věnovány tematické instalace na hradě Karlštejn (Národní památkový ústav ČR, březen 2015 – prosinec 2017) i výstavy *Karel IV. 1317 – 2017* ve Valdštejnské jízdárně v Praze (Národní galerie v Praze; květen – září) a v Germanisches Nationalmuseum v Norimberku (Haus der Bayerischen Geschichte, Augsburg, říjen 2016 – březen 2017). Pro tyto velké projekty i skromnější výstavu *700. výročí narození Karla IV.* (Oblastní muzeum v Lounech, květen – červen 2016) byly připraveny kolekce z rozsáhlého souboru tzv. Karlštejnského pokladu. Prezentovat šperk 20. století v poloze volného uměleckého díla se podařilo v projektu *Anton Cepka: Kinetický šperk* (Slovenská národní galéria v Bratislavě, Esterházy palác, březen - červen 2016).

Podsbírka obecných kovů zásadním způsobem přispěla k podobě výstavy *Stanislava Suchardy* (České muzeum stříbra v Kutné Hoře, červen – říjen 2016), okrajově pak k připomenutí osobnosti *Franze Hugo Salma* (Národní památkový ústav v Kroměříži, zámek Rájec nad Svitavou, březen – listopad 2016) či k tématu vojenské historie ve výstavě *Život v pevnosti* (Muzeum Východních Čech v Hradci Králové, leden – listopad 2016). Mimořádnou atraktivitu opět dosvědčila díla české moderny a dekorativismu, konkrétně dózy navržené Vlastislavem Hofmanem, zapůjčené na výstavu *Formkunst – Klimt, Kupka, Picasso und andere* (Belvedere, Vídeň, březen – červen 2016). Současnou tvorbu

v oblasti designu představila Moravská galerie v Brně, do jejíž výstavy *Olgoj Chorchoj: Logika emoce* přispěla podsbírka obecných kovů UPM zápůjčkou osvětlovacího tělesa.

Vědeckovýzkumná činnost

Jiří Fronek, kurátor sbírky historického nábytku, se v rámci institucionální podpory UPM v oblasti vědy a výzkumu zabýval tématem *Nábytková tvorba a bytová kultura 16. - 19. století*. Dokončil podrobný průzkum a dokumentaci kolekce italského barokního nábytku ze sbírky Erzherzog Franz Ferdinand von Österreich-Este na Konopišti. Podnikl studijní cestu do Berlína (Staatliche Museen zu Berlin / Preussischer Kulturbesitz), kde se věnoval zejména studiu novověkého nábytku v berlínském Kunstgewerbemuseum. Aktivity Daniely Karasové, kurátorky sbírky moderního nábytku a designu, směřovaly v průběhu roku 2016 především k novému zhodnocení nábytkové tvorby českého modernismu (tvorba Otto Rothmayera) i nábytkářské produkce a životního stylu v Československu druhé poloviny 20. století.

Petra Matějovičová, kurátorka sbírky drahých kovů a jiných materiálů, pokračovala ve zpracování tématu *Antická kultura jako zdroj inspirace ve šperku 20. - 21. století*. Heuristická práce k tématu se týkala především české a slovenské tvorby, šířeji i šperku evropského a severoamerického okruhu. Vyšší míra pozornosti věnovaná tuzemskému prostředí se odráží i v zaměření studie *Dědictví antické kultury a současný šperk*, která tvoří hlavní výstup projektu. Petra Matějovičová absolvovala studijní cestu do Říma (Museo Nazionale Etrusco di Villa Giulia – fond Castellani; dále Museo Nazionale dell'Alto Medioevo a Museo Nazionale Romano). Michal Stříbrný, kurátor sbírky obecných kovů, odborně vedl výstavní projekt *Masterpieces from the Museum of Decorative Arts in Prague* a podílel se na výzkumu díla Stanislava Suchardy ve spolupráci s Českým muzeem stříbra v Kutné Hoře (medaile a plakety).

Publikační činnost

Jiří Fronek, Geometrická secese a počátky Artělu, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000: InSTITUTE moderního designu*, UPM a Academia Praha 2016, s. 77-101

Jiří Fronek, Kabinet s výplněmi in pietra paesina inv. č. N-014 (dříve UPM 52.548), in: Petr Bašta – Markéta Baštová (eds.), *Skrytá tvář Loretánského pokladu / The Hidden Face of the Loreto Treasure*, Praha 2016, s. 64-65, č. kat. 2

Jiří Fronek, (rec.) Lenka Merglová Pánková, Keramická škola v Bechyni 1884-1948. Umělecká keramika: historismus secese moderna, Plzeň 2015, *Český časopis historický*, č. 4, roč. 114, Historický ústav AV ČR, 2016, s. 1120-1122

Daniela Karasová, Od Bruselu do sametu. Jak se navrhovalo, vyrábělo, bydlelo a zařizovalo, in: Daniela Kramerová (ed.), *Retromuseum Cheb, životní styl a design v ČSSR*, GAVU Cheb, 2016, s. 137-154

Daniela Karasová, Interiérová a nábytková tvorba Otto Rothmayera aneb Otto Rothmayer – architekt a nábytkář, in: *Rothmayerova vila, Průvodce*, Muzeum hlavního města Prahy, Praha 2016, s. 33-38

Daniela Karasová, The Interior and Furniture Work of Otto Rothmayer, or Otto Rothmayer – Architect and Furniture Designer, in: *Villa Rothmayer, Guide*, The City of Prague Museum, Prague 2016, pp. 33-38

Daniela Karasová, Raná moderna, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, Academia a Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Praha 2016, s. 53-75

Daniela Karasová, Vizualita, bydlení a předmětný svět 60. let, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, Academia a Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Praha 2016, s. 373-401

Petra Matějovičová, Dědictví antické kultury a současný šperk. Tvorba umělců spjatých s Libereckým krajem, *Fontes Nissae XVII*, 2016, č. 2, s. 104-113

Petra Matějovičová, Design a životní prostor v období normalizace, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, Academia a Uměleckoprůmyslové museum v Praze, Praha 2016, s. 461-496

Petra Matějovičová, *Erna Masarovičová. Šperky*, Bratislava 2016

Petra Matějovičová, UPMRUM a šperk, in: Lukáš Fišárek – Iva Knobloch – Petr Krejzek – Pavla Pauknerová (eds.), *Výstava UPMRUM 2015 – UPMRUM ATTACK!*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2016, s. 45-46

Michal Stříbrný, Akademická sochařka Erna Masarovičová. in: *Hefaiston 2015*, Přerov: Muzeum Komenského v Přerově, 2016, s. 22-27

Michal Stříbrný, Produkce příborů, in: Daniela Kramerová (ed.), *Retromuzeum: Životní styl a design v ČSSR*, GAVU Cheb 2016, s. 90-93

Další odborná činnost a práce s veřejností

Všichni kurátoři sbírky průběžně poskytovali konzultace pro jiné instituce i pro soukromé dotazovatele a vyjadřovali se k žádostem o vývozy předmětů kulturní hodnoty. Společným úkolem byla identifikace uměleckých děl, zachycených na fotografiích Jana Svobody ze sbírek Moravské galerie v Brně.

Jiří Froněk dále vypracoval expertizy pro Celní úřad v Ruzyni k zadrženým vyváženým souborům uměleckořemeslných předmětů. Ve spolupráci s Muzeem hl. m. Prahy se rešersemi podílel na přípravě výstavy pražské kameniny, pro Národní technické muzeum konzultoval zamýšlenou akvizici českého meziválečného porcelánu z vojenského kasina, pro Městskou část Praha-Kunratice konzultoval původní mobiliář v zámku Kunratice, pro soukromého dotazovatele prováděl rešerše k renesančním fajánsovým dlaždicím ze Zlatého sálu zámku Kratochvíle.

Daniela Karasová pokračovala v odborné přípravě restaurátorského zásahu – přečalounění nábytkového souboru navrženého Leopoldem Bauerem v letech 1900-1902, získaného do muzejních sbírek v roce 2010. Odborně se podílela na výstavě architekta *Jaroslava Kadlece* v Muzeu umění a designu v Benešově u Prahy. Byla členkou Komise pro sbírkotvornou činnost Národního technického muzea v Praze a poroty soutěže Šperk roku, organizované Spolkem zlatníků a klenotníků ČR.

Petra Matějovičová konzultovala dotazy stran drobných předmětů z drahých kovů, nejčastěji příborů a nádob z období 19. – 20. století. Výjimečný dotaz se týkal šperkových souprav z raného 19. století, osazených malachity (zaslaný kurátorkou Muzea umění v Jekatěrinburgu). Poskytla též informace k uměleckému šperku 20. století (mj. tvorba Valérie Hachla Myslivečkové) a 21. století (sklo v českém šperku). Podílela se na výstavě *Erna Masarovičová – Rodinné striebro*, realizované galerií ČinČin v Bratislavě v rámci mezinárodního sympozia SEM – Hommage à Erna Masarovičová a mezinárodní konference Šperk Stret. Byla členkou Výstavní a programové rady NTM v Praze.

Michal Stříbrný zodpovídal dotazy k čínskému prácim v tuzemských veřejných sbírkách, konzultoval restaurátorské postupy, odborné poradenství poskytoval i Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových.

Spolupráce s veřejnoprávními médii se zaměřila především na vystavení tzv. Karlštejského pokladu (Události ČT, 21. května 2016, rozhovor s ředitelkou UPM Helenou Koenigsmarkovou v rámci

reportáže o akcích připomínajících 700. výročí narození Karla IV.) a expozici Český kubismus (rozhovor s kurátorkou sbírky Danielou Karasovou, Český rozhlas, 9. března 2016).

Přednášková a pedagogická činnost, účast na konferencích

Jiří Fronek

- Kubistická keramika a počátky českého kubismu, Dům U Černé Matky Boží, 12. ledna 2016
- Artěl a kubistická keramika, Dům U Černé Matky Boží, 21. června 2016

Daniela Karasová

- Secesní inspirace, Obecní dům, 19. ledna 2016
- Kubistické interiéry a jejich objednavatelé, Dům U Černé Matky Boží, 6. září 2016
- Pražské umělecké dílny, Dům U Černé Matky Boží, 29. listopadu 2016

Petra Matějovičová

- Let's talk about Šperk! (Status uměleckého šperku prezentovaný střední a mladou generací šperkařů v kontextu Slovenska a Česka), moderovaná diskuse, Slovenská národní galerie v Bratislavě, Esterházy palác, 12. května 2016
- Vliv historických kultur na současný šperk, Seminář puncovních úřadů zemí Vysehradské skupiny, Ždáň, 8. září 2016
- Erna Masarovičová – Jewellery, Mezinárodní konference současného šperku ŠperkStret, Galéria Čic Čin, Bratislava, 23. září 2016

Michal Stříbrný

- Umění kouřit: kuřácké soupravy, Opensquare, Filosofická fakulta UK v Praze, 1. října 2016
- Kubismus: práce v kovu, Dům U Černé Matky Boží, 25. října 2016

Stálým úvazkem se pedagogické činnosti věnovala Daniela Karasová, která na pražské VŠCHT vedla pro studenty restaurátorství předmět Dějiny uměleckého řemesla. Ostatní členové sbírky byli zváni k jednotlivým přednáškám na vysokých a vyšších odborných školách, kde též vedli, konzultovali či oponovali závěrečné práce a pracovali v hodnotitelských komisích. Jiří Fronek realizoval přednášku na téma českého kubismu pro studenty FF UK v Praze. Petra Matějovičová realizovala přednášky na téma Historie a současný šperk na půdě Vysoké školy výtvarných umění v Bratislavě (Ateliér S+M+L_XL – Kov a šperk). Tamtéž vedla v roli školitele-konzultanta doktorskou práci na téma současného šperku. V roce 2016 působila v komisích pro obhajobu klausurních, bakalářských a magisterských prací na Fakultě Ladislava Sutnara ZČU v Plzni (Ateliér Design šperku). Konzultovala pro VOŠ v Turnově. Michal Stříbrný realizoval přednášku na téma českého kubismu pro studenty dějin umění Katolické teologické fakulty UK v Praze. Konzultoval pro VŠCHT v Praze a VOŠ Turnov. Vedl odborné exkurze v centrálním depozitáři UPM pro studenty Fakulty umění a designu UJEP v Ústí nad Labem a studenty Katolické teologické fakulty UK v Praze.

Petra Matějovičová (Vedoucí kurátor)

Sbírka textilu, módy a hraček

Činnost sbírky v minulém roce zásadně ovlivnilo opětovné stěhování sbírek a definitivní přemístění pracoviště do nově vybudovaného centrálního depozitáře. V rychlém časovém sledu probíhalo navážení sbírkových předmětů nejen z dočasného depozitáře v Čelákovících, ale také z Kamenice nad Lipou, kde byly uloženy tapiserie a jiné rozměrné sbírkové předměty. Následně probíhalo a stále probíhá jejich ukládání v CD a současně bylo zahájeno vytváření lokačního systému. V průběhu roku plnily správkyně depozitáře dané úkoly často přesahující jejich fyzické možnosti, a to pod silným pracovním tlakem. Situaci ještě ztížil přechod na nový počítačový systém Musaion, který nahradil již neaktuální systém DEMUS. Sbírka se též musela vyrovnat se skutečností, že v druhé polovině roku bylo rozhodnuto ukončit činnost pobočky Muzea textilu v České Skalici. Tato situace si vyžádala nutnost vyčlenit a připravit prostor v centrálním depozitáři pro uložení rozsáhlé sbírky ze zrušené pobočky. Oproti předpokladu, že kurátorská činnost nebude dále omezována nedostupností exponátů, bylo opět nutné se vyrovnávat s nepřístupností sbírkových předmětů, nadměrnými administrativními úkoly a přetížením správkyní sbírky, které již neměly další pracovní kapacitu spolupracovat na kurátorských úkolech.

Akvizice, inventarizace, péče o sbírky

Akviziční politika navázala na činnost předcházejících let. Celkový počet předmětů nově zařazených do sbírky byl podstatně vyšší než v minulém období. Sbírka získala především značné množství darů oděvů a oděvních doplňků dokumentující životní styl 20. století.

Za nejvýznamnější přírůstek sbírky módy do roku 1948 je možné označit soubor dámských oděvů z konce 30. a 40. let, vyznačující se nápaditým střihem i nevšedním dekorem, z dosud nezaznamenaného módního závodu Anny Zlonické – Skálové na pražských Vinohradech. Soubor oděvů včetně dokumentace a drobných reálií z tohoto salonu, činného v letech 1911 – 1949, byl získán zčásti nákupem a zčásti darem. K významným darům se řadí konvolut obsahující pestrou škálu módních doplňků od sportovních bot ze 40. let po kolekci obuvi italské provenience z 60. – 70. let 20. století. K historicky zajímavým přírůstkům patří lodní kufr, který sloužil před druhou světovou válkou jako zavazadlo ke stěhování rodiny do Spojených států. Oděvní sbírku první poloviny 20. století dále doplnil soubor dětského oblečení ze 40. let.

Také oděvní sbírka druhé poloviny 20. století byla obohacena o výjimečné předměty. Jedná se především o konvolut modelových oděvů včetně materiálově náročných kožesinových pláštíků ze 70. a 80. let zhotovených v Oděvní službě Praha, závod Eva. Dalším významným a ojedinělým přírůstkem je početně rozsáhlý soubor módních kreseb ak. mal. Inny Arnautové vytvořený v 70. a 80. let minulého století, podle kterých se šily přehlídkové modely v pražském oděvním závodu Eva. Sbírkou pánských oděvů se podařilo se doplnit o ikonické pláště vyrobené v československých konfekčních závodech v průběhu druhé poloviny 20. století. K významným přírůstkům se také řadí návrhy a tištěné textilie ak. mal. Ludmily Dvořákové navržené a realizované v průběhu 60. a 70. let minulého století v návrhářských ateliérech ÚBOKu.

Po dvouletém přerušení pokračovalo doplňování sbírky o tvorbu současných českých oděvních designerů a textilních umělců. Byl zakoupen konvolut oděvů provedených originální technikou art-protis od Karolíny Juřikové, čerstvé absolventy oděvního ateliéru na VŠUP. Dalším významným přírůstkem se stalo současné konceptuální textilní dílo Kláry Hosnedlové s názvem Byt doktora Vogla, které reflektuje osobní prožitek předválečné moderny, interiéry navržené Adolfem Loosem.

Sbírka hraček byla rozšířena dary i nákupy především o současné a moderní hračky 20. století.

V oblasti aktuálního autorského designu hraček byla sbírka obohacena o ukázky prací firem DEVOTO a ilustrátorky a autorky Andrey Tachezy (designové bytové doplňky, textilní hračky a tvorba z papíru), dále o oceňované nové kolekce dřevěných autíček firmy NUXO (Libor Motyčka), kolekci Mimozem

Veroniky Watzkové a Moniky Matějkové (projekt My dvě), která byla nominována na cenu Objev roku cen Czech Grand Design 2017, nebo o papírové edukativní skládanky Jany Nachlingerové. Z oblasti meziválečné hračkářské tvorby se podařilo do sbírek zařadit ukázky dřevěných souborů firmy bratří Válků z Nové Paky a ukázky typů dřevěných figurek firmy Schowanek z Albrechtic. Část sbírky, dokumentující český poválečný hračkářský průmysl, je průběžně doplňována v souvislosti s aktuální odbornou činností. Mezi významnější přírůstky patří kolekce maňásků Marici Hybínové Procházkové pro národní podnik Hamiro ze sedmdesátých let, která rozšiřuje stávající početné zastoupení této výtvarnice o textilní a plastový materiál, dále ukázky textilní tvorby Danuše Dobešové pro Moravskou ústřednu Brno, plastová panenka Libuše Niklové s originálním obalem, diaprojektory Chemoplastu, soubor zahraničních i československých panenek různých druhů umělých hmot, ukázky stavebnice Merkur nebo Rubikovy kostky.

Prezentace sbírek

Sbírka se soustředila na přípravu první části stálé expozice UPM, kde budou historické textilní fondy 14. - 19. století významně zastoupeny. Spolupracovala též na výstavách k otevření UPM na podzim 2017, především na výstavě *Director's choice*.

E. Uchalová se podílela na přípravě reprízy výstavy *Secesního umění ze sbírek UPM* pro zámek Miramare v Itálii. Vzhledem k tomu, že oděvy nesmí být vystavovány po dlouhou dobu, byl zpracován nový výběr secesních oděvů.

Také dlouhodobě připravovaná výstava, jejíž zahájení je plánováno na listopad 2018 s titulem *Lída a Zika Ascher, textil a móda, osobnosti 20. století*, si vyžádala značné pracovní úsilí. K. Hlaváčková především prohloubila spolupráci se synem Ziky Aschera žijícím v USA, který opakovaně navštívil Prahu. Práce se soustředila na zpracování archivních dokumentů a výběru exponátů ze zahraničních muzeí. Za tím účelem se uskutečnilo pracovní setkání s kurátorkou Victoria & Albert Musea v Londýně a návštěva depozitářů zmíněného muzea.

Markéta Vinglerová se věnovala zpracování kreseb Boženy Rothmayerové-Hornekové pro výstavu 33' 29' 36", kterou pořádala galerie UM na Vysoké škole uměleckoprůmyslové ve spolupráci UPM. Dohlížela též na celkovou instalaci zapůjčených předmětů. Ve spolupráci s Markétou Janatovou-Grill (toho času na mateřské dovolené) doplnila výběr exponátů o paramenta na výstavu *Director's choice*. Dále připravila dokumentaci textilních fragmentů z období středověku pro Galleria dell'Accademia di Firenze.

Úspěšně pokračovala činnost sbírky týkající se restaurování tapiserií a liturgického textilu na základě grantu z programu dotací EHP a Norských fondů: „Historické tapiserie a liturgický textil ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze – konzervace a prezentace“ (pod vedením Marty Lehmannové). Výsledky byly prezentovány v Muzejním a galerijním centru na zámku Žerotínů ve Valašském Meziříčí.

Sbírka vyhověla mnoha požadavkům na zápůjčky doma i v zahraničí. Příkladem zahraniční spolupráce bylo zapůjčení exponátů do Vídně na výstavu k jubileu císaře Františka Josefa I. (rukavice zhotovené v roce 1908 v Praze), Slovenskému národnímu muzeu v Bratislavě na výstavu *Jan Vaněk 1891 – 1962, Civilizované bydlení pro každého* nebo příprava předmětů pro zatím nerealizovanou reprízu *Japonism in the Czech Lands* v Mangha Museum v Krakově. Domácí zápůjčky doplňovaly dvě pražské výstavy pořádané k výročí narození císaře Karla IV. Do zámecké expozice na Červenou Lhotu byl zapůjčen na letní sezónu barokní vějíř, který byl původně součástí majetku tohoto zámku.

Četné zápůjčky se týkaly sbírky hraček. Domácí zápůjčky obohatily výstavu *Auta a autička – kresby a modely automobilových veteránů* v Poštovním muzeu Praha, výstavu *Retro* v Národním muzeu, výstavu *Jaroslav Horejc (1886 – 1983) - Mistr českého art deca* v Domě U Kamenného zvonu, v rámci

spolupráce s GHMP v Praze, a výstavu *Designéři dětem*, Czech Design. Exponáty UPM se staly také součástí zahraničních výstav *Klimt, Kupka, Picasso a další – Formkunst (v ýběr a text Helena Koenigsmarková)*, v galerii Belvedere ve Vídni, a *Cesta k modernitě – sídliště Werkbundu 1927 – 1932* v Muzeu architektury v polské Vratislavi.

Vědeckovýzkumná činnost

K. Hlaváčková se věnovala přípravě publikace *Móda za železnou oponou, společnost, oděvy a lidé v Československu 1848 – 1989*, zaměřené na vývoj módního oděvu v ideologickém kontextu. Text publikace byl doplněn bohatou obrazovou přílohou, která vznikala ve spolupráci s fotografem Ondřejem Kocourkem. Sbírkové oděvy zrestaurovala a připravila k focení Jitka Kottová. K.

Hlaváčková dále pracovala na rešerších projektu „Lída a Zika Ascher, textil a móda, osobnosti 20. století“, k nimž realizovala studijní cestu do Londýna, a spolupracovala na úpravě textů, medailonů a doplňování fotografií ke kapitolám publikace *Design v českých zemích 1900-2000*.

E. Uchalová pokračovala v přípravě monografie pražského oděvního designéra a majitele módního domu Oldřicha Rosenbauma, kde se jí podařilo získat nové kontakty a informace, dále se její úsilí soustředilo na získávání fotografické dokumentace a na spolupráci s americkým spoluautorem knihy prof. Howardem V. Kurtzem. K rozvoji poznání pražské oděvní kultury přispěla také publikací o salonu Arnoštka Roubíčkové, nejvýznamnější představitelky stylu art deco v pražském módním prostředí. Publikace byla vydána na počátku roku 2017.

M. Mířová pokračovala v rešerších na téma poválečná česká hračka a získané poznatky využila ve svém textu katalogu Retromuzea v Chebu i pro přípravu budoucí nové stálé expozice v hlavní budově. Dále se věnovala rešerším na téma meziválečný český hračkářský průmysl pro připravovanou publikaci a výstavní projekt.

Markéta Vinglerová se zaměřila na detailní výzkum art-protisu. Tento úkol vzešel ze žádosti Ministerstva zahraničí ČR uspořádat výstavy v České republice významnému filipínskému umělci Aquilaru Alcuazovi. V rámci tohoto projektu se soustředila na studium archivních fondů a terénní výzkum mezi odborníky, kteří se tomuto technickému a výtvarnému mediu věnovali a věnují. Pro připravovanou publikaci o Antonínu Kybalovi vypracovala rozsáhlou studii o absolventech Kybalova ateliéru na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze.

Publikační činnost

Konstantina Hlaváčková: *Móda za železnou oponou. Společnost, oděvy a lidé v Československu 1848 – 1989*, UPM ve spolupráci s nakladatelstvím Grada, 288 stran, ISBN 978-80-7101-156-9 (UPM); ISBN 978-80-247-5833-6 (Grada Publishing)

Konstantina Hlaváčková, 17 slovníkových hesel, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, UPM a Academia Praha 2016, s. 561 ad. Eva Uchalová: *Modelový dům Arnoštka Roubíčková 1909 – 1943 + Hella. Paměti Heleny Mautnerové*, UPM ve spolupráci s nakladatelstvím Kant, 234 stran, ISBN 978-80-7101-163-7 (UPM), ISBN 978-80-7437-221-6 (Karel Kerlický - Kant) Eva Uchalová: *Sbírka obuvi v Uměleckoprůmyslovém muzeu v Praze, Obuv v historii 2014, Sborník materiálů z VII. mezinárodní konference, 7. – 9. října 2014*, vydalo Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, Zlín 2015, s. 61-73, dostupné též na internetu: <http://www.muzeum-zlin.cz/cs/publikace/obuv-v-historii-2014>

Eva Uchalová, 14 slovníkových hesel, in: Iva Knobloch – Radim Vondráček (eds.), *Design v českých zemích 1900-2000*, UPM a Academia Praha 2016, s. 561 ad.

Marie Míčová: Československá státní hračka, in: *Retromuseum* (katalog), Galerie výtvarného umění v Chebu 2016, str. 231-242, ISBN 978-80-87395-22-6

Marie Míčová: Československá státní hračka, in: *Retromuseum* (průvodce), Galerie výtvarného umění v Chebu 2016, str. 97-102, ISBN 978-80-87395-23-3

Marie Míčová: Sto let české hračky, webové stránky Czechdesign, listopad 2016

Markéta Vinglerová: Škola Antonína Kybala a jeho žáci, in: Lucie Vlčková (ed.), *Antonín Kybal*, Praha 2016, s. 205-227

Ostatní kulturní a pedagogické aktivity

K. Hlaváčková nadále pokračovala v externí spolupráci s katedrou Scénografie, kostým a maska na DAMU přednáškami z oboru Dějiny odívání od starověku do současnosti. E. Uchalová se zúčastnila konference Oděv a textil v životě člověka doby lucemburské, 6. října 2016 (pořadatel NPÚ ÚOP v Praze). Dále připravila pro Střední odborné učiliště obor krejčí a švadleny v Praze přednášku Česká móda a módní salony 1. republiky. M. Vinglerová působila jako konzultant řady bakalářských a diplomových prací na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze.

Před ukončením expozice Vitální secese v Obecním domě proběhly poslední komentované prohlídky a přednášky, které provedly K. Hlaváčková a E. Uchalová.

Všechny odborné pracovnice opakovaně spolupracovaly s ČT a s ČR při natáčení různých popularizačních pořadů (např. pořad Víkend o vývoji dětského odívání pro TV Nova). Značná konzultační aktivita, početné rešerše, konzultace a recenze směřovaly k laické i odborné veřejnosti například s Národním památkovým ústavem, Národní galerií, Národním muzeem, Muzeem tělovýchovy a sportu NM, Vlastivědným muzeem v Olomouci, Muzeem Vysočiny, Muzeem hry v Jihlavě, Muzeem hračky v Brně, Muzeem medvídků a panenek v Kobe atd.

Kurátorky sbírky pracovaly v řadě odborných komisí. K. Hlaváčková působila jako člen poradního sboru pro akviziční činnost Muzea designu v Bratislavě, člen poroty Trienále České krajky ve Vamberku, člen poroty soutěže Šperk toku 2015. E. Uchalová byla členkou poradního sboru pro akviziční činnost Muzea hl. m. Prahy, M. Míčová členkou syndikátu novinářů, v jehož rámci působila jako recenzentka výstavních projektů, a dále členkou poroty soutěže Správná hračka. M. Míčová se také věnovala administrativnímu zajištění žádostí o vydání osvědčení o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty. Aktivně se účastnila přípravy novelizace metodiky zákona č. 71/1994 Sb. na MK ČR.

Konstantina Hlaváčková (Vedoucí kurátor)

8) Restaurátorské oddělení

O uměleckořemeslný sbírkový fond muzea pečují restaurátoři, specializovaní na několik druhů materiálu, jako je dřevo, papír, kovy, textil a silikáty. Často však u sbírkových předmětů jde o kombinaci těchto základních materiálů, nebo o další vzácné materiály, např. slonovinu, želvovinu, perleť, drahé kameny apod. V každé sbírce existuje široká škála rozmanitých předmětů, které vyžadují odlišný způsob restaurátorské a konzervátorské práce, znalost historických technik i moderních postupů. Jako příklad můžeme uvést textilní sbírku, jejíž fond obsahuje předměty, které se rozměry, materiálem, místem původu, dobou vzniku a technikou zpracování navzájem zásadně liší. Jde např. o fragmenty koptské tkaniny, historické oděvy, rozměrné tapiserie až po současné textilie. Obdobná rozmanitost se objevuje i u všech ostatních specializovaných sbírek. Přesto musejí restaurátorky a restaurátoři odborně zvládnou péči o všechny tyto předměty. Základním principem práce je respektování autentičnosti předmětů a reverzibilita zásahů. Vítaná je možnost konzultace s ostatními restaurátory i s kurátory sbírek v rámci instituce i mimo ni.

Jako většina zaměstnanců UPM byli také restaurátoři zásadním způsobem ovlivněni vznikem nových pracovišť v Centrálním depozitáři a jejich uváděním do provozu. Začátkem roku pokračovala spolupráce s firmami, které se podílely na vybavování restaurátorských atelierů a souvisejících pracovišť. Po kolaudaci se do novostavby restaurátoři přestěhovali mezi prvními, aby se mohli aktivně zúčastňovat ukládání sbírkových předmětů do nových prostor. Zahajování provozu na nových pracovištích se neobešlo bez dílčích problémů, které jsme průběžně řešili s dodavateli stavby a se správou budovy.

V lednu a v únoru se v přípravné fázi stěhování restaurátoři a další spolupracovníci v objektu UPM v Kamenici nad Lipou zaměřili na čištění, kontrolu, dokumentaci a balení cca 420 obrazů a zarámovaných grafik a 110 papírových rolí s návrhy. V průběhu dalších měsíců se připravovala ke stěhování taky sbírka koberců, tapiserií a parament. Vykližením těchto předmětů z expozice nábytku, kde byly dočasně deponovány, mohly být v březnu výstavní sály opět zpřístupněny pro veřejnost.

Ve druhé polovině roku bylo hlavním úkolem restaurátorského oddělení přestěhování historického nábytku z nevyhovujícího objektu na Chlumíně do nového depozitáře. Protože při ukládání veškerých sbírek v nových prostorách byl kladen maximální důraz na čistotu předmětů, provedli restaurátoři na Chlumíně společně se správcem depozitáře a s výstavní skupinou důsledné očištění všech stěhovaných předmětů. Při šestnácti pracovních výjezdech, kterých se zúčastňovalo osm lidí, bylo ošetřeno cca 700 sbírkových předmětů, především nábytku, ale i zrcadel, rámců, klavírů, dřevorezeb, lustrů apod. Z tohoto počtu bylo nutné asi třetinu desinfikovat proti plísní, aby nedošlo ke kontaminaci nového depozitáře. Veškeré komplikované a choulostivé předměty restaurátoři před stěhováním zabalili, často s významnou pomocí dalších kolegů. Zejména šlo o rozměrná zrcadla a lustry, přičemž jeden z lustrů, rozebraný na stovky částí, bylo nutno kompletně očistit, zdokumentovat a znovu zabalit do beden. Komplikované jsou též demontované historické interiéry, vystavené v Paříži v r. 1900. Mnohokrát stěhované a dlouhodobě uložené v nevhodném prostředí utrpěly plísněmi, některé dílce byly též napadeny červotočem. Ošetření bylo provedeno ajatinem proti plísní, proti dřevokaznému hmyzu ozářením v radiální komoře.

Mnoho času zabralo očištění cca 1 000 ks plakátů, na kterém se podíleli taky brigádníci a kolegové z grafické sbírky. Podobně tomu bylo s čištěním sbírkových knih, kterých bylo očištěno několik tisíc, a to 95 bm řady C a 79 bm řady D.

V průběhu celého roku prováděli podle možností restaurátoři obvyklé práce, zejména v souvislosti s výstavní činností UPM. **Konzervováno vlastními silami bylo 1 637 předmětů a restaurováno 29 předmětů.** Z dotací ISO MK ČR byly poskytnuty finance na restaurování dvou podmaleb a na pořízení látky na čalouněnou sedací soupravu. Významným počinem pro UPM bylo získání finančních prostředků z Norských fondů na restaurování 8 tapiserií a 12 dalších textilních předmětů externími pracovníky.

Restaurátoři úzce spolupracovali při vybalování, ukládání a kontrole sbírek v nových prostorách, a to zejména v depozitářích, které mají na starosti s ohledem na specializaci. Pozitivní je, že při vybalování nebylo zjištěno žádné zásadní poškození sbírkových předmětů, způsobených stěhováním a deponováním v provizorním depozitáři, což při objemu stěhovaných sbírek považujeme za úspěch. Při ukládání sbírkového fondu byla vždy respektována zásada, že do depozitářů se mohou umísťovat pouze čisté předměty. Výhodou novostavby Centrálního depozitáře je místnost základního očištění a karanténní místnosti, čímž se značně snižuje riziko kontaminace depozitárních prostor. Následně je možné pokračovat v ošetřování předmětů v nových restaurátorských atelierech, kde jsou pro tuto práci vhodné podmínky a technika.

Protože zájem o nové depozitáře a restaurátorská pracoviště byl ze strany odborné veřejnosti značný, seznamovali jsme s novými pracovišti kolegy z muzeí, galerií i dalších institucí a odborných škol. Během dne otevřených dveří se projevil velký zájem také u laické veřejnosti.

Hlavní úkoly restaurátorského oddělení na rok 2016 byly splněny, i když fyzická a časová náročnost většiny úkolů souvisejících se stěhováním a vybalováním sbírek byla větší oproti původnímu předpokladu. Výhodou je, že nové prostory a vybavení restaurátorských atelierů umožňují lepší péči o sbírkový fond. Potřebné je však zvýšení počtu konzervátorů - restaurátorů, aby se péče o sbírkové předměty prováděla systematictěji.

Petr Špaček, vedoucí restaurátor

9) Pobočky UPM

Muzeum textilu – Česká Skalice

UPM-Muzeum textilu je provozováno na základě nájemní smlouvy s Muzeem Boženy Němcové a Smlouvou o spolupráci.

Pobočka nadále prováděla zejména sběr dokladů textilní výroby (rukodělné a tovární) a textilní tvorby, textilního strojírenství, a to v široké škále druhů (v oblasti textilní výroby s akcentem na textilní zušlechťování a zdobení textilií, zejména textilní tisk), a to nejenom z oblasti českých zemí. Např. soubor návrhů na potištěné textilie a šátky akademických malířů R. Vodákové a V. Vodáka, drobné bytové textilie, oděvní součásti, souprava na měření nestejnomyšnosti přízí, šicí stroje, kolovrat, postřihovací nůžky, obsáhlý soubor návrhů na kapesníky z bývalé Tiby Vrchlabí – Podhůří, obsáhlý soubor návrhů, patron a tkaných knižních záložek, stuh a etiket ze Stuhly, a.s., Dobruška, knihy a časopisy.

Evidence a správa sbírek

Vzhledem k rozhodnutí UPM ukončit k březnu 2017 samostatnou činnost pobočky byla od poloviny roku prováděna mimořádná inventarizaci sbírky dokladů uměleckoprůmyslové, uměleckořemeslné a výtvarné práce, dokladů rukodělné a průmyslové výroby.

Byla zahájena inventura sbírkových předmětů nainstalovaných v expozici UPM – MT, pořízen seznam pracovních pomůcek, nástrojů a strojů v depozitáři a v expozici UPM – MT a lidových oděvních součástí deponovaných v UPM- MT.

Pokračovali jsme v převodu údajů o sbírkových předmětech do databázi Demus ručním přepisem z přírůstkových knih. Bylo vytvořeno 397 záznamů (od položky 1/2016 do položky 397/2016) v databázi Demus evidence. Bylo vytvořeno 1631 záznamů (od položky A 7640 do položky A 9270) v databázi Demus výtvarné umění.

Pokračovali jsme ve fotodokumentaci sbírkových předmětů.

Další uloženou činností bylo vyhledávání a záchranný sběr z rušených textilních provozoven, organizací a institucí, např. vzorníky z bývalé Tiby v Mladé Boleslavi – Josefově Dole.

Do přírůstkových knih bylo zapsáno 529 položek (z toho 22 knihovnických jednotek). Vzhledem k tomu, že není obsazeno místo knihovníka, v tomto fondu nebyl žádný pohyb.

Byla provedena periodická inventarizace části sbírky vzorníků A 6251 – A 7466.

Byla provedena periodická inventarizace oddílu sbírky fotografií SF 1761 – SF 2009.

Péče o sbírky

Sbírkové předměty byly konzervovány J .Čechovou: vzorníky, textilie, oděvy, oděvní součásti, galanterní výrobky, návrhy, otisky, a v konzervátorských dílnách Muzea Boženy Němcové (nářadí a náčiní, šicí stroje, žakárový nástavec...).

Sbírkové předměty byly ukládány do depozitáře v půdních prostorách a v přízemí č.p. 123 a do depozitáře v půdním prostoru č.p. 47 (knihovna).

Dále byly rozměrnější sbírkové předměty ukládány do depozitáře v areálu firmy Gondella (New Emmer), pronajatém UPM.

Prezentace sbírek

Na jaře byly připraveny podklady pro podání žádosti na novou koncepci a reinstalaci sbírek v programu IROP Muzeum, ale pro nemožnost vyhovět požadavkům na adekvátní prostor pro užívání UPM v rámci objektu MBN, žádost nebyla podána a došlo k výše uvedenému rozhodnutí.

Prostory stálé expozice proto nebyly po technické ani výstavní stránce nijak upravovány.

Návštěvníkům stálé expozice byl podáván odborný výklad.

Ve spolupráci s MBN byly uspořádány výstavy, dvě z toho s textilním tématem (viz přehled výstav).

Spolupráce s muzei, zápůjčky

Pokračovali jsme zejména ve spolupráci s muzei sdruženými v Kolegiu muzeí kraje A. Jiráska, B. Němcové a bratří Čapků, spolupracovali jsme s Regionálním muzeem a s Galerii výtvarného umění v Náchodě.

Dlouhodobě půjčujeme sbírkové předměty Městskému muzeu v Novém Městě nad Metují a ve

Dvoře Králové nad Labem a od roku 2015 také Galerii výtvarného umění v Chebu – Retromuseum (viz příloha č. 3).

Městským kulturním zařízením v Bělé pod Bezdězem (zámek) jsme zapůjčili sbírkové předměty pro výstavu Ruční zpracování lnu (7.5. – 30.9.2016)

Regionálnímu muzeu ve Vysokém Mýtě jsme zapůjčili sbírkové předměty pro výstavu Textilní výstavy (18.9. – 13.11.2016)

Středočeskému muzeu v Roztokách u Prahy jsme zapůjčili sbírkové předměty pro výstavu Marie Fischerová-Kvěchová známá i neznámá, malířka, ilustrátorka a oděvní výtvarnice (9.12.2016 – březen 2017)

Městskému muzeu a galerii v Hořicích jsme zapůjčili sbírkové předměty pro výstavu Československá móda v období socialismu (6.10.2016 – 15.1.2017)

Galerii Středočeského kraje v Kutné Hoře jsme zapůjčili sbírkové předměty pro výstavu Ty děti si pořád hraji – dětská tematika v díle bratří Čapků (24.10.2016 – 30.3.2017)

Doc. Vlastimilu Vodákovi, akad. mal. jsme zapůjčili tapiserii „Leží – běží“ pro výstavu Sdružení textilních výtvarníků v Želči u Brna (10.12.2014 – leden 2017)

Medializace sbírky a činnosti UPM-MT

Pokračovali jsme ve spolupráci s televizí

(např. 11.8.16, natáčení pro jeden z dílů pořadu Herbář České televize, Kateřina Winterová), s rozhlasem, se specializovanými www portály, s regionálním a celostátním denním a odborným tiskem.

Odborné návštěvy a exkurze

Skupina pedagogů (textilní obory) z Univerzity Hradec Králové (Katedra výtvarné kultury a textilní tvorby PdF), 9.6.2016

Dr. Maria Wronska Friend, James Cook University Cairns, 23.7.2016

Tat'ána Šteiglová, Univerzita Palackého (katedra výtvarné výchovy PdF), 27.6.2016

Ing. Jaroslav Zachariáš, Žaneta Sobotková a Monika Kaňoková (CNM textil, a.s., Baška), 7.9.2016

Badatelé

Ing. J. Jiránek (Dvůr Králové nad Labem) - dokumentace k bývalým závodům a. s. Tiba a k jejich právním předchůdcům (leden –prosinec 2016)

Bc. Markéta Kubová (FF UHK Univerzita Hradec Králové) – obuvnická společenstva na Náchodsku – DP (26.2.2016)

Zuzana Ševčíková (VŠUP Praha) – modrotisk – BcP (24.3.2016)

Mgr. Z. Sturz, Ph.D. (HÚ FF UHK Hradec Králové) – historie rodiny textilních podnikatelů Breuerů ze Dvora Králové nad Labem (13.7.2016)

Robert F. Breuer (Los Angeles, USA) – historie rodiny textilních podnikatelů Breuerů ze Dvora Králové nad Labem (13.7.2016)

Noah Breuer (University of California, Davis, USA) - historie rodiny textilních podnikatelů Breuerů ze Dvora Králové nad Labem (13.7.2016)

Tereza Klaudová (FF UHK Hradec Králové) – textilní průmysl na Orlickoústecku – BcP (1.9. a 26.9. 2016)

Bc. Aneta Olšovská (FF UHK Hradec Králové) – historie textilních firem ve Dvoře Králové nad Labem (pol. 19. stol. – 1945) – DP (8.9.2016)

Monika Šímová (PdF UHK Univerzita Hradec Králové) – textilní tvorba Emílie Frydecké - BcP

Spolupráce se školami a další odborná činnost (výběr)

- s Katedrou výtvarné kultury a textilní tvorby PdF a s Historickým ústavem FF Univerzity Hradec Králové, ze strany UPM-MT byl vedoucí pobočky členem komise (leden a červen) pro klauzurní zkoušky na Katedře výtvarné kultury a textilní tvorby, přednášel dějiny textilu , s katedrou textilu VŠVU v Bratislavě, s Ateliérem textilní tvorby VŠUP v Praze

Členství v redakčních aj. radách východočeských periodik, např. poradních sborech Muzea v Trutnově, Městského muzea ve Dvoře Králové, komisích a v odborných společnostech a sdruženích (např. Sdružení historiků ČR, Společnost pro hospodářské dějiny a dal.)

Věda a výzkum : HAVLÍK, Vlastimil: Každý den slouží len. Textilní výroba v socialistickém Československu, in: Retromuseum Cheb. Životní styl a design v ČSSR, Cheb, GAVU 2016, s. 199-210, ISBN 978-80-87395-22-6

Personální zajištění

PhDr. Vlastimil Havlík, Ph.D. – vedoucí pobočky

Mgr. Klára Lukášová – kurátorka sbírky textilií, průvodkyně

Ing. Dagmar Štěpánová - dokumentátorka, průvodkyně, správkyňe sbírky fotografií a filmů (do 3.9.2016)

Tereza Zábřahová - dokumentátorka, průvodkyně, správkyňe sbírky fotografií a filmů (od 4.9.2016)

Vlastimil Havlík (vedoucí pobočky)

Zámek Kamenice nad Lipou

Zámek je v užívání UPM, je provozován na základě smlouvy o společnosti Uměleckoprůmyslového musea v Praze a Správy kulturních zařízení Města Kamenice nad Lipou .

Údržba budovy:

Oprava fasád. Provedeny lokální opravy nátěrů fasád po zimním období – především v částech soklů na jižní straně zámku. Štukové opravy omítek s přebílením defektů v interiérech zámku a v arkádách přízemí.

Oprava střech. V jarních měsících provedena pravidelná oprava střešní krytiny, fixace šablon ve dvorní části střechy a přetěsnění střešních výlezů. V podzimním období provedeno čištění okapů a přetmelení popraskaných spojů.

Opravy nátěrů – průběžně prováděny opravy nátěrů truhlářských výrobků. V průběhu roku provedeny opravy části vnějších ploch oken /cca 1/5 ploch/.

Podlahy V exponovaných místech provedeny udržovací nátěry cihelných podlah porosilem. Průběžně opravovány drobné výtluky spárování cihelných podlah. Dřevěná schodiště impregnována hydrovoskem.

Ústřední vytápění – před topnou sezonou provedeny opravy, doplňování tepelných izolací potrubí vedené v půdě.

Zdravotní technika – pravidelná kontrola, čištění a mazání tlačných ventilů na WC, opravy ostatních zařízení podle potřeby. Po havárii na ubytovně (o víkendu praskla přírodní hadička k WC) byla provedena preventivní výměna všech plastových hadiček u všech WC.

Elektroinstalace – provedena výměna 1 ks výbojky u přísvitu venkovních kamer. V průběhu roku bylo též nutné vyměnit 6 ks baterií u čidel monitorovacího systému Hanwel. Průběžně prováděna výměna zářivek v expozicích.

Depozitáře:

- Výdej a příjem sbírkových předmětů
- nafocení, evidence a lokace sbírkových předmětů
- průběžný úklid a kontrola depozitářů a stud. dep. nábytku
- pravidelná kontrola a zajištění vhodných klimatických podmínek v depozitářích
- běžné celoroční provozní práce
- vykuřování depozitářů a s tím spojená opatření
- pravidelný nástřik oken a EZS proti hmyzu
- pravidelná kontrola a deratizace
- využití obou služebních bytů jako dočasné mezidepozitáře
- průběžné stěhování sbírek do nového CD (cca polovina sbírky grafiky a menší část sbírky textilu)

Expozice

- provoz expozice Nábytek 20. století
- instalace a reinstalace hraček (v sklepení, výstava Správná hračka) , spolupráce na akci Hračkobraní
- příprava, oprava a stavba vitrín a soklů
- po havárii na ubytovně v 2.NP došlo k průniku vody do expozice „Angličáků“ v místnostech 1.05 a 1.06. Po vysušení expozice bylo nutné provést opravy nátěrů vitrín a přebílení místností.

Celková návštěvnost: 14203

Personální zajištění

správce zámku Luboš Venkrbec

správce depozitáře Ivana Šišková

údržbář: Pavel Nejedlý

Vedle zaměstnanců UPM na zámku pracovali v městském muzeu Iva Kosová a vedoucí městského muzea pan Mgr.Petr Pech z Pelhřimova. Na pokladně a v informačním centru pracovala paní Vladka Pechová. Pro letní sezonu vypomáhali Zuzana Richterová, Milada Houšková, Patrik Tušil a Matrina a Simona Jelínkovi z Kamenice nad Lipou. Paní Martina Jelínková, se starala o úklid celého zámku.

Ostrahu objektu- zajišťovala firma VKUS-BUSTAN s.r.o. z Frýdku Místku, která zaměstnává místní občany z Kamenice nad Lipou a okolí.

Luboš Venkrbec

10) Zpráva o činnosti Knihovny

V roce 2016 fungovala knihovna i nadále v provizorních prostorách domu U Minuty na Malém náměstí. Pokračovali jsme v režimu svozu knih ze skladu v Čelákovících jednou týdně. Čtenáři preferují provizorní prostory knihovny v přízemí domu U Minuty, ale výjimečně (průměrně 2x za měsíc) se využívá i studovna v Národním technickém muzeu. Počet uživatelů zejména z řad studentů se kvůli provizorním podmínkám (prostorové omezení, dodací lhůta dokumentů, otevírací doba) pochopitelně snížil, ale řada odborných pracovníků a badatelů ocenila dostupnost fondu po dobu rekonstrukce muzea. Díky dostupnosti fondu můžeme také plnit Meziknihovní výpůjční službu a odpovídat na odborné dotazy.

Kromě omezení výpůjčních služeb pracovala knihovna v ostatních činnostech podle plánu. Pokračovali jsme v retrokatalogizaci fondu výstavních katalogů KC (z větší části v rámci programu VISK5), dostupnost těchto dokumentů v on-line katalogu je důležitá právě během rekonstrukce muzea, kdy nejsou k dispozici všechny lístkové katalogy. Koncem roku ovšem došlo k omezení možnosti vyhledávání v lístkovém katalogu, protože lístkovnice (skříně) byly odvezeny k repasi. Repasovány byly také stoly, pult a židle ze studovny hlavní budovy muzea.

Pracovnice knihovny se aktivně účastnily knihovnických a vzdělávacích akcí, seminářů a konferencí. V září se konal výroční 40. seminář knihovníků muzeí a galerií AMG v Hradci Králové.

Pokračovali jsme v agendě objednávek a skladu publikací UPM.

Na nákup knih a časopisů bylo vynaloženo přibližně 236 tisíc Kč. Největší podíl (více než polovinu přírůstku) tvoří dary, a to především výstavní a aukční katalogy. Přírůstek za rok 2016 činí 1250 knihovních jednotek, ke dni 31.12.2016 má knihovna 188 976 knihovních jednotek. V roce 2016 jsme provedli rozsáhlejší odpis fondu duplicitního a oborově neprofilového, a to z důvodu snižující se kapacity skladů knihovny a z důvodu blížícího se vystěhování depozitáře v Brandýse nad Labem.

Knihovna získala na rok 2016 1 grant z programu VISK MK ČR (VISK5) v hodnotě 106 000 Kč určených na zpětné zpracování knižního fondu (retrokatalogizace výstavních katalogů). Na společný projekt 9 knihoven budování Oborové brány Umění a architektura ART (koordinátor Západočeské muzeum v Plzni) jsme získali finance pouze na OON 90 000 Kč.

Koncem roku bylo vypsáno výběrové řízení na pozici ředitele/ředitelky Knihovny Uměleckoprůmyslového musea v Praze, ze 7 zájemců jsme k pohovoru vybrali 3 uchazečky. V roce 2017 se ředitelkou knihovny stane PhDr. Eva Vondálová.

Statistické údaje za rok 2016

- Přírůstky knihovního fondu:	1250 kj.
- z celkového přírůstku činí:	
- knihy	624 kj.
- časopisy	349 kj.

- výstavní katalogy 230 kj.
- aukční katalogy 44 kj.
- CD 26 ks

- z toho: koupí 334 kj.
- výměnou 326 kj.
- darem 568 kj.
- za zápůjčky 4 kj.
- za reprodukční práva 37 kj.

- Odepsáno 624 kj.

- Knihovna má k 31. prosinci 2016 celkem 188 976 kj.

- **Na nákup knižního fondu bylo v roce 2016 vynaloženo celkem 235 899 Kč, z toho náklady na časopisy včetně předplatného činily 87 179 Kč.**
- **Hodnota publikací získaných výměnou činí 129 945 Kč, čistý zisk z výměny je 48 376 Kč.** V r. 2016 jsme spolupracovali s 68 zahraničními a 28 českými partnery.
- Čtenářské poplatky jsme v roce 2016 nevybírali, částka za kopie činí 3252 Kč.

- **Nejvýznamnější dárci, instituce a osoby:**

- Stálými a pravidelnými dárci jsou Institut tvůrčí fotografie Slezské univerzity v Opavě (nakladatelství Positif), některá muzea a galerie (Olomouc, Ostrava, Litoměřice, Pardubice), autoři některých publikací, jednotliví zaměstnanci UPM, zejména Dr. H. Koenigsmarková, Dr. M. Hlaveš a D. Hálová, P. Štembera, J. Mlčoch, někteří výtvarníci.

Návštěvníci knihovny

561 osob

- **Výpůjčky: 2058 kj**
  - (oproti 11530 kj při běžném provozu v r. 2014)
- MVS 135 kj

- **Bibliografické, knihovnické a faktografické informace většího rozsahu**
- Ve studovně, telefonicky ca 35

Kopírovací služba:

Kopie černobílé

2811 kopií

Kopie barevné

0 kopií

Zpracování a ochrana knihovního fondu:

Evidence i katalogizace je prováděna průběžně. Celý roční přírůstek je katalogizován pouze do elektronické databáze. Souběžně probíhá rekatalogizace starších přírůstků fondu do elektronické databáze, fond monografií je kompletně dostupný v on-line katalogu, začali jsme s retrokatalogizací výstavních katalogů. Během roku 2016 byly nově zkatalogizovány výstavní katalogy se signaturami KC4500-8500.

Katalogizace do elektronické databáze celkem**7985 záznamů**

Přírůstky (monografie, seriály a výstavní katalogy)

4869 záznamů

Aukční katalogy

27 záznamů

Články

2866 záznamů

Seriály (časopisy a periodické sborníky)

34 záznamů

Elektronické zdroje

189 záznamů

Do Souborného katalogu ČR bylo odevzdáno**4597 záznamů****přijato****4412 záznamů****Ochrana knihovního fondu**

Vazby časopisů:

pevná vazba (musíme omezovat vzhledem k finanční náročnosti) 13 sv.

Drobné opravy knižního fondu vlastními silami:

roztržené listy, vlepowání chybějících stran 20 sv.

opravy rozbitých hřbetů 246 sv.

Revize

V r. 2016 jsme revizi vzhledem k vystěhování fondu neprováděli.

Práce spojené s evidencí a provozem knihovny:

- Akviziční činnost
- Zápisy do inventáře, místních seznamů, do evidence časopisů
- Vedení agendy a evidence mezinárodní výměny publikací, korespondence
- Administrativní práce, korespondence, elektronická pošta
- Příprava časopisů do vazby
- Evidence výpůjček + upomínky
- Agenda spojená s MVS
- Administrace databáze KP-Win, průběžná redakce záznamů v této databázi
- Správa webové a facebookové stránky knihovny
- Export záznamů z elektronické databáze pro různé účely
- Zodpovídání dotazů čtenářů a služba Ptejte se knihovny
- Zjišťování duplikátů, průběžná redakce katalogů
- Správa souboru aukčních katalogů v mimopražském depozitáři

Knihovna UPM získala v roce 2016 **podporu MK na projekty** podané do programu **VISK** (Veřejné informační služby knihoven):

1) VISK 5 (retrokatalogizace) – získáno 106 000 Kč (žádáno 106 000 Kč), byly zkatalogizovány výstavní katalogy KC4500-8000.

2) VISK 8B - projekt Další rozvoj oborové brány Umění a architektura (ART) – získáno 90 000 Kč, 9 zúčastněných knihoven se podílelo částkou 24 000 Kč.

Spolupráce, výstavky, akce, školení, semináře atd.:

Knihovna pravidelně spolupracuje s různými vědeckými institucemi, se školami, veřejnými sdělovacími prostředky a samozřejmě s dalšími knihovnami:

- Spolupráce se školami: praxi vykonala 1 studentka Střední školy knižní kultury, o.p.s.
- Spolupráce s ÚDU AV ČR a s redakcí časopisu Umění na pravidelném publikování bibliografie umělecké literatury
- Spolupráce s knihovnami uměleckého zaměření při plnění projektu Oborová brána Umění a architektura ART
- Spolupráce s knihovnami zahraničních i domácích muzeí a dalších institucí hlavně prostřednictvím výměny publikací
- Spolupráce s ostatními českými a moravskými muzejními knihovnami v rámci oborové komise muzejních knihoven při Asociaci muzeí a galerií a v rámci Sdružení knihoven ČR a Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR. Pravidelná účast pracovníků knihovny na odborných seminářích a dalších akcích těchto institucí
- Spolupráce s dalšími knihovnami, hlavně při rozvoji automatizace knihovnických procesů a využívání internetu, a to zejména:
  - s NK při standardizaci v oblasti věcného zpracování analytického popisu,
  - s NK při vytváření Souborného katalogu ČR,
  - s NK při poskytování služby "Ptejte se knihovny"
  - s jinými knihovnami prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby

11) Výsledek hospodaření za rok 2016

Finanční hospodaření UPM v roce 2016 v hlavní činnosti bylo vyrovnané, celkové výnosy a celkové náklady jsou vykázány v objemu 174 992 tis. Kč. Příspěvek na provoz byl poskytnut ve výši 58 116 tis. Kč, dotace a peněžní dary představují částku 107 283 tis. Kč a vlastní výnosy jsou v objemu 9 593 tis. Kč. Osobní náklady činí 40 953 tis. Kč a věcné náklady jsou ve výši 134 039 tis. Kč.

Vyrovnaný hospodářský výsledek byl dosažen v důsledku důvodného navýšení příspěvku na provoz Ministerstvem kultury v závěru roku o částku 5 175 tis. Kč na pokrytí deficitu v zajištění osobních a provozních nákladů Centrálního depozitáře v Praze-Stodůlkách a výpadku v plnění plánu výnosů z prodeje služeb a rovněž vzhledem k realizaci souboru opatření učiněných vedením muzea pro snížení rozpočtovaných nákladů a zmírnění neplnění plánovaných vlastních výnosů.

Úspory na straně nákladů bylo docíleno:

- omezením počtu nových výstav v Domě U Černé Matky Boží na dvě místo tří a prodloužení jejich předpokládaného trvání ze tří na čtyři měsíce,
- snížením objemu placené propagace stálé expozice Český kubismus (vynechání jedné dvouměsíční plánované kampaně na městském mobiliáři) oproti předpokladu ve prospěch neplacených forem propagace (využití nabídky reklamní kampaně městského mobiliáře JCDecaux od Magistrátu hl. m. Prahy formou dvou čtrnáctidenních kampaní na 60 výlepových plochách bez nákladů nájmu), užší spoluprací s tiskem, PR články ve speciálních médiích, rozšířenou a speciální webovou prezentací, výraznější práci se sociálními sítěmi – twitter, facebook, instagram atp.,
- omezením rozsahu placené inzerce – výlep plakátů a reklamy v MHD byl nahrazen nájmem menších plakátovacích ploch A3 uvnitř tramvají,
- omezením placené inzerce v periodikách a s tím související pokles nákladů na grafickou úpravu inzerce.

Zvýšení na straně výnosů bylo realizováno:

- vyšším zapojením fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje pro financování oprav a udržování a pořízení dlouhodobého i krátkodobého majetku oproti původnímu rozpočtu,
- navázáním partnerství se specializovanými weby,
- rozšířením spolupráce s odbornými institucemi na propagaci vlastních výstav (Památník národního písemnictví, Ústav dějin umění AV ČR, Západočeská galerie v Plzni a další).

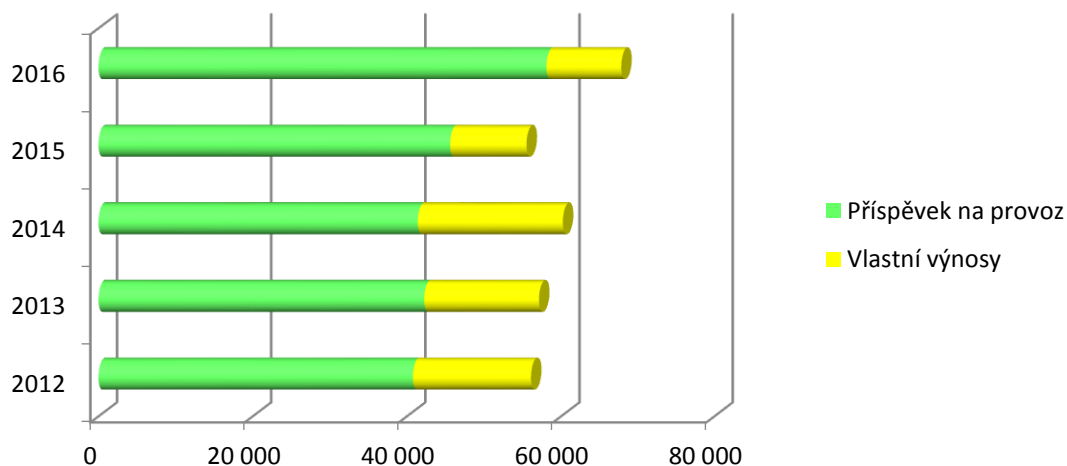
Skutečnost celkových vlastních výnosů je dále ovlivněna snížením o 215 tis. Kč vzhledem ke zrušení dohadné položky ve výši nákladů vynaložených v roce 2015 na předfinancování z vlastních prostředků projektu Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace spolufinancovaného z prostředků finančních mechanismů EHP/Norsko a současně zvýšením o 67 tis. Kč ve výši nákladů vynaložených na předfinancování z vlastních prostředků v roce 2016, které jsou promítnuty ve výnosech jako dohadná položka. Skutečnost dosažených celkových vlastních výnosů po vyloučení tohoto vlivu činí 9 741 tis. Kč.

Vývoj plnění výnosů, které významně ovlivnily hospodaření muzea v období pěti předchozích let, dokumentuje následující tabulka.

Tabulka č. 1: Přehled čerpání příspěvku a plnění vlastních výnosů v letech 2012–2016 (v tis. Kč)

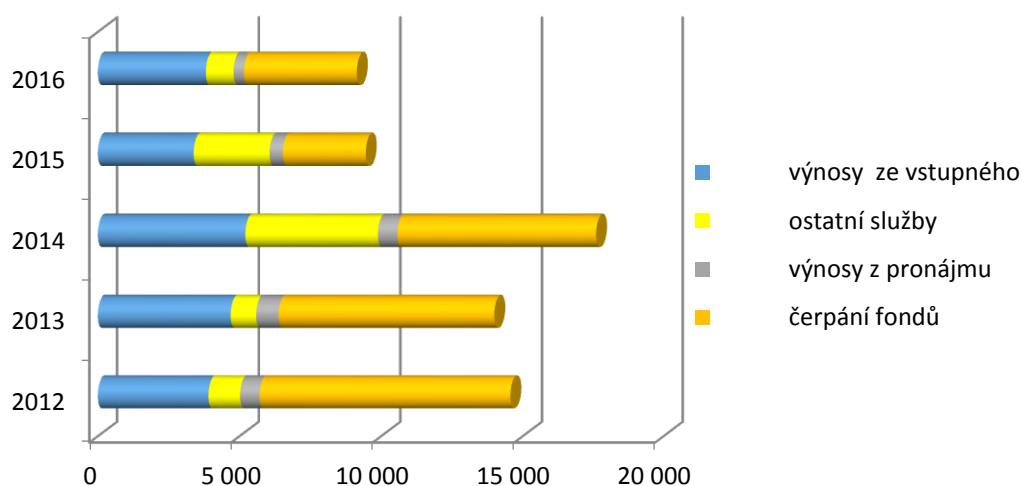
	2012	2013	2014	2015	2016
Výnosy celkem	56 111	57 142	60 243	55 528	67 857
Příspěvek na provoz	40 790	42 254	41 428	45 618	58 116
Vlastní výnosy, z toho:	15 321	14 888	18 815	9 910	9 741
výnosy ze vstupného	3 905	4 689	5 208	3 384	3 813
ostatní služby	1 117	901	4 682	2 680	977
výnosy z pronájmu	688	793	688	471	370
čerpání fondů	8 854	7 613	7 025	2 924	3 984

Graf č. 1: Podíl příspěvku na provoz a vlastních výnosů na celkových výnosech v letech 2012–2016

Vývoj příspěvku na provoz vykazuje ve sledovaném období vzestupnou tendenci. V roce 2015 byl v porovnání s rokem 2014 zaznamenán nárůst v objemu 4 190 tis. Kč zejména na profinancování osobních nákladů v souvislosti s novelizací nařízení vlády č. 564/2006 Sb. V roce 2016 došlo ke skokovému navýšení příspěvku na provoz o částku 12 498 tis. Kč na profinancování nárůstu osobních nákladů a zejména na zajištění provozu Centrálního depozitáře.

Graf č. 2: Podíl plnění vybraných vlastních výnosů na celkových vlastních výnosech v letech 2012–2016

Vývoj vlastních výnosů ve sledovaném období let 2012 až 2016 je z důvodu významných změn v hospodářské situaci muzea kolísavý. V roce 2014 byl vzhledem k vyšším tržbám ze vstupného a úspěšným výstavním projektům v Japonsku a Číně zaznamenán výrazný meziroční nárůst o částku 3 927 tis. Kč (26 %). V roce 2015 je z důvodu rekonstrukce historické budovy a snížení výnosů z realizace zahraničních výstav vykázán meziroční propad o částku 8 905 tis. Kč (47 %).

V roce 2016 došlo v porovnání s rokem 2015 k nepatrnému poklesu vlastních výnosů o 169 tis. Kč (2 %) při mírném nárůstu výnosů ze vstupného o 429 tis. Kč, výrazném poklesu ostatních služeb o 1 703 tis. Kč zejména v důsledku nerealizovaného plánu tržeb od zahraničních partnerů za přípravu putovní výstavy Mistrovská díla ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v USA a také v důsledku většího zapojení peněžních fondů do hospodaření muzea o 1 060 tis. Kč.

Přesto plánovaného objemu tržeb ze vstupného nebylo dosaženo ani z expozice secese, ani z expozice Český kubismus v Domě U Černé Matky Boží. U expozice secese se původně počítalo s provozem do konce srpna 2016, bylo však třeba podle požadavku Obecního domu uvolnit pronajaté prostory již v červenci. Tržby ze vstupného z expozice kubismu jsou plněny částkou 1 954 tis. Kč oproti schválenému rozpočtu ve výši 2 500 tis. Kč. Ztráta z provozu expozice v Domě U Černé Matky Boží je vyčíslena částkou 1 504 tis. Kč a je ještě o 194 tis. Kč vyšší, než byla rozpočtována.

Vedení muzea v průběhu roku věnovalo zvýšenou pozornost vývoji hospodaření v této pobočce a pro zajištění větší návštěvnosti realizovalo následující opatření:

- vstup muzea do partnerství s Asociací cestovních kancelářů a zajištění profesionálních průvodců expozicí za účelem získání zahraniční klientely,
- uzavření dohody s Českým aeroholdingem, provozovatelem Letiště Václava Havla o cílené velkoplošné reklamě fenoménu českého kubismu v I. a II. etapě – jedná se o dlouhodobou smlouvu založenou na tom, že UPM poskytuje digitální podklady k vizualizaci reklamní agenturou najatou aeroholdingem, čímž UPM přitahuje návštěvníky na své webové stránky a upoutávky na sociálních sítích; náklady na klasický nájem ploch by činily cca 250 tis. Kč za rok,
- pořádání pravidelných komentovaných prohlídek a přednášek v expozici každý týden,
- rozšíření nabídky programů v expozici kubismu pro základní a střední školy ve spolupráci s Pedagogickou fakultou UK včetně nabídky konkrétních termínů a externích školitelů.

Je třeba podotknout, že veškerá realizovaná opatření pomohla zvýšit návštěvnost z předpokládaného počtu 17 160 osob až na 21 028 osob, avšak plánované výnosy ze vstupného dosaženy nebyly, což je způsobeno jinou, než předpokládanou skladbou návštěvníků – více zvýhodněných vstupů pro studenty a speciálního vstupného pro školní skupiny a více vstupů zdarma.

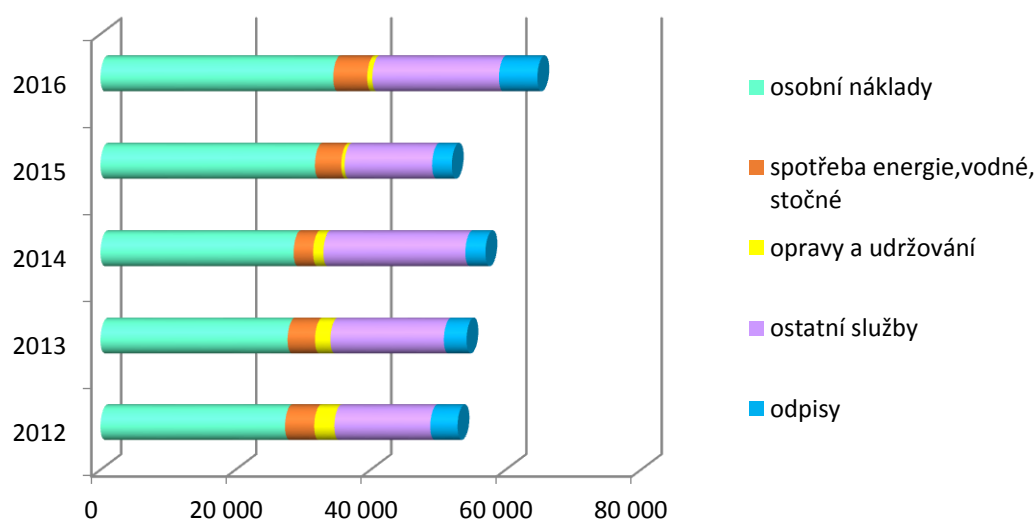
Na položce výnosy z prodeje služeb byly ve schváleném rozpisu rozpočtu plánovány tržby od zahraničních partnerů za přípravu putovní výstavy Mistrovská díla ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v USA ve výši 1 250 tis. Kč. Zahraniční partneři uskutečnění této výstavy odložili, a tudíž v roce 2016 nebyly realizovány platby za její přípravu.

Vývoj čerpání provozních nákladů, které ovlivnily hospodaření muzea ve sledovaném období, je patrný z následující tabulky a grafů.

Tabulka č. 2: Přehled vybraných provozních nákladů v letech 2012–2016 (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016
Provozní náklady celkem:	56 111	57 142	60 243	53 921	67 857
osobní náklady	27 335	27 710	28 608	31 764	34 472
náklady na služby, energie, materiál atd., z toho:	28 776	29 432	31 635	22 157	33 385
spotřeba materiálu	1 447	1 016	1 128	615	1 061
spotřeba energie, vodné, stočné	4 322	4 064	2 885	3 902	5 039
opravy a udržování	2 990	2 281	1 531	494	753
ostatní služby	14 204	16 805	21 017	12 963	18 750
odpisy	4 033	3 356	2 978	2 917	5 690
ostatní náklady	1 780	1 910	2 096	1 266	2 092

Graf č. 3: Vývoj vybraných provozních nákladů v letech 2012 až 2015 (v tis. Kč)

Vývoj provozních nákladů byl v období let 2012 a 2014 vzestupný s kulminací v roce 2014 vzhledem k realizaci velkých tuzemských a zahraničních výstavních projektů. V roce 2015 došlo k utlumení výstavní činnosti, protože byla uzavřena historická budova muzea a nebyly čerpány plánované náklady na Centrální depozitář v souvislosti s posunutím termínu jeho kolaudace z října 2015 na začátek roku 2016, které se promítají v meziročním snížení věcných provozních nákladů částkou 9 478 tis. Kč (30 %). Skokový nárůst provozních nákladů v roce 2016 v porovnání s rokem 2015 o 13 936 tis. Kč (26 %) je způsoben navýšením věcných nákladů o 11 228 tis. Kč (34 %) vzhledem ke zprovoznění Centrálního depozitáře a dále osobních nákladů o 2 708 tis. Kč.

Tabulka č. 3: Vývoj výsledků hospodaření v letech 2012–2016 (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016
Hospodářský výsledek	0	0	0	1 607	0

Ve sledovaném období byl zlepšený hospodářský výsledek zaznamenán pouze v roce 2015. Tohoto mimořádného výsledku bylo dosaženo, jak je výše uvedeno, zejména v důsledku nečerpání nákladů rozpočtovaných na provoz Centrálního depozitáře a překročení plánovaných vlastních výnosů z prodeje služeb.

2. Hospodářská činnost

Hospodářskou činnost muzeum nevykonává.

3. Porovnání plánovaného rozpočtu a dosažené skutečnosti

Schválený rozpočet na rok 2016 – příspěvek na provoz byl stanoven ve výši 54 167 tis. Kč. Ve stanoveném objemu příspěvku na provoz na rok 2016 bylo zohledněno profinancování odpisů z dlouhodobého majetku ve výši odpisů z nemovitého majetku. Současně Ministerstvo kultury stanovilo závazný ukazatel odvod z odpisů z nemovitého majetku částkou 4 617 tis. Kč.

Rozpočet byl sestaven rozpadem na finanční střediska přidělená jednotlivým pobočkám a provozům muzea, jako jsou expozice Český kubismus v Domě U Černé Matky Boží, zámek v Kamenici nad Lipou, expozice Secese v Obecním domě, Dům U Minuty, Centrální depozitář a další v podrobnosti zavedené analytické evidence. Vzhledem k tomu, že příspěvek na provoz a plánované vlastní výnosy nezajišťovaly v dostatečné míře provozní potřeby nové kapacity – Centrálního depozitáře, nebyly rozpočtovány náklady na servis a revize technologií, ostrahu, správu operačního systému a další, nebo byly rozpočtovány jen zčásti jako například náklady na spotřebu energií, úklid atd.

Schválený rozpočet na rok 2016 byl v průběhu roku upraven 22 rozpočtovými opatřeními.

Upravený rozpočet 2016 – příspěvky a dotace na neinvestiční náklady byly ve výši 188 421 tis. Kč, v tom:

příspěvek na provoz	59 740 tis. Kč
příspěvky na kulturní aktivity.....	550 tis. Kč
dotace na výzkum a vývoj a veřejné informační služby knihoven.....	10 055 tis. Kč

systemové dotace na financování neinvestičních potřeb akcí evidovaných
v EDS/SMVS..... 118 076 tis. Kč

V rámci institucionální a účelové podpory výzkumu a vývoje byly úpravami rozpočtu uvolněny rozpočtové prostředky v celkové výši 9 949 tis. Kč a vyčerpány byly v plné výši.

Na realizaci akce č. 134V124000003 Centrální depozitář v Praze v podprogramu Ministerstva kultury Obnova a rozvoj národních kulturních institucí byly do rozpočtu muzea poskytnuty neinvestiční prostředky v objemu 7 187 tis. Kč a investiční prostředky ve výši 55 783 tis. Kč. Neinvestiční prostředky byly spotřebovány částkou 7 176 tis. Kč a investiční v objemu 55 759 tis. Kč. Realizace této akce byla v roce 2016 ukončena.

Rovněž z prostředků podprogramu Ministerstva kultury Obnova a rozvoj národních kulturních institucí byla na akci č.134V124000004 Rekonstrukce historické budovy UPM v Praze poskytnuta dotace na financování neinvestičních potřeb ve výši 101 175 tis. Kč a investičních potřeb v objemu 154 410 tis. Kč. Čerpání neinvestiční dotace bylo vykázáno v objemu 79 903 tis. Kč a na investice bylo vynaloženo 113 576 tis. Kč.

Na realizaci projektu Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového muzea v Praze – konzervace a prezentace spolufinancovaného z prostředků finančních mechanismů EHP/Norsko byly do rozpočtu muzea poskytnuty neinvestiční prostředky ve výši 8 765 tis. Kč.

V úhrnu dotace na neinvestiční potřeby a příspěvky na kulturní aktivity poskytnuté úpravami rozpočtu byly čerpány částkou 106 702 tis. Kč.

Zásadní vliv na hospodaření organizace měla úprava rozpočtu, kterou Ministerstvo kultury zvýšilo příspěvek na provoz na pokrytí deficitu v zajištění osobních a provozních nákladů Centrálního depozitáře o částku 5 175 tis. Kč.

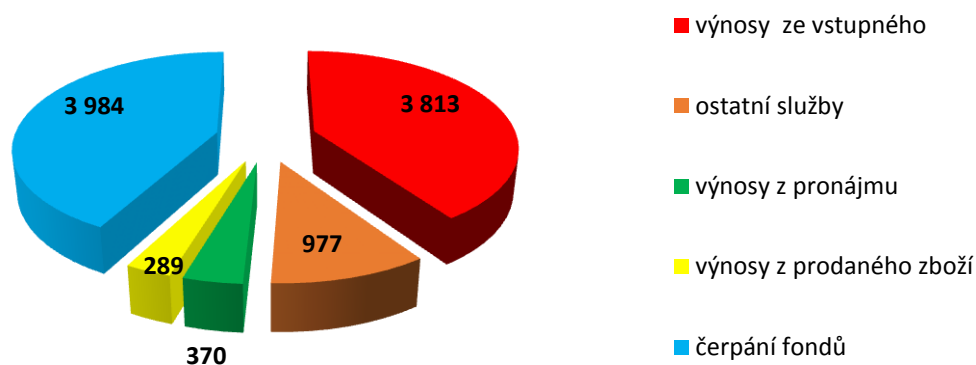
Vzhledem k avizovanému neplnění závazného ukazatele odvod z odpisů nemovitého majetku ve výši 1 624 tis. Kč Ministerstvo kultury vázalo v příspěvku na provoz rozpočtové prostředky ve výši neplněných odvodů. Tyto prostředky nebyly muzeu poskytnuty, a proto příspěvek na provoz byl užit v objemu 58 116 tis. Kč.

Tabulka č. 4: Přehled plnění vlastních výnosů v roce 2016 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutečnost celkem	Skutečnost v provozu	Plnění skutečnosti v provozu /SR
Vlastní výnosy celkem:	11 500	9 965	9 593	9 741	0,85
v tom: výnosy z prodeje služeb	6 921	4 448	4 790	4 790	0,69
z toho: vstupné	5 104	3 784	3 813	3 813	0,75

ostatní služby	1 817	664	977	976	0,54
výnosy z pronájmu	319	372	370	370	1,16
výnosy z prodaného zboží	320	205	289	289	0,90
čerpání fondů	3 890	4 890	3 984	3 984	1,02
ostatní výnosy z činnosti	50	50	105	253	5,06
finanční výnosy	0	0	55	55	

Graf č. 4: Podíl plnění vybraných vlastních výnosů na celkových vlastních výnosech v roce 2016 (v tis. Kč)

Vlastní výnosy dosáhly výše 85 % schváleného rozpočtu a činí 9 741 tis. Kč.

Výnosy z prodeje služeb jsou realizovány ve výši 4 790 tis. Kč (69 % schváleného rozpočtu), z toho 3 813 tis. Kč připadá na tržby ze vstupného s plněním 75 % schváleného rozpočtu.

Neplnění plánu výnosů ze vstupného je odůvodněno v kapitole 1. Výsledek hospodaření.

Skutečnost ostatních výnosů z prodeje služeb, zejména výnosů za reprodukční práva, osvědčení k vývozům, provize za prodej zboží, odborné posudky a z dalších činí 743 tis. Kč a je na úrovni 45 % schváleného rozpočtu, ve kterém se počítalo s tržbami od zahraničních partnerů za přípravu výstavy do USA.

V položce výnosy z pronájmu je schválený rozpočet plněn na 116 % částkou 370 tis. Kč. Výnosy z prodaného zboží jsou realizovány na úrovni 90 % schváleného rozpočtu a jsou ve výši 289 tis. Kč.

Částkou 54 tis. Kč jsou vykázány kurzové zisky.

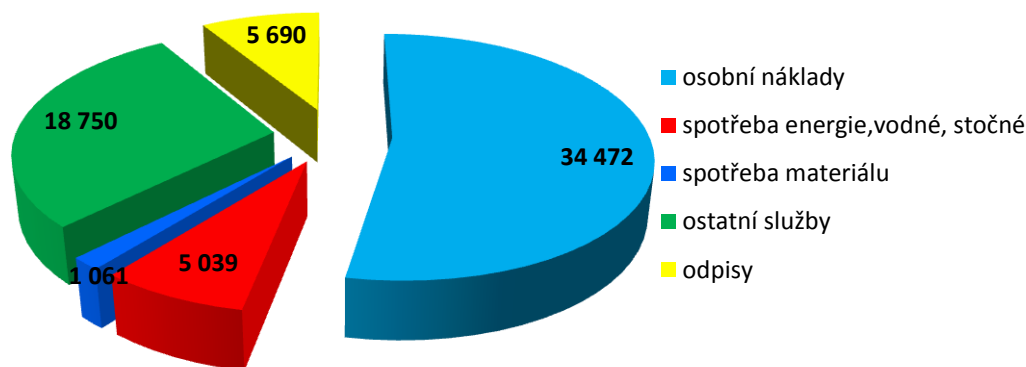
Prostředky fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje pro financování oprav a udržování a pořízení dlouhodobého i krátkodobého majetku byly čerpány na úrovni 125 % schváleného rozpočtu částkou 2 811 tis. Kč. Na akvizici sbírkových předmětů byly vynaloženy prostředky rezervního fondu ve výši 995 tis. Kč z rozpočtovaného objemu 1 000 tis. Kč. Fond odměn byl zaúčtován do výnosů v objemu 178 tis. Kč na pokrytí překročení limitu na platy zaměstnanců.

Ostatní výnosy z činnosti dosáhly výše 253 tis. Kč v porovnání s rozpočtem 50 tis. Kč. Vyšší plnění na této položce je ovlivněno vyúčtováním záloh na služby v Domě U Minuty. Dále je na této položce vykázána refundace části cestovních nákladů vynaložených v souvislosti s činností odborných zaměstnanců v mezinárodních komisích ICOM ve výši 60 tis. Kč.

Tabulka č. 5: Přehled plnění nákladů v roce 2016 (v tis. Kč)

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet v provozu	Upravený rozpočet celkem	Skutečnost celkem	Skutečnost v provozu	Plnění skutečnosti v provozu
Provozní náklady celkem:	65 667	69 705	198 386	174 992	67 857	1,03
osobní náklady	33 053	34 316	40 506	40 953	34 472	1,04
náklady na služby, energie, materiál, atd., z toho:	32 614	35 389	157 880	134 039	33 385	1,02
spotřeba materiálu	1 600	1 214	3 674	3 003	1 061	0,66
spotřeba energie, vodné, stočné	4 635	5 300	5 591	5 250	5 039	1,09
opravy a udržování	1 272	762	88 886	81 526	753	0,59
ostatní služby	16 908	19 113	33 044	29 942	18 750	1,11
odpisy	6 730	7 042	7 042	5 690	5 690	0,85
ostatní náklady	1 469	1 958	19 643	8 628	2 092	1,42

Graf č. 5: Podíl plnění vybraných provozních nákladů na celkových provozních nákladech v roce 2016

Celkové náklady byly čerpány částkou 174 992 tis. Kč, z toho 67 857 tis. Kč činí provozní náklady muzea. Provozní náklady byly financovány z příspěvku na provoz ve výši 58 116 tis. Kč a vlastních výnosů muzea v objemu 9 741 tis. Kč. Schválený rozpočet provozních nákladů je plněn na 103 % a překročení bylo ovlivněno čerpáním nákladů na provoz Centrálního depozitáře, které nebyly zohledněny ve schváleném rozpisu rozpočtu vzhledem

k nedostatečnému krytí příspěvkem na provoz a vlastními výnosy. Tyto náklady byly zajištěny navýšením příspěvku na provoz v závěru roku 2016.

V celkovém objemu provozních nákladů osobní náklady činí 34 472 tis. Kč a věcné náklady jsou ve výši 33 385 tis. Kč.

Plnění osobních nákladů je vykázáno na úrovni 104 % schváleného rozpočtu vzhledem k úpravám rozpočtu mzdových nákladů v průběhu roku a k potřebě personálního zajištění provozu Centrálního depozitáře, která byla dofinancována z prostředků fondu odměn.

Čerpání věcných nákladů dosáhlo výše 102 % schváleného rozpočtu.

Plán spotřeby materiálu počítal s nákupem obalového materiálu pro uložení sbírkových předmětů a vzhledem k tomu, že tato potřeba byla profinancována z prostředků programového financování, schválený rozpočet je plněn na 66 % částkou 1 061 tis. Kč. Náklady na opravy a udržování byly čerpány v objemu 753 tis. Kč na úrovni 59 % schváleného rozpočtu.

Plnění ve výši 109 % schváleného rozpočtu je zaznamenáno u spotřeby energií v objemu 5 039 tis. Kč.

Náklady na cestovné jsou vykázány částkou 206 tis. Kč a dosáhly výše 115 % rozpočtovaného objemu.

Na nákup ostatních služeb bylo vynaloženo 18 750 tis. Kč, což představuje 111 % plnění schváleného rozpočtu. Čerpání nákladů na nájemné je ve výši 1 985 tis. Kč a je na úrovni 101 % schváleného rozpočtu. Náklady na ostrahu jsou vykázány ve výši 5 682 tis. Kč (165 % schváleného rozpočtu). Na správu počítačových sítí bylo vynaloženo 168 % schváleného rozpočtu částkou 1 482 tis. Kč. Čerpání nákladů na úklid je ve výši 882 tis. Kč (93 % schváleného rozpočtu). Náklady na výstavní činnost byly čerpány částkou 2 010 tis. Kč (71 % schváleného rozpočtu). Na položce náklady na výstavní činnost jsou rozpočtovány náklady na přípravu výstavy v USA, která byla odložena, a proto se čerpání nákladů na tento účel podstatně snížilo. Na čerpání plánu nákladů na výstavní činnosti se dále výrazně podílela úsporná opatření realizovaná vedením muzea. Na propagaci bylo vynaloženo 558 tis. Kč ve výši 56 % schváleného rozpočtu. Snížení nákladů na propagaci v porovnání se schváleným rozpočtem bylo dosaženo v důsledku opatření učiněných vedením muzea uvedených v 1. kapitole Výsledek hospodaření. Nákup sbírkových předmětů byl realizován v objemu 995 tis. Kč (99 % ročního rozpočtu). Rozpočet nákladů na revize a servis technologií Centrálního depozitáře je plněn částkou 2 262 tis. Kč na úrovni 323 % schváleného rozpočtu. Plán nákladů za bankovní služby, právní služby, ošetření sbírek, přepravné, odvoz odpadu, překlady, revize, srážkovou vodu a další služby byl čerpán částkou 2 894 tis. Kč.

Rozpočet v položce ostatní náklady z činnosti vykazuje plnění v objemu 533 tis. Kč na úrovni 117 % schváleného rozpočtu.

Na nákladové položce Manka a škody je vykázána částka 26 tis. Kč, která představuje náklady vynaložené na zpracování původního investičního záměru na stavbu Centrálního depozitáře v roce 2001, který se nerealizoval.

Odpisy dlouhodobého majetku byly zaúčtovány v objemu 5 690 tis. Kč, tj. na úrovni 0,85 % schváleného rozpočtu. Jak je shora uvedeno, odpisový plán splněn nebyl vzhledem ke zpoždění zahájení odpisování stavby Centrálního depozitáře oproti původnímu předpokladu. Na této nákladové položce jsou zaúčtovány odpisy dlouhodobého majetku ve výši 5 271 tis. Kč a zůstatkové ceny dlouhodobého majetku při jeho vyřazení částkou 419 tis. Kč, které bylo realizováno v souvislosti s rekonstrukcí historické budovy muzea. V souladu s projektem rekonstrukce bylo vyřazeno vestavěné patro ve výstavním sále, původní klimatizace a neodepsaná rekonstrukce sociálního zařízení.

Náklady z drobného dlouhodobého majetku byly čerpány částkou 922 tis. Kč (158 % schváleného rozpočtu). Nárůst těchto nákladů je odůvodněn zejména potřebou obnovy a dovybavení pracovišť výpočetní technikou a přístrojového vybavení pro evidenci sbírkových předmětů.

Na profinancování provozních nákladů se podílí ze 14,4 % vlastní výnosy a z 85,6 % příspěvek na provoz.

4. Výdaje na zahraniční pracovní cesty

Celkové náklady na zahraniční pracovní cesty v roce 2016 činily 486 tis. Kč, v tom 333 tis. Kč bylo financováno z prostředků institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace a z prostředků Grantové agentury ČR na účelovou podporu výzkumu, a 153 tis. Kč bylo vynaloženo z provozního rozpočtu muzea. Současně částka 60 tis. Kč ve výši cestovních nákladů vynaložených z provozního rozpočtu v souvislosti s činností odborných zaměstnanců organizace v mezinárodních komisích ICOM byla muzeu refundována.

Z prostředků institucionální podpory DKRVO bylo v roce 2016 uskutečněno celkem 29 zahraničních pracovních cest, které významně přispěly k realizaci 20 výzkumných cílů, stanovených Rozhodnutím MK. Díky nim byly realizovány výstavní a publikační projekty se zahraničními partnery (Formkunst v Galerii Belvedere Wien, Biedermeier tamtéž, výstavy českého šperku v Bratislavě), provedeny rešerše zahraničních sbírkových a knihovních fondů

v Rakousku, Velké Británii, Německu (výzkum Lannovy sbírky skla, nábytkové tvorby 16.–17. století, antických inspirací v evropském šperku) a zajištěny reprodukční podklady pro publikace a odborné studie (Design v českých zemích, Móda za železnou oponou).

Zahraníční cesty dále umožnily účast na vědeckých konferencích, sympoziích a seminářích muzejních pracovníků v zahraničí, mj. v Itálii, Norsku, Německu, Švýcarsku, Francii a na Slovensku. Účast zástupců UPM na těchto setkáních odborníků přispěla k výměně zkušeností v oblasti dějin užitého umění a designu a rovněž k prezentaci a šíření výsledků výzkumu UPM. Přínos těchto zahraničních cest byl podrobně komentován v cestovních zprávách a souhrnně ve Zprávě o plnění cílů projektů IP DKRVO za rok 2016.

Uměleckoprůmyslové museum v Praze je jedním z aktivních členů Mezinárodní rady muzeí ICOM. Jedná se o globální think tank v oboru muzejnictví s mezinárodní prestiží. V roce 2016 se konala Generální konference ICOM v Miláně, které se zúčastnilo na 3 500 muzejních pracovníků z celého světa. Kurátoři Uměleckoprůmyslového musea v Praze jsou zapojeni v ICOM velmi aktivně a podíleli se na přípravě generální konference. Ředitelka Helena Koenigsmarková je prezidentkou Mezinárodní komise ICOM-ICDAD (Dekoratívni umění a design), předsedala jednání této komise a zajišťovala supervizi přípravy programu. V rámci konference informovala účastníky o aktivitách UPM a představila jim nově otevřenou depozitární budovu, která je pracovištěm na evropské úrovni. Milan Hlaveš byl do roku 2016 členem předsednictva Mezinárodní komise ICOM-GLASS (Umělecké řemeslo a objekty ze skla). Na generální konferenci prezentoval mezinárodní projekty UPM. Martina Lehmannová, která je předsedkyní Českého výboru ICOM představila na generální konferenci projekt Historické tapiserie a textil ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace. Působení v ICOM zároveň usnadňuje navazování mezinárodních kontaktů. Aktivní zapojení pracovníků UPM zvyšuje prestiž českého muzejnictví na mezinárodní scéně.

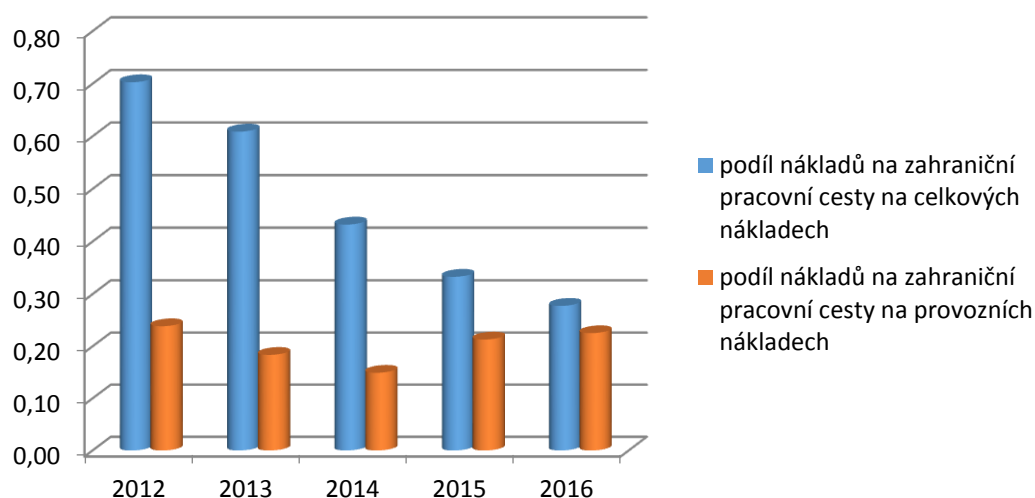
Z provozních prostředků muzea byly hrazeny cesty pracovníků, kteří se zúčastnili významných kulturních akcí v zahraničí, dále cesty uskutečněné v rámci výzkumné činnosti a podíl muzea na cestovních nákladech v souvislosti s činností v ICOM.

Tabulka č. 6: Přehled nákladů na zahraniční pracovní cesty v letech 2012–2016

	2012	2013	2014	2015	2016
náklady na zahraniční pracovní cesty v tis. Kč	442	410	397	381	486
celkové náklady v tis. Kč	62 878	67 310	91 822	114 403	174 992

podíl nákladů na zahraniční pracovní cesty na celkových nákladech v %	0,70	0,61	0,43	0,33	0,28
náklady na zahraniční pracovní cesty v provozu v tis. Kč	134	105	90	115	153
provozní náklady v tis. Kč	56 111	57 142	60 243	53 921	67 857
podíl nákladů na zahraniční pracovní cesty v provozu na provozních nákladech v %	0,24	0,18	0,15	0,21	0,23

Graf č. 6: Vývoj podílů nákladů na zahraniční pracovní cesty na celkových nákladech a na provozních nákladech v letech 2012–2016 (%)

Z výše uvedeného přehledu je patrné, že náklady na zahraniční služební cesty byly ve sledovaném období v rozhodující míře hrazeny z účelových prostředků.

5. Mimorozpočtové zdroje financování

Do hospodaření muzea v roce 2016 byly zapojeny mimorozpočtové zdroje v celkové výši 581 tis. Kč, v tom:

- 555 tis. Kč – dotace na výzkumný projekt Krásná jizba 1927–1948, Design a bytová kultura – zboží, autoři, producenti poskytnutá Grantovou agenturou ČR,
- 22 tis. Kč – dar Svazu výrobců cementu na zajištění realizace projektu Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu,
- 4 tis. Kč – dar pana Radoslava Sutnara na zajištění péče o sbírkový fond L. Sutnara.

Výzkumný projekt Krásná jizba 1927–1948, Design a bytová kultura – zboží, autoři, producenti, uskutečněný v letech 2016 a 2017, je zaměřen na dokumentaci, analýzu a zhodnocení působení Krásné jizby jako platformy realizace zásad funkcionalismu v oblasti designu. Výstupem projektu bude monografická publikace.

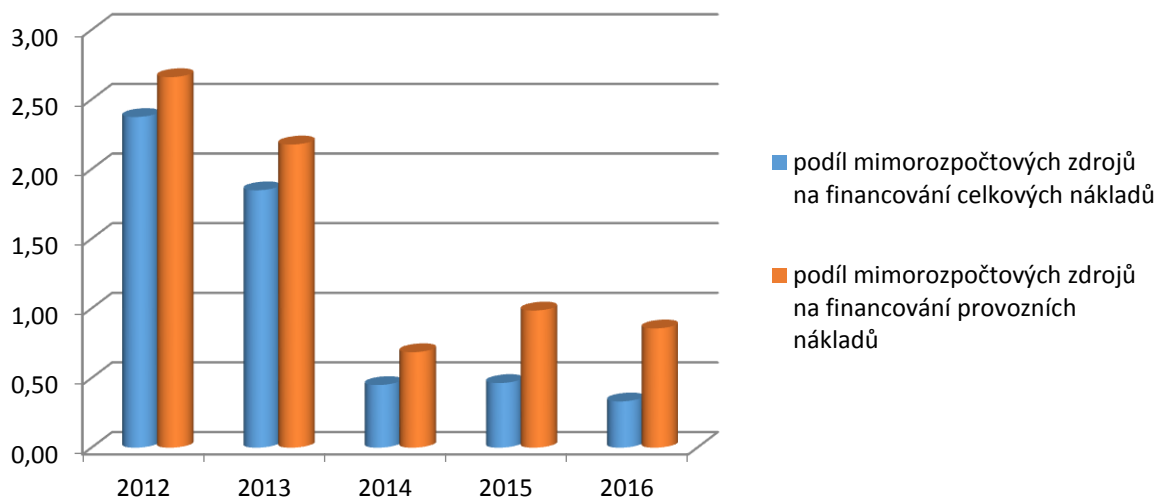
Prostředky peněžního daru Svazu výrobců cementu byly vynaložené na spolufinancování projektu Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu financovaného z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury, identifikační kód DF13P01OVV018. na realizaci výstav Příběh paneláků a přípravu katalogu a užití na propagaci výstav Příběh paneláků a přípravu publikace.

Tabulka č. 7: Přehled zapojení mimorozpočtových zdrojů do hospodaření v letech 2012–2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Mimorozpočtové zdroje v tis. Kč	1 493	1 244	413	531	581
celkové náklady v tis. Kč	62 878	67 310	91 822	114 403	174 992
podíl mimorozpočtových zdrojů na financování celkových nákladů v %	2,37	1,85	0,45	0,46	0,33
provozní náklady v tis. Kč	56 111	57 142	60 243	53 921	67 857
podíl mimorozpočtových zdrojů na financování provozních nákladů v %	2,66	2,18	0,69	0,98	0,86

Vývoj zapojení mimorozpočtových zdrojů do hospodaření muzea je ve sledovaném období sestupný. Vyšší čerpání v letech 2012 a 2013 je ovlivněno realizací víceletých projektů Leonardo da Vinci a Partage Plus financovaných v rámci programů vyhlášených EU v roce 2012 částkou 1 131 tis. Kč a v roce 2013 částkou 943 tis. Kč. V roce 2014 byly tyto projekty ukončeny a náklady byly vykázány částkou 259 tis. Kč.

Graf č. 7: Vývoj podílu mimorozpočtových zdrojů na financování celkových nákladů a provozních nákladů v letech 2012–2016 (%)

6. Fondy muzea

Peněžní fondy muzea byly v roce 2016 čerpány částkou 3 984 tis. Kč, v tom čerpání rezervního fondu činí 995 tis. Kč, fond reprodukce majetku byl použit ve výši 2 811 tis. Kč a fond odměn částkou 178 tis. Kč. Prostředky rezervního fondu byly vynaloženy na akvizice sbírkových předmětů. Fond reprodukce majetku byl zapojen do hospodaření jako doplňkový zdroj financování oprav a udržování dlouhodobého i krátkodobého majetku a na pořízení drobného dlouhodobého majetku a krátkodobého majetku. Fond odměn byl čerpán na krytí překročení limitu na platy zaměstnanců.

Rezervní fond byl v roce 2016 tvořen z přidělu ze zlepšeného hospodářského výsledku roku 2015 částkou 807 tis. Kč a přijatých peněžních darů ve výši 29 tis. Kč. Přijaté peněžní dary byly použity v souladu se stanovenými účely částkou 26 tis. Kč. Na akvizice sbírkových předmětů bylo z prostředků fondu čerpáno 995 tis. Kč. Muzeum od roku 2007 realizuje nákupy z prostředků, které byly po vypořádání škody vzniklé odcizením zapůjčených sbírkových předmětů městem Antverpy uloženy v rezervním fondu a určeny na akvizice. Zůstatek rezervního fondu k 31. 12. 2016 činí 5 050 tis. Kč, z toho 2 518 tis. Kč je vázáno na konkrétní účely. Účelové prostředky ve výši 2 180 tis. Kč jsou určeny na akvizice sbírkových předmětů a peněžní dary v objemu 338 tis. Kč jsou smluvně vázány na konkrétní aktivity. Použití prostředků rezervního fondu pro rok 2017 je schváleným rozpisem rozpočtu stanoveno částkou 1 915 tis. Kč, z toho 1 000 tis. Kč je určeno na nákup sbírkových předmětů, 315 tis. Kč bude použito z peněžních darů a 600 tis. Kč na zajištění potřeb nekrytých příspěvkem zřizovatele a vlastními výnosy.

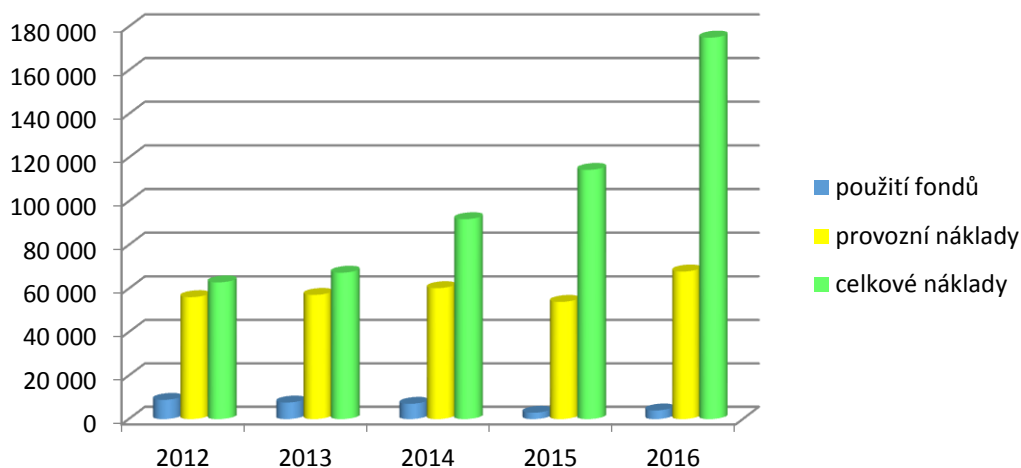
Fond reprodukce majetku byl tvořen odpisy dlouhodobého majetku a zůstatkovými cenami dlouhodobého majetku při jeho vyřazení v objemu 5 690 tis. Kč a pořizovací cenou původního investičního záměru na stavbu Centrálního depozitáře v roce 2001, který se nerealizoval, ve výši 26 tis. Kč. Fond reprodukce majetku byl čerpán jako doplňkový zdroj financování oprav a udržování dlouhodobého i krátkodobého majetku a na pořízení drobného dlouhodobého a krátkodobého majetku částkou 2 811 tis. Kč a dále z prostředků fondu reprodukce byly realizovány odvody z odpisů nemovitého majetku v objemu 2 993 tis. Kč. Na financování pořízení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku bylo vynaloženo 542 tis. Kč. Zůstatek fondu reprodukce k 31. 12. 2016 činí 3 496 tis. Kč. Zapojení prostředků fondu reprodukce majetku do hospodaření muzea pro rok 2017 je schváleným rozpisem rozpočtu stanoveno částkou 2 856 tis. Kč.

Fond kulturních a sociálních potřeb byl čerpán částkou 395 tis. Kč, v tom příspěvek na stravování 362 tis. Kč a 33 tis. Kč na peněžité dary při pracovních a životních výročích.

Tabulka č. 8: Přehled použití fondu v letech 2012–2016 (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016
použití fondů celkem:	8 854	7 613	7 025	2 924	3 984
použití rezervního fondu v tis. Kč	3 753	3 634	3 999	1 256	995
použití fondu reprodukce majetku v tis. Kč	5 101	3 678	2 977	1 668	2 811
použití fondu odměn v tis. Kč	0	301	49	0	178
celkové náklady v tis. Kč	62 878	67 310	91 822	114 403	174 992
podíl použití fondů na financování celkových nákladů v %	14,08	11,31	7,65	2,56	2,28
provozní náklady v tis. Kč	56 111	57 142	60 243	53 921	67 857
podíl použití fondů na financování provozních nákladů v %	15,78	13,32	11,66	5,42	5,87

Graf č. 8: Vývoj použití fondů na financování celkových nákladů a provozních nákladů v letech 2012–2016 (v tis. Kč)

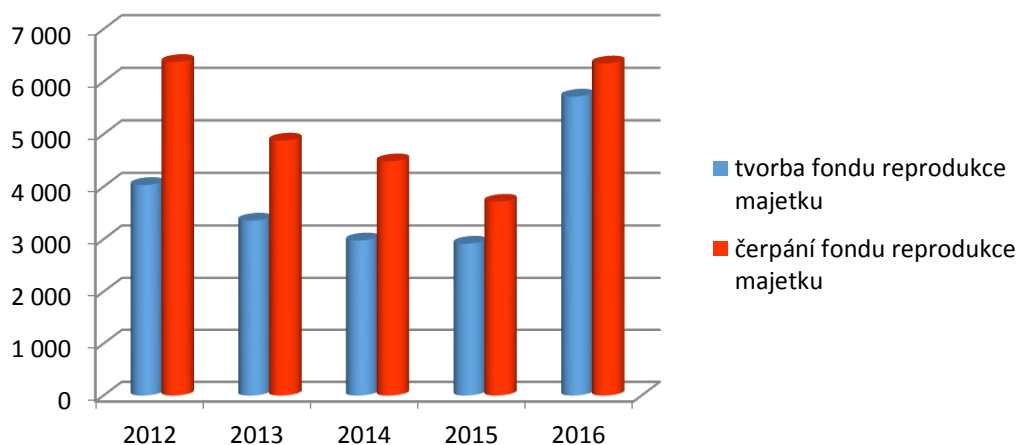

Vývoj zapojení fondů do hospodaření je sestupný a je ovlivněn snížením zapojení fondu reprodukce majetku do hospodaření muzea a zároveň snížením čerpání rezervního fondu. Rezervní fond byl ve sledovaném období čerpán na akvizice sbírkových předmětů podle nabídky na trhu a potřeb muzea.

Tabulka č. 9: Přehled tvorby a čerpání fondu reprodukce majetku v letech 2012–2016 (v tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015	2016
počáteční zůstatek	10 292	7 951	6 429	4 924	4 126
tvorba fondu reprodukce majetku	4 033	3 356	2 978	2 917	5 716
čerpání fondu jako doplňkového zdroje včetně odvodové povinnosti	6 308	4 878	4 261	2 952	5 804
použití na financování investic	66		222	763	542
zůstatek	7 951	6 429	4 924	4 126	3 496
rozdíl mezi tvorbou a čerpáním fondu	-2 341	-1 522	-1 505	-798	-630

Graf č. 8: Vývoj disponibilních prostředků fondu reprodukce majetku v letech 2012–2016 (v tis. Kč)

Výše uvedená tabulka a graf znázorňují výrazné vyšší čerpání fondu reprodukce v porovnání s tvorbou fondu v období let 2012 až 2014. V roce 2015 vývoj hospodaření muzea umožnil snížit použití prostředků fondu reprodukce majetku jako doplňkového zdroje financování oprav a udržování hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku a snížit nepoměr mezi tvorbou a čerpáním fondu. V roce 2016 vzhledem k potřebě zajištění provozu Centrálního depozitáře a zvýšení odvodové povinnosti o odvod z odpisů budovy Centrálního depozitáře je zaznamenán výrazný nárůst čerpání fondu reprodukce. Současně v důsledku zvýšení objemu odpisů dlouhodobého majetku se rozdíl mezi tvorbou a čerpáním fondu dále snížil.

7. Mzdové náklady

Uměleckoprůmyslovému museu v Praze byly v rozpisu schváleného rozpočtu na rok 2016 stanoveny tyto ukazatele:

Mzdové náklady celkem	24 203 000 Kč
v tom: limit prostředků na platy	23 780 000 Kč
ostatní osobní náklady	423 000 Kč
počet zaměstnanců	85
průměrný měsíční plat	23 313 Kč
Upravený rozpočet – mzdové náklady	30 233 583 Kč
v tom: limit prostředků na platy	27 638 433 Kč
ostatní osobní náklady	2 595 150 Kč
počet zaměstnanců	86
průměrný měsíční plat	26 781 Kč
Skutečnost za rok 2016 – mzdové náklady	30 677 710 Kč
z toho: prostředky na platy	28 101 325 Kč
ostatní osobní náklady	2 501 031 Kč
počet zaměstnanců	88
průměrný měsíční plat	26 611 Kč

Schválený rozpočet mzdových nákladů ve výši 24 203 000 Kč byl v průběhu roku 2016 navýšen o částku 6 030 583 Kč na celkový objem 30 233 583 Kč.

Navýšení prostředků na platy zaměstnanců bylo realizováno částkou 3 858 433 Kč, v tom:

- 893 654 Kč v ukazateli příspěvek na provoz,
- 2 200 000 Kč z výdajů na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace,
- 532 103 Kč z výdajů na účelovou podporu výzkumu a vývoje z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) na projekt Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu, identifikační kód: DF13P01OVV018,
- 232 676 Kč z dotace na projekt Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace spolufinancovaného z prostředků finančních mechanismů EHP/Norsko.
- Navýšení prostředků na ostatní osobní náklady bylo realizováno částkou 2 172 150 Kč, v tom:
  - 130 000 Kč z výdajů na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace,
  - 1 612 000 Kč z výdajů na účelovou podporu výzkumu a vývoje z Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity (NAKI) na projekt Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu, identifikační kód: DF13P01OVV018,
  - 324 150 Kč z dotace na projekt Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace spolufinancovaného z prostředků finančních mechanismů EHP/Norsko,
  - 106 000 Kč z prostředků podprogramu VISK 5 – RETROKON na projekt Pokračování retrokatalogizace fondu Knihovny UPM do elektronického katalogu – retrokatalogizace výstavních katalogů KC4500–KC8000.

Vykázaná skutečnost čerpání mzdových nákladů činí 30 677 710 Kč. Překročení v objemu 444 127 Kč je pokryto:

- prostředky na podporu výzkumu, vývoje a inovací poskytnuté v souladu s § 10 zákona č. 130/2002 Sb. na projekt Krásná jizba 1927–1948, Design a bytová kultury – zboží, autoři, producenti ve výši 347 000 Kč, v tom 337 000 Kč činily platy zaměstnanců a 10 000 Kč ostatní osobní náklady,
- náhradami za pracovní neschopnost vyplácené zaměstnavatelem ve výši 75 354 Kč,

- prostředky z fondu odměn na pokrytí překročení limitu platů zaměstnanců stanoveného v rámci příspěvku na provoz v objemu 178 568 Kč,
- nečerpáním prostředků na projekt Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace ve výši 156 790 Kč, v tom částka 52 676 Kč představuje profinancování ex post platů zaměstnanců vyplacených v roce 2015 a částka 104 114 Kč zahrnuje profinancování ex post ostatních osobních nákladů vyplacených v roce 2015 ve výši 40 650 Kč a dále náklady v objemu 63 464 Kč, které budou vynaloženy v roce 2017,
- nečerpáním prostředků na projekt Pokračování retrokatalogizace fondu Knihovny UPM do elektronického katalogu – retrokatalogizace výstavních katalogů KC4500–KC8000 ve výši 5 Kč.

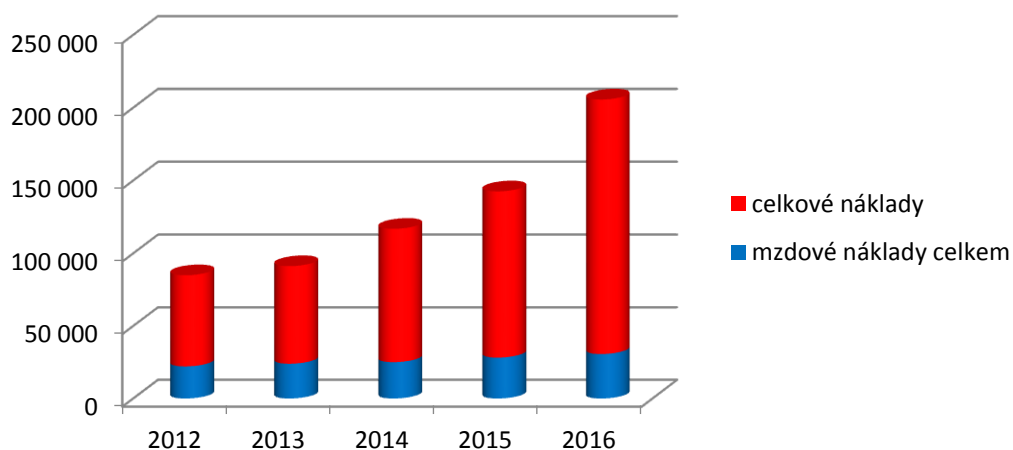
Veškeré ostatní osobní náklady byly vynaloženy na dohody o pracovní činnosti. Skutečně dosažený v roce 2016 průměrný plat činil 26 611 Kč. Stanovený limit počtu zaměstnanců 86 byl překročen o 2 a dosažená skutečnost je 88 přepočtených míst v pracovním poměru. Překročení bylo způsobeno potřebou personálního zajištění provozu nové kapacity muzea – Centrálního depozitáře.

Tabulka č. 10: Přehled čerpání mzdových nákladů v letech 2012 - 2016 (v tis. Kč)

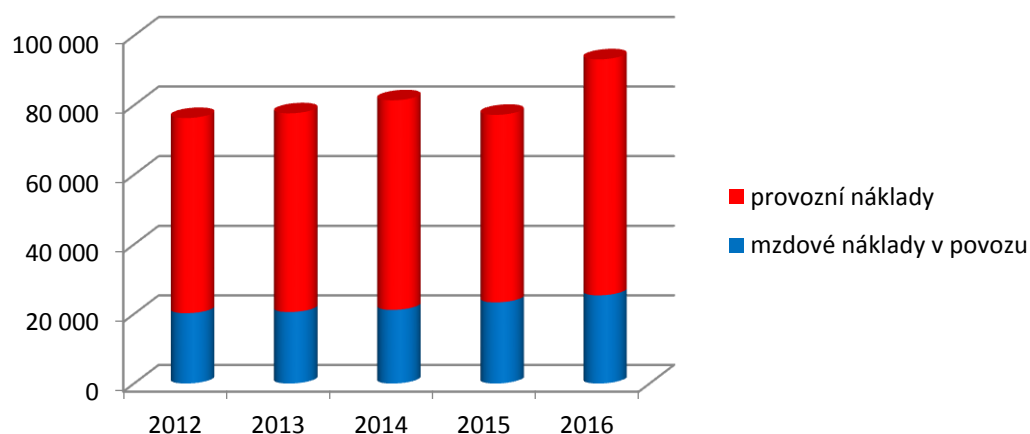
	2012	2013	2014	2015	2016
mzdové náklady celkem	22 139	23 978	25 077	28 215	30 678
platy zaměstnanců	21 493	22 149	22 797	25 928	28 177
ostatní osobní náklady	646	1 829	2 280	2 287	2 501
celkové náklady	62 878	67 310	91 822	114 403	174 992
mzdové náklady v provozu celkem	20 222	20 545	21 173	23 334	25 351
platy zaměstnanců	19 805	19 979	20 771	23 111	24 928
ostatní osobní náklady	417	566	402	223	423
provozní náklady	56 111	57 142	60 243	53 921	67 857

Přehled mzdových nákladů v provozu dokumentuje stagnaci platů v letech 2012 a 2013 a meziroční nárůst v roce 2014 o 4%, v roce 2015 o 10,2% a v roce 2016 o 8,6%.

Graf č. 10: Vývoj podílu mzdových nákladů na celkových nákladech v letech 2012 - 2016 (v tis. Kč)

Graf č. 11: Vývoj podílu mzdových nákladů na provozních nákladech v letech 2012 - 2016 (v tis. Kč)

Tabulka č. 11: Přehled čerpání limitu počtu zaměstnanců v letech 2012 - 2016

	2012	2013	2014	2015	2016
přepočtený počet zaměstnanců	83	83	83	83	88

8. Bezúplatné převody majetku

Muzeum v roce 2016 vydalo z titulu církevních restitucí Arcibiskupství pražskému a Římskokatolické farnosti u kostela sv. Václava v Praze-Proseku liturgické textilie – paramenta v počtu 33 položek. Přestože se jedná o kvalitní umělecké předměty, jejich vydání neohroží sbírkotvornou činnost muzea ani jeho výstavní plán, případně vědeckovýzkumné záměry vzhledem k tomu, že restituenti paramenta UPM dlouhodobě zapůjčili.

9. Výsledky vnitřních a vnějších kontrol

Činnost interního auditu UPM v roce 2016 byla orientována na dodržování povinností při nakládání s veřejnými prostředky, jejich hospodárné a účelné užití, hospodaření se svěřeným majetkem a plnění obecně závazných právních předpisů v oblastech činnosti UPM.

Interní audity byly provedeny v těchto oblastech:

- hospodaření s účelovými dotacemi,
- uzavírání, realizace a financování smluvních vztahů,
- čerpání finančních prostředků detašovanými pracovišti,
- zabezpečení informačních dat a jejich ochrana,
- inventarizace sbírkových předmětů,
- uplatňování autorských práv a licencí,
- provádění finančních a pokladních operací.

Zjištění interního auditu nemělo charakter závažného porušení právních předpisů či porušení rozpočtové kázně. Dílčí nedostatky byly operativně řešeny či doporučeny k řešení.

Závěry interního auditu včetně doporučených opatření byly projednány s vedením organizace a příslušnými odpovědnými kompetentními pracovníky auditovaných oblastí a jimi operativně řešeny. Současně k některým zjištěním byla vedením muzea realizována potřebná opatření.

V průběhu roku 2016 byla provedena v UPM veřejnosprávní kontrola Finančním úřadem pro hlavní město Prahu, Ministerstvem financí ČR a dále Grantovou agenturou ČR.

Kontrola Finančním úřadem pro hl. město Prahu byla provedena na základě předchozí kontroly provedené MF ČR v roce 2015. Zaměřena byla na kontrolu použití peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na projekt č. 134V124000010 Sanace havarijního stavu fasády a střechy historické budovy UPM v Praze a na projekt č. 134V112000141 Zámek Kamenice nad Lipou, opravy havarijního stavu vybraných částí objektu. Kontrolou nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně, neoprávněné či nehospodárné čerpání prostředků státního rozpočtu.

Ministerstvo financí ČR provedlo průběžnou kontrolu projektu č. SMVS 234V114000029 Historické tapiserie a textil ze sbírky Uměleckoprůmyslového musea v Praze – konzervace a prezentace spolufinancovaného z prostředků finančních mechanismů

EHP/Norsko v rámci programu CZ 06. Při kontrole nebylo identifikováno žádné negativní zjištění.

Kontrola provedená Grantovou agenturou ČR byla zaměřena na užití finanční podpory na realizaci projektu Antonín Kybal – cesty designu a textilní tvorby 20.–60. let 20. století. Při kontrole nebylo zjištěno čerpání prostředků ze státního rozpočtu v rozporu s uzavřenou smlouvou nebo platnými právními předpisy.

10. Veřejné zakázky s podstatným vlivem na hospodaření

Hospodaření muzea v roce 2016 bylo zásadně ovlivněno dokončenými veřejnými zakázkami, jejichž předmětem byly stavební práce, dodávky technologií a vnitřního vybavení budovy Centrálního depozitáře.

V průběhu výstavby byly níže uvedenými dodavateli realizovány tyto hlavní veřejné zakázky:

- STIS stavební a inženýrská společnost, s.r.o. - projektové řízení, technický dozor investora,
- AS PROJECT CZ s.r.o. - komplexní projektová dokumentace,
- KSK Praha – inženýrské stavby s.r.o. - dodavatel stavby inženýrských sítí,
- PSJ a.s. – stavební práce,
- Trade FIDES, a.s. – dodávka strukturálních a slaboproudých rozvodů,
- COM PLUS CZ a.s. – dodávka pasivních prvků a rozvodů,
- Dřevozpracující družstvo Jaroměřice – dodávka interiérového vybavení,
- SIGNPEK, s.r.o. - dodávka informačního a orientačního systému.

V rámci samotného provozu budovy Centrálního depozitáře jsou realizovány veřejné zakázky, jejichž předmětem jsou dodávky úklidových služeb, ostražky, kontroly provozuschopnosti podle vyhlášky č. 246/2001 Sb. o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru ve znění pozdějších předpisů a dalších služeb.

Dopad veřejných zakázek a servisních záručních smluv na hospodaření muzea v roce 2016 je ve výši provozních nákladů Centrálního depozitáře a představuje částku 11 367 tis. Kč.

12) Auditorská zpráva:

„Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím“.

Muzeum v souladu s platnou právní úpravou zabezpečuje v úseku své kompetence a povinností svobodný přístup k informacím.

V oblasti otevřených informačních dat zveřejňuje dle zákona č. 340/2015 Sb. v registru smluv vedeném MV ČR příslušné uzavřené smlouvy. Dále prostřednictvím stanovených elektronických tržišť a zejména TENDERMARKETU zveřejňuje jednotlivé dokumenty při zadávání, rozhodování a uzavírání smluvních vztahů u veřejných zakázek realizovaných dle zákona č. 134/2016 Sb.

Muzeum samostatně vede a rozhoduje o agendě udělování vývozních povolení předmětů kulturní povahy v rozsahu činnosti a kompetence muzea dle zákona č. 71/1994 Sb. v platném znění. Všem fyzickým osobám i právnickým subjektům jsou v sídle muzea i elektronickou formou, umožňující dálkový přístup, k dispozici informace a dokumenty pro podávání a vyřizování žádostí. V roce 2016 bylo přijato celkem 281 žádostí a vydáno 268 vývozních osvědčení.

Na webových stránkách muzea /www.upm.cz/jsou zveřejněny další informace v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., zejména kontaktní údaje pro žadatele informací ze všech okruhů činností muzea, organizační struktura, zřizovací listina, dokumenty koncepčního charakteru, protikorupční program UPM, stanovы Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost, jednací řád Rady UPM a další veřejné dokumenty.

V hodnoceném roce 2016 UPM neobdrželo žádnou stížnost podanou podle ustanovení §16 a) zákona č. 106/1999 Sb. ani nebylo vydáno žádné rozhodnutí o odmítnutí žádosti o podání informace.

Interní auditor: Oldřich Myslivec